

Årsredovisning 2019

Årsredovisning 2019

Årsredovisning 2019

Annual report 2019

SCB, Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden
2020

Producent	SCB, Administrativa avdelningen SE-701 89 Örebro, Sweden 010-479 40 00
<i>Producer</i>	Statistics Sweden, Administrative Department SE-701 89 Örebro, Sweden +46 10 479 40 00
Förfrågningar <i>Enquiries</i>	Fredrik Rahm + 46 10 479 65 97 fredrik.rahm@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, *Årsredovisning 2019*.

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, *Annual Report 2019*.

Omslag/Cover: Ateljén, SCB
Foto/Photo: KML - Pexels

Fastställd av generaldirektören i februari 2020.
Established by the Director General, February 2020.

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Innehåll

Gd har ordet.....	3
Inledning	5
Upplysningar om resultatredovisningen	7
Verksamhetens övergripande resultat.....	11
Verksamheten i sammandrag	11
Ekonomisk översikt	13
Utveckla, framställa och sprida statistik	17
Anslagsfinansierad verksamhet	17
Avgiftsfinansierad verksamhet	34
Användare och kunder	39
Samordning och internationellt statistiskt samarbete	45
Samordning av den officiella statistiken	45
Internationellt statistiskt samarbete	46
Samordning av statistikleveranser till internationella organisationer	48
Tjänsteexport	51
Kompetensförsörjning.....	57
Finansiell redovisning	61
Sammanställning av väsentliga uppgifter 2015–2019 (tkr)	61
Resultaträkning, tkr	62
Balansräkning, tkr	63
Anslagsredovisning 2019-12-31, tkr	64
Tilläggsupplysningar och noter	65
Mål och återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet	77
Ledamöter i råd och nämnder	82
Intern styrning och kontroll	83
Årsredovisningens undertecknande	85

Gd har ordet

”Vi ger samhället användbar statistik att lita på.” Denna vision är SCB:s tolkning av det uppdrag regering och riksdag har gett myndigheten. Visionen ger uttryck för vår strävan att skapa medborgarnytta genom att både förstå statistik användarnas föränderliga behov och att så generöst som möjligt tillgodose dessa. Ett fundament för vårt arbete är att säkerställa förtroendet för den statistik och data vi producerar.

Den strategi för SCB som har tagits fram under 2019 utgörs av visionen och fem övergripande mål. Dessa kommer att vägleda vårt arbete under en längre tid. Här kan det vara på sin plats att göra några nerslag bland de utvecklingsaktiviteter som har skett under respektive mål under året som gick.

”Användbar statistik och data.” Vi ska förstå medborgarnas behov och fortlöpande förnya och utveckla vår statistik och data så att de är relevanta, aktuella och tillgängliga. SCB satsar på Öppna Data, och bland annat har tabeller för den nya regionala indelningen, Demografiska Statistikområden (DeSO), publicerats som öppna geodatafiler. En ny presentationsform, Kort analys, har introducerats på webbplatsen och analyser inom 25 områden har publicerats. Ny officiell statistik rörande integration har publicerats för första gången. Webbplatsen besöktes 7,9 miljoner gånger.

”Smart datafångst och datahantering.” Datatillgången för statistikproduktionen ska vara effektiv och kvalitetssäkrad. Överföring av data från maskintill-maskin är en viktig del av detta arbete. Under året har tekniska lösningar introducerats för Digitala årsredovisningar från Bolagsverket och Arbetsgivardeklarationer på individnivå från Skatteverket. Det kan tilläggas att direktinsamling av uppgifter från individer, ett område där SCB, trots långvarig erfarenhet och väl utarbetade rutiner och processer, möter allt större utmaningar. Det tog sig uttryck i ett större problem med Arbetskraftsundersökningarna under 2019, om vilket mera nedan.

”SCB:s statistikproduktion är innovativ, effektiv och säker.” Den löpande produktionen ska löpa så säkert och kostnadseffektivt som möjligt, och under 2019 var till exempel punktligheten i publiceringarna 99 procent. Men SCB ska också utveckla statistikdesignen efter nya förutsättningar. Under 2019 har ett omfattande arbete inletts för att i samarbete med flera andra myndigheter se över den viktiga statistiken på arbetsmarknadsområdet.

”SCB:s medarbetare utvecklar verksamheten och sig själva.” Våra medarbetare ska ha goda förutsättningar för ett hållbart arbetsliv. Vår kultur ska kännetecknas av mod, tillit, ansvar och handlingskraft. Kompetensutvecklingsinsatser har gjorts på många områden. En ny arbetsmiljöpolicy har antagits. Nya riktlinjer och ett mer förebyggande arbetssätt har bidragit till att minska sjukfrånvaron från 5,0 % till 4,4 %.

”Vi gör det tillsammans.” Vi ska driva samverkan inom systemet för den officiella statistiken genom att vara generösa och dela med oss av metoder, verktyg och processer för att säkra en kostnadseffektivt framställd officiell statistik av god kvalitet. Under året har för första gången en gemensam målbild för den officiella statistiken tagits fram i samarbete med de övriga statistikansvariga myndigheterna, och även handlingsplaner för att nå målbilden.

Under året uppstod ett allvarligt problem i Arbetskraftsundersökningarna. I förordet till förra årets årsredovisning kommenterade jag att de initialt goda erfarenheterna av att ha anlitat en extern leverantör för en del av insamlingen inte hade hållit i sig och att vi följde utvecklingen noga. Trots ett nära samarbete med leverantören kännetecknades dock vårens leveranser av minskande svarsnivåer och vissa kvalitetsproblem. Under början av hösten konstaterades allvarliga fel i den publicerade statistiken till följd av stora brister i indata. Åtgärder vidtogs omgående och samarbetet med leverantören avslutades. Genom att kraftsamla kunde vi så snabbt som möjligt publicera reviderad statistik samtidigt

som arbetet med att utöka vår egen datainsamlingskapacitet påbörjades. Vidare var det viktigt att den dialog som fördes med användare och media från vår sida präglades av öppenhet och uppriktighet kring det inträffade. Vårt eget handlande ska visa att vi förtjänar fortsatt förtroende.

För att förebygga liknande problem behöver vi dels se över vissa rutiner kring upphandling och avtalsuppföljning, dels förstärka delar av vår egen analyskapacitet. Men utvecklingen belyser också att det över tid generellt har blivit mycket svårare att kvalitetssäkrat och kostnadseffektivt samla in uppgifter direkt från individer. Det sätter fokus på att det är starkt prioriterat att ytterligare förstärka förmågan att samla in data från administrativa register och från nya datakällor.

Vad gäller SCB:s ekonomi ökade de totala intäkterna 2019 med 17 mnkr jämfört med 2018 till 1 113 mnkr. Av intäkterna var 589 mnkr anslagsintäkter och 524 mnkr avgifter och andra intäkter. De totala kostnaderna steg med 23 mnkr och låg 2019 på 1 113 mnkr.

Jag vill tacka alla medarbetare för ett produktivt 2019. SCB har visat att vi effektivt kan sköta en omfattande löpande verksamhet och driva strategiska utvecklingsfrågor samtidigt som vi tar gemensamt ansvar för uppkomna problem.

Foto: Kari Kohvakka

Örebro i februari 2020

Joakim Stymne

Generaldirektör

Inledning

SCB:s uppgift

Enligt instruktionen ansvarar SCB för att utveckla, framställa och sprida officiell statistik och annan statlig statistik samt för att samordna systemet för den officiella statistiken.

SCB har även till uppgift att:

1. vara nationell statistikbyrå med den innebörd som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/759,
2. utföra de uppgifter gällande årsrapporter som Sverige har enligt artikel 11.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009,
3. göra långsiktiga prognoser inom arbetsmarknads-, befolknings- och utbildningsområdet,
4. vara nationell koordinator för Internationella valutafondens gemensamma datastandard i Sverige,
5. verka för samarbete mellan de statistikansvariga myndigheterna,
6. ge råd och stöd till statistikansvariga myndigheter i principiella frågor om den officiella statistikens kvalitet och i frågor om att underlätta uppgiftslämnandet,
7. senast den 31 mars varje år lämna en rapport till regeringen om systemet för den officiella statistiken, med en analys av de utvärderingar av kvaliteten som de statistikansvariga myndigheterna ska göra enligt 13 a § förordningen (2001:100) om den officiella statistiken,
8. föra en förteckning över statistikansvariga myndigheters statistikprodukter,
9. sammanställa en årlig publiceringsplan för den officiella statistiken, och
10. förvalta och utveckla det fördelningsanalytiska statistiksystemet för inkomster och transfereringar.

SCB får också bedriva sådan tjänsteexport som är direkt kopplad till myndighetens uppgifter samt i

mån av resurser åta sig uppdrag inom ramen för sin statistikverksamhet åt myndigheter och andra uppdragsgivare.

Tre verksamhetsområden

Resultatredovisningen i årsredovisningen är indelad i tre verksamhetsområden: *Utveckla, framställa och sprida statistik, Samordning och internationellt statistiskt samarbete samt Tjänsteexport*. För respektive område redovisas verksamhetens resultat i förhållande till mål och uppgifter enligt instruktion och regleringsbrev. En beskrivning av hur SCB definierat sina resultatindikatorer återfinns i avsnittet *Upplysningar om resultatredovisningen*. Väsentliga insatser som görs för att myndigheten ska kunna vidmakthålla och utveckla verksamheten lyfts också fram.

Organisation

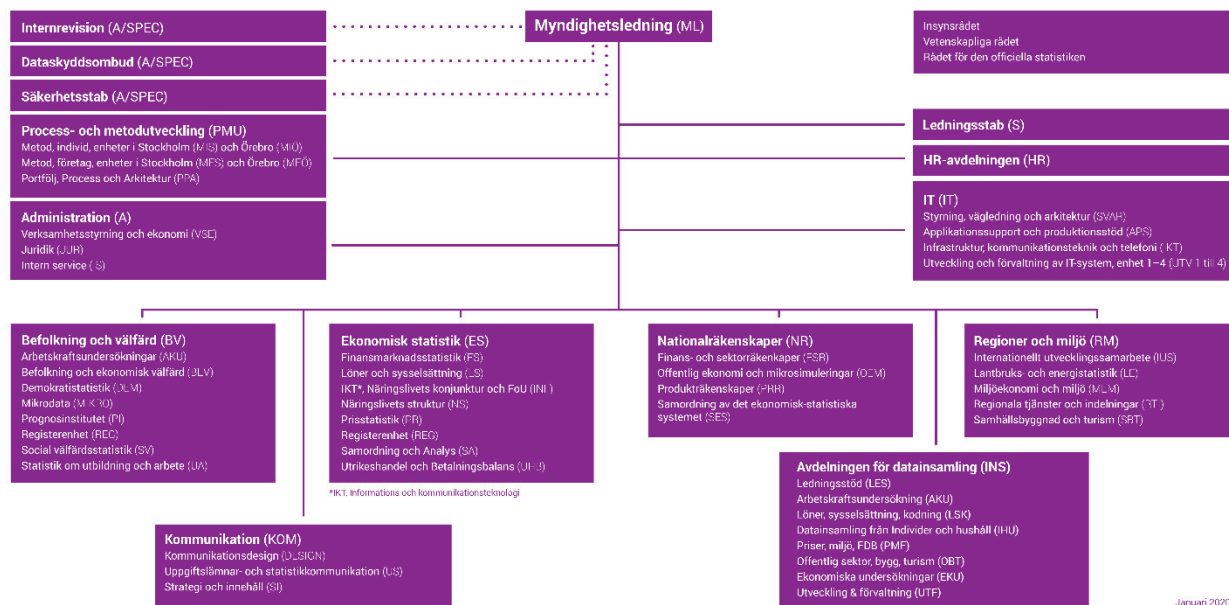
Vid utgången av 2019 fanns 11 avdelningar som var och en hade ett avgränsat ansvarsområde. Under året etablerades en sammanhållen avdelning för datainsamling. Myndighetens arbetsordning reglerar fördelningen av ansvar och uppgifter. Verksamheten var under 2019 organiserad i en samlingsavdelning, fyra ämnesavdelningar, en kommunikationsavdelning, en avdelning för process och utveckling och samt IT-avdelning. Vidare fanns en HR- och en administrativ avdelning samt en stab till stöd för myndighetens ledning.

Vision och strategi

SCB har under året fastställt en ny vision och strategi. Visionen lyder *Vi ger samhället användbar statistik att lita på* och strategin omfattar fem övergripande effektmål:

- Användbar statistik och data
- Smart datafångst och datahantering
- SCB:s statistikproduktion är innovativ, effektiv och säker
- SCB:s medarbetare utvecklar verksamheten och sig själva
- Vi gör det tillsammans

SCB:s organisation

Organisationsschemat visar läget den 31 december 2019.

Upplysningar om resultatredovisningen

Resultatredovisning

I resultatredovisningen görs en återrapportering av den genomförda verksamheten utifrån uppdraget i myndighetens instruktion och uppgifter enligt regleringsbrevet. Mer omfattande specifika regeringsuppdrag redovisas också. I de olika delarna återges olika resultatindikatorer. Kostnader redovisas efter verksamhetsområde.

Resultatindikatorer

SCB har definierat resultatindikatorer för respektive område. Dessa har definierats utifrån det som lämnar myndigheten till användare och kunder. Vidare finns det indikatorer som avser att mäta kvaliteten i det som lämnar myndigheten, t.ex. punktlighet i publicering. Även användningen av det som tillgängliggörs av myndigheten, exempelvis antalet uttag från Statistikdatabasen (SSD), definieras som resultatindikatorer eftersom volymen på hur statistiken används över tid kan spegla utfallet av det sammanlagda arbetet med att producera statistik av god kvalitet som är lättillgänglig för användarna.

I avsnittet *Anslagsfinansierad verksamhet* redovisas väsentliga resultat och framsteg kopplade till statistikens innehåll under områdena individbaserad statistik, ekonomisk statistik samt miljöstatistik.

Inom verksamhetsområdet *Samordning och internationellt statistiskt samarbete* har en resultatindikator definierats utifrån antalet EU-arbetsgrupper inom statistikområdet som myndigheten deltar i. För denna indikator är det inte möjligt att redovisa kostnaderna då medverkan sker inom ramen för statistikproduktionen. Antal beslutade EU-rättsakter inom statistikområdet som myndigheten bidragit till definieras också som en indikator.

Tjänsteexporten utgör ett eget verksamhetsområde. De indikatorer som identifierats är antal utlandsstationerade långtidskonsulter, antal korttidsuppdrag samt antal mottagna studiebesök.

Myndigheten bedriver ingen handläggande verksamhet som resulterar i att ärenden kan redovisas.

Verksamhetsområde	Resultatindikator
Utveckla, framställa och sprida statistik	Antal statistiknyheter Antal tabeller i SSD Antal uttag från tabellerna i SSD Punktlighet i publiceringen Andel undersökningar med fullständig dokumentation Antal utförda uppdrag i avgiftsfinansierad verksamhet Antal besök på webbplatsen Antal besvarade förfrågningar (telefon, e-post)
Samordning och internationellt statistiskt samarbete	Antal EU-arbetsgrupper inom statistikområdet med deltagande från SCB Antal beslutade EU-rättsakter inom statistikområdet som myndigheten bidragit till
Tjänsteexport	Antal utlandsstationerade långtidskonsulter Antal korttidsuppdrag Antal mottagna studiebesök

Förändringar jämfört med tidigare år

SCB ska årligen redovisa kundnöjdheten i den avgiftsfinansierade verksamheten. Vid halvårsskiftet 2018 infördes en ny undersökning Kundernas förtroende som ersatte den tidigare undersökningen Leveransenkäten. Kundernas förtroende omfattar tre frågor som besvaras på en femgradig skala. Resultat från undersökningen Kundernas förtroende finns således för en kort tidsperiod och SCB har valt att inkludera andra halvårets resultat för 2018 för att ha några uppgifter att jämföra med.

SCB har tidigare redovisat antalet API-anrop som en resultatindikator (i tidigare årsredovisningar benämnt prestation) som skulle spegla en volymmässig uppskattning av nedladdningen av statistik från Statistikdatabasen. Vid analys av datamaterialet har det framkommit tveksamheter kring vad som egentligen borde mätas och att indikatorn behöver göras om till att istället avse unika användare (IP-adresser) som gör anrop. Det finns tecken på att enskilda användare gör en stor mängd anrop och att det kan medföra att statistiken blir missvisande. Av den anledningen redovisas inte dessa uppgifter för 2019 då en ny lösning inte finns på plats.

Finansiering och kostnadsfördelning

SCB:s verksamhet kan indelas i en anslagsfinansierad verksamhet och en avgiftsfinansierad verksamhet. Verksamheten finansieras huvudsakligen av anslag från Finansdepartementet samt några andra mindre anslag från andra departement. Knappt hälften av verksamheten finansieras genom avgifter och bidrag främst genom uppdrag från andra myndigheter.

De totala intäkterna och kostnaderna för ett verksamhetsområde består av direkta respektive indirekta intäkter och kostnader. Kostnadsfördelning av persontid sker genom tidrapportering. I timpriset ingår förutom lönekostnader även gemensamma kostnader för lokaler, IT-infrastruktur, telefoni, administration etc. för att få en rättvisande fördelning av kostnaderna på respektive verksamhet. Kostnader för gemensam infrastruktur, processer, verktyg och metoder har fördelats på basis av tidrapporterad tid på respektive verksamhet.

Metoden för produktivitätsberäkning

Den metod som har använts för att beräkna produktivitsutvecklingen inom anslagsverksamheten har tillämpats sedan 2001. För att beräkna produktivitsutvecklingen beräknas dels förändringen av produktionen, dels förändringen av produktionsinsatserna. Förändringen av produktionen i fasta priser beräknas som kostnaderna för den produktion som har tillkommit under året minskat med kostnaderna för den

produktion som har upphört, ställt i relation till nivån på kostnaderna i produktionen i utgångsåret. Dvs. i Årsredovisning 2019 beaktas förändring mellan 2018 och 2019. Produktionsinsatserna uppdelas i arbetsinsatser, lokaler och övriga insatser. Arbetsinsatserna mäts i antal arbetade timmar. Antalet arbetade timmar avser samtliga arbetade timmar, som anställda vid SCB har utfört avseende anslagsfinansierad verksamhet, dvs. såväl direkt tid som andel av indirekt tid. För lokalerna uttrycks insatserna i kvadratmeter hyrd lokalyta. För övriga insatser uttrycks insatserna som övriga kostnader deflaterade med ett prisindex, som är en sammanvägning av konsumentprisindex och index för lönekostnad per timme i näringslivet med vikterna 0,5 och 0,5. Index för lönekostnad per timme baseras på nationalräkenskaperna och kan därför revideras och leda till att för tidigare år redovisade produktivitetstal ändras.

Arbetsproduktiviteten definieras som produktion per arbetstimme. Förändringen av arbetsproduktiviteten blir därmed lika med förändringen av produktionen minskad med förändringen av antalet arbetstimmar, båda uttryckta i procent.

Totalproduktivitetsförändring definieras på motsvarande sätt som den procentuella förändringen av produktionen i fasta priser minskat med en vägd summa av förändringarna av de procentuella förändringarna av samtliga insatser. Insatserna uppdelas på arbete, lokaler och övriga insatser. Vikterna avser kostnadsandelar för respektive insats föregående år. Totalproduktivitetsförändring är ett bättre mått på produktivitetens utveckling eftersom detta mått också tar hänsyn till förändringar i andra produktionsfaktorer än arbete. Det kan vara betydelsefullt när exempelvis omfattningen av köpta konsultinsatser ökar eller minskar. En inriktning framöver är att ta fram en alternativ uppföljning och återrapportering, som beaktar både förändringar i löpande produktion samt i kvalitet och utveckling, som kan ersätta nuvarande metod för produktivitätsberäkning.

Verksamhetens övergripande resultat

Verksamhetens övergripande resultat

"Statistiska centralbyrån ansvarar för att utveckla, framställa och sprida officiell statistik och annan statlig statistik..."

Förordning (2016:822) med instruktion för Statistiska centralbyrån

Verksamheten i sammandrag

Anslagsfinansierad verksamhet

Målet för den anslagsfinansierade verksamheten är att producera officiell statistik av god kvalitet. Under hösten 2019 kunde kvaliteten i statistiken från Arbetskraftsundersökningarna (AKU) inte upprätthållas, vilket drabbade användare och bedöms ha skadat förtroendet för SCB. Fel i statistiken uppstod till följd av bristfälliga leveranser från en underleverantör av insamlingstjänster. Ett flertal åtgärder har vidtagits och planerats i syfte att säkerställa kvaliteten i AKU och återupprätta förtroendet.

Den anslagsfinansierade statistiken har i övrigt producerats i enlighet med arbetsplanen. Punktligheten i publiceringarna var fortsatt hög och uppgick till 99 procent. Dock minskar andelen statistikprodukter med aktuell dokumentation och insatser kommer vidtas för att bryta denna utveckling. Det totala antalet korrigeringar var under 2019 något fler jämfört med föregående år, varav korrigeringen av AKU bedömdes vara allvarlig.

Inom flera ämnesområden har statistiken utvecklats under året. Ny officiell statistik kring integration har publicerats för första gången. Inom Utbildningsområdet har ny statistik för folkhögskolor samt eftergymnasiala yrkesutbildningar redovisats. På flera områden har statistiken blivit mer detaljerad, exempelvis kring valdeltagande och grönytor.

Den statistiska informationen ska enligt regleringsbrevet göras mer tillgänglig och användbar, SCB ska underlätta förståelse och tolkning av statistiska resultat och samband. En ny presentationsform, Kort analys, har introducerats på webbplatsen.

Analyserna avser efterfrågad statistik, riktar sig mot journalister och samhällsintresserade medborgare och har producerats inom 25 områden. Dessa kompilerar presentationsformatet Snabba fakta som på ett kortfattat sätt ger svar på de vanligaste frågorna inom olika ämnesområden. Webbssidorna är optimerade för hittbarhet via sökmotorer och ungefär 1,3 miljoner besök på scb.se började med att besökaren fick träff på någon av dessa sidor vid en sökning.

Insatser har också gjorts för att ge bättre åtkomst till äldre statistik, och för lyfta fram temaområden som t.ex. jämställdhet på ett bättre sätt. Tabeller för den nya regionala indelningen, Demografiska Statistikområden (DeSO), har publicerats som öppna geodatafiler, vilket är ett led i SCB:s satsning på mer öppna data. Sammantaget har antalet tabeller i Statistikdatabasen ökat med åtta procent jämfört med föregående år. Antalet uttag av statistik från Statistikdatabasen ökade under 2019 vilket pekar på att användningen av statistiken ökar.

En extern revision avseende ISO 20 252 genomfördes under 2019. Uppföljningsrevisionen i slutet av året resulterade i en fortsatt certifiering för SCB. Certifieringen och de interna kvalitetsrevisionerna som genomförts visar på att statistikproduktionen genomförs i enlighet med fastställda rutiner och riktlinjer. Identifierade observationer och avvikelser har hanterats. Under året certifierades SCB dessutom mot miljöledningsstandarden ISO 14001.

Efter fem år med minskande uppgiftslämnarkostnader ökade kostnaderna under 2019 med ca 5,6 procent. En stor del av ökningen beror på nya användarkrav på en undersökning som inneburit att ytterligare en produktionsomgång behövde genomföras. En ökad digitalisering och inte minst en ökad automatisering av uppgiftsinlämnandet är två angreppssätt som förväntas ha stor effekt på uppgiftslämnandet. För att detta ska komma till stånd behövs bl.a. datastandarder och tekniska lösningar som möjliggör en effektiv och säker överföring av data. Under året har sådana lösningar introducerats för

Digitala årsredovisningar från Bolagsverket och Arbetsgivardeklarationer på individnivå från Skatteverket.

Sammantaget bedömer myndigheten att den anslagsfinansierade verksamheten genomförts enligt plan, hanteringen av felet i AKU och att SCB snabbt kunde få fram korrigerad statistik uppskattades av användarna. Inom flera ämnesområden har utbudet av statistik ökat och detaljeringsgraden har ökat. Nya former att presentera och beskriva statistikresultaten bedöms bidra till att underlätta förståelsen för statistiken och därmed också göra den mer tillgänglig och använd.

Svårigheterna att komma till rätta med det höga bortfallet i individ- och hushållsundersökningarna, målsättningen att sänka kostnaderna för uppgiftslämnarna samt identifierade behov av ny statistik pekar på vikten av det utvecklingsarbete som satts igång, exempelvis inom arbetsmarknadsområdet.

Avgiftsfinansierad verksamhet

Målet för den avgiftsfinansierade verksamheten är att öka möjligheterna att utnyttja det statistiska materialet och den statistiska kompetensen för att tillgodose användarnas behov. Den avgiftsfinansierade verksamheten har i hög utsträckning genomförts i enlighet med kundernas beställningar och befintliga överenskommelser. Intäkterna har ökat med 2,8 mnkr jämfört 2018. I undersökningen Kundernas förtroende, som skickas ut till alla uppdragskunder, fick SCB medelbetyget 4,7 på en femgradig skala för utförda uppdrag vilket var i nivå med 2018. SCB har också djupintervjuat 9 av de 20 största kunderna. Förtroendet för SCB som statistikproducent uppges vara stort eller ganska stort, erfarenheten och kompetensen bedömer man vara bred. Vidare pekar intervjuerna bl.a. på vikten av kontinuitet i bemanning och att prissättningen kan vara mer transparent.

Uppdrag avseende officiell statistik ska prioriteras framför annan avgiftsfinansierad verksamhet enligt SCB:s instruktion. Uppdrag avseende officiell statistik utgjorde 27 procent av den totala volymen av den avgiftsfinansierade verksamheten. Utvecklingen av statistiken görs ofta i nära samarbete med de statistikansvariga myndigheterna och under året har större projekt pågått tillsammans med Riksbanken

och Energimyndigheten. Uppdragen från de statistikansvariga myndigheterna är långsiktiga åtaganden men där förändringar kan göras över tid. Under året beslutade Jordbruksverket och SCB i samråd att flytta SCB:s del av produktionen av den jordbruksekonomiska undersökningen till Jordbruksverket.

I arbetet med att göra SCB:s statistiska material mer tillgängligt för forskare har SCB och Socialstyrelsen inrättat ett gemensamt användarråd i syfte att skapa bättre förutsättningar för dialog. Användarrådet har gett förslag på förbättringar och hur de bör prioriteras. Genom en omprioritering inom SCB:s anslag är registret Geografidatabasen inte helt avgiftsfinansierat, vilket har bidragit till att priserna ytterligare har justerats nedåt. Kötiden och tiden innan uppdraget får en handläggare har minskat under året, bl.a. till följd av fler handläggare och ändrat arbetssätt.

SCB har möjlighet att bedriva tjänsteexport och efter ett par år med en volymmässig nedgång har fyra nya projekt startat under året och ytterligare två har beslutats. Myndighetens kompetens bidrar i arbetet med global utveckling och i det svenska internationella utvecklingssamarbetet. Möjligheten att delta vid missioner utvecklar enskilda medarbetares kompetens men bedöms också inverka positivt till att rekrytera och behålla medarbetare i verksamheten. Insatserna på området involverar också medarbetare från andra myndigheter.

Samordning av den officiella statistiken

Rådet för den officiella statistiken fastställde under årets möte i oktober en målbild för den officiella statistiken och en handlingsplan med aktiviteter som ska bidra till att uppfylla målbilden. Målbilden har rubriken "Vi beskriver Sverige" och består av tre övergripande mål som handlar om statistikens innehåll, tillgänglighet och datafångst. Målbilden vilar på att den officiella statistiken främjas av ett starkt samarbete mellan de statistikansvariga myndigheterna, t.ex. för att öka förmågan att effektivt och med hög kvalitet ta fram officiell statistik. Inom målet att förbättra statistikens innehåll påbörjades ett arbete 2019 med en översyn av de befintliga statistikområdena och en enkät har besvarats av alla statistikansvariga myndigheter, vilket ger underlag till fortsatt arbete.

Ekonomisk översikt

Anslag och årets kapitalförändring

Under 2019 har SCB haft tilldelade anslagsmedel om 588,2 mnkr. SCB hade ett ingående anslagssparande om 12,8 mnkr, vilket avsåg förvaltningsanslaget. Vid utgången av 2019 hade SCB ett utgående anslagssparande om 11,6 mnkr, varav förvaltningsanslaget 11,5 mnkr. Årets kapitalförändring var -0,3 mnkr. Årets kapitalförändring motsvarar resultatet i den avgiftsfinansierade verksamheten.

Verksamhetens intäkter

SCB:s intäkter var totalt 1 112,7 mnkr för 2019 varav 52,9 procent består av intäkter av anslag, 44,4 procent intäkter av avgifter och andra ersättningar och 2,7 procent av intäkter av bidrag och finansiella intäkter.

Under 2019 har de totala intäkterna ökat med 16,7 mnkr (1,5 %) jämfört med 2018. Intäkter av anslag ökade med 16,0 mnkr (2,8 %) beroende på ökad förbrukning, främst till följd av utvecklingsinsatser inom bl.a. *Nationalräkenskaperna*. Intäkter av avgifter och andra ersättningar minskade med 12,0 mnkr (2,4 %) jämfört med 2018 främst hänförlig till intermittenta undersökningar medan intäkter av bidrag ökade med 13,0 mnkr (77,4 %). Ökningen är främst hänförligt till ökade bidragsintäkter inom tjänsteexporten. Avgiftsintäkter och bidragsintäkter varierar mellan åren beroende på uppdrag av tillfällig karaktär. Finansiella intäkter var något lägre jämfört med 2018.

Verksamhetens kostnader

De totala kostnaderna uppgick till 1 113,0 mnkr vilket jämfört med 2018 är en ökning med 23,1 mnkr (2,1 %).

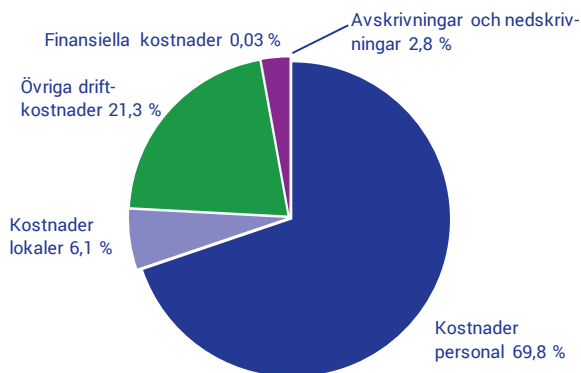
I figur 1 redovisas verksamhetens kostnader. De totala kostnaderna för personal utgör 69,8 procent av SCB:s totala kostnader. Kostnader för personal har ökat med 18,9 mnkr (2,5 %). Ökningen beror på höjd lönenivå samt högre pensionspremier men den totala ökningen mellan åren motverkas av 15 färre årsarbetskrafter. Kostnader för lokaler minskade med 3,8 mnkr jämfört med 2018 främst pga. minskad lokalyta i Stockholm. Övriga driftkostnader ökade

med 9,7 mnkr (4,3 %) främst hänförligt till ökade konsultinsatser.

Finansiella kostnader har minskat något jämfört med föregående år. Avskrivningar och nedskrivningar minskade med 1,3 mnkr jämfört med 2018, främst till följd av att flera tidigare års investeringar på egenutvecklade system nu är färdigavskrivna.

Årets aktiveringar av personalkostnader och övriga driftskostnader för egenutvecklade anläggningstillgångar uppgår till 6,9 mnkr respektive 8,4 mnkr, en sammantagen ökning om 0,4 mnkr jämfört med 2018. Ökningen innebär en kostnadsminskning jämfört med föregående års aktiveringar. De aktiverade kostnaderna skrivs av under kommande år.

Figur 1: Verksamhetens kostnader¹ 2019, procent

1) Se belopp i den Finansiella redovisningen.

Intäkter och kostnader per område

Intäkter och kostnader redovisas i tre olika verksamhetsområden enligt SCB:s instruktion. De totala intäkterna har ökat med 16,7 mnkr jämfört med 2018 och kostnaderna har ökat med 23,1 mnkr.

Utveckla, framställa och sprida statistik är det största verksamhetsområdet med 92,1 procent av de totala intäkterna. Områdets intäkter har minskat med 4,5 mnkr jämfört med 2018 och kostnaderna ökade med 4,4 mnkr. Den största ökningen av intäkter var inom Tjänsteexporten under 2019 med 20,8 mnkr vilket ledde till ökade kostnader då flera nya projekt har startat under året.

Den totala kapitalförändringen var -0,3 mnkr vilket är att jämföra med 2018 då den var 6,1 mnkr.

Tabell 1: Intäkter och kostnader per verksamhetsområde, mnkr

	2017	2018	2019
Utveckla, framställa och sprida statistik			
Anslag ¹	559,5	568,1	583,5
Avgifter och andra intäkter än anslag	447,9	461,4	441,5
Summa intäkter	1 007,5	1 029,5	1 025,0
Anslagsverksamhet ¹	559,5	568,1	583,5
Avgiftsverksamhet	466,2	453,7	442,7
Summa kostnader	1 025,7	1 021,8	1 026,2
Kapitalförändring	-18,3	7,7	-1,2
Samordning och internationellt statistiskt samarbete			
Anslag ¹	6,0	4,8	5,4
Avgifter och andra intäkter än anslag	0,3	0,2	0,0
Summa intäkter	6,3	5,0	5,4
Anslagsverksamhet ¹	6,0	4,8	5,4
Avgiftsverksamhet	0,3	0,2	0,0
Summa kostnader	6,3	5,0	5,4
Kapitalförändring	0,0	0,0	0,0
Tjänsteexport			
Anslag ¹			
Avgifter och andra intäkter än anslag	70,4	61,5	82,3
Summa intäkter	70,4	61,5	82,3
Anslagsverksamhet ¹			
Avgiftsverksamhet	70,4	63,1	81,3
Summa kostnader	70,4	63,1	81,3
Kapitalförändring	0,0	-1,6	1,0
Totala intäkter och kostnader			
Anslag ¹	565,5	572,9	588,9
Avgifter och andra intäkter än anslag	518,7	523,1	523,8
Totala intäkter	1 084,2	1 095,9	1 112,7
Anslagsverksamhet ¹	565,5	572,9	588,9
Avgiftsverksamhet	537,0	517,0	524,1
Totala kostnader	1 102,5	1 089,9	1 113,0
Kapitalförändring	-18,3	6,1	-0,3

1) Inklusive anslagsverksamhetens andel av prisdifferenser m.m.

Produktivitetsutveckling

"Produktiviteten ska öka med i genomsnitt minst 3 procent per år"

Regleringsbrev för budgetåret 2019

Produktivitetens utveckling kan variera mellan enskilda år till följd av kalendereffekter och andra tillfälliga orsaker och följs därför upp bäst genom att beräkna utvecklingen under en längre period. Metoden som tillämpas för produktivitetsberäkningen är relativt grov och beräkningen görs endast för anslagsverksamheten. Förändringar av kvalitetsmässig karaktär ingår inte dvs. produktivitetsberäkningarna tar inte hänsyn till om kvaliteten på SCB:s produkter har förändrats. I den mån kvaliteten ökar underskattas produktivitetsutvecklingen och i den mån kvaliteten minskas överskattas produktivitetsutvecklingen. För att få en rättvisande bild av verksamheten bör man därför även beakta de kvalitetsförändringar som SCB gör i verksamheten.

Under femårsperioden 2015–2019 visar måttet för totalproduktivitet att produktiviteten har ökat med i genomsnitt 3,1 procent per år och för tioårsperioden 2010–2019 är motsvarande genomsnittliga ökning 2,5 procent per år. Måttet för arbetsproduktivitet visar att produktiviteten under femårsperioden har ökat med i genomsnitt 4,2 procent per år. Motsvarande ökning för tioårsperioden är 2,6 procent. För 2019 beräknas totalproduktiviteten ha ökat med 3,9 procent och arbetsproduktiviteten ökat med 5,0 procent. I totalproduktiviteten beaktas utöver förändringar i produktionsvolymen och arbetade timmar även förändringar i lokalyta och övriga insatser så som övriga driftskostnader och avskrivningar. För att ha konsistens med resultaträkningen, där kostnaderna är lägre till följd av aktivering av kostnader för immateriella anläggningstillgångar, har antalet arbetade timmar nedräknats i motsvarande grad.

Under 2019 har produktionsvolymen inom anslagsverksamheten minskat med 0,5 procent (2,9 mnkr). Volymförändringen har beräknats som kostnadsförändring netto av tillkommande och bortfallande produktion jämfört med den totala kostnaden inom anslagsverksamheten 2018. Produktionsvolymen

minskade netto 2019 bl.a. beroende på att de intermittenta undersökningarna om *Hushållens boendegifter* (BUT) och *Valdeltagandeundersökningen* inte genomfördes. Detta har bidragit till färre arbetade timmar under året.

Totala antalet arbetade timmar minskade med 5,5 procent främst till följd av minskade timmar i

insamlingsverksamheten. Fortsatt effektivisering av lokalytan i Stockholm har bidragit positivt till produktiviteten. Övriga insatser dvs. anslagsandelen av övriga driftkostnader har netto ökat med 2,6 procent främst till följd av ökade konsultkostnader.

Under 2019 har de sammanvägda insatserna totalt minskat med 4,3 procent.

Tabell 2: Produktivitetens utveckling i anslagsverksamheten, årliga förändringar i procent

	2015	2016	2017	2018	2019
Produktionsvolym ¹	-0,9	3,0	-0,9	2,0	-0,5
<i>Produktionsinsatser:</i>					
Arbetade timmar	-3,1	-1,0	-6,2	-2,6	-5,5
Lokaler	-2,5	-1,5	-2,9	-1,2	-9,6
Övriga insatser	-2,6	33,1	-25,1	12,2	2,6
Sammanvägt	-3,0	4,3	-9,7	-0,2	-4,3
<i>Produktivitet:</i>					
Arbetsproduktivitet ²	2,2	4,0	5,3	4,6	5,0
Totalproduktivitet³	2,0	-1,3	8,8	2,2	3,9

1) Produktionsvolymförändringen har beräknats som kostnadsförändring netto av tillkommande och bortfallande produktion jämfört med den totala kostnaden inom anslagsverksamheten.

2) Arbetsproduktivitetens förändring har beräknats som förändringen av produktionsvolym minskad med förändringen av antalet arbetade timmar.

3) Totalproduktivitetens förändring har beräknats som förändringen av produktionsvolym minskad med den sammanvägda förändringen av samtliga produktionsinsatser.

Se vidare under Upplysningar om resultatredovisningen.

2800

2700

Utveckla, framställa och sprida statistik

100

90

80

70

60

50

40

30

20

10

Utveckla, framställa och sprida statistik

Anslagsfinansierad verksamhet

"Målet för den anslagsfinansierade verksamheten är att producera officiell statistik av god kvalitet som är lättillgänglig för användarna."

Regleringsbrev för budgetåret 2019

Den anslagsfinansierade statistiken har sammantaget producerats i enlighet med arbetsplanen.

SCB:s verksamhet kan indelas i anslagsfinansierad och avgiftsfinansierad verksamhet. Redovisade kostnader för anslagsverksamheten efter ämnesområde uppgår till 600,5 mnkr, vilket motsvarar samtliga intäkter hänförliga till anslagsverksamheten. SCB har ett utgående anslagssparande om 11,6 mnkr. Kostnaderna för den anslagsfinansierade verksamheten ökade jämfört med 2018. Förbrukningen ökade bl.a. till följd av utveckling inom anslagsverksamheten.

Tabell 3: Kostnader efter ämnesområde, mnkr

Ämnesområde	2017 ¹	2018 ¹	2019 ¹
Arbetsmarknad	163,0	150,8	150,5
Befolkning	17,4	17,4	17,1
Boende, byggande och bebyggelse	18,4	17,6	16,4
Demokrati	8,7	12,6	12,9
Handel med varor och tjänster	25,6	27,8	21,0
Hushållens ekonomi	21,5	28,2	23,8
Levnadsförhållanden	37,2	36,8	38,4
Miljö	13,2	15,2	16,3
Nationalräkenskaper	59,3	61,9	73,9
Näringsverksamhet	71,8	75,4	78,3
Offentlig ekonomi	10,4	10,5	10,9
Priser och konsumtion	44,7	47,0	54,4
Utbildning och forskning ²	33,1	35,4	33,9
Övrigt ²	48,3	49,9	52,4
Summa	572,8	586,5	600,5

1) I anslagsutfallet, kostnader efter ämnesområdet, ingår gemensamma kostnader som kan hänföras till anslagsverksamheten.

2) Fördelningen mellan områdena Utbildning och forskning samt Övrigt gällande år 2018 har en annan indelning än i årsredovisningen för 2018.

Intermittent verksamhet och nettoeffekt av aktiveringar och avskrivningskostnader från tidigare års aktiveringar innebär att anslagsförbrukningen varierar mellan åren.

Den ökade kostnadsnivån om 12,0 mnkr jämfört med föregående år inom området *Nationalräkenskaper* beror främst på utvecklingsinsatser inom området. Även inom *Priser och konsumtion* har nivån ökat jämfört med 2018, 7,4 mnkr, dels pga. utveckling inom området, dels förändrade nivåer av bidragsintäkter från EU. Inom området *Handel med varor och tjänster* har däremot bidragsintäkterna från EU ökat jämfört med tidigare år samt att utvecklingskostnaderna har minskat inom området. Intermittenta variationer är den främsta anledningen till förändringen inom området *Hushållens ekonomi*, Undersökningen *Hushållens boendeutgifter* (BUT) genomfördes 2018.

Anpassningar av statistikens innehåll och omfattning till följd av utökade och förändrade krav från EU ska hanteras inom givna anslagsramar. För anpassningar, utveckling och viss försöksverksamhet erhölet SCB 10,3 mnkr i bidragsintäkter från EU under 2019.

Individbaserad statistik

Ny officiell statistik om integration har tagits fram och publicerats på SCB:s webbplats. Denna första publicering är av mindre omfattning och kommer att utökas under kommande år.

Efter att landets samtliga röstlängder skannats i samband med valet 2018 finns nu ett totalräknat valdeltaganderegister varifrån statistik från valdeltagandeundersökningen publicerats. Statistiken har en högre detaljeringsgrad jämfört med tidigare vilket ökar analysmöjligheterna. Enligt samma modell att hantera röstlängderna finns nu också ett totalräknat register över valdeltagandet i europaparlamentsvalet som genomfördes 2019. Resultat för undersökningen publiceras i samband med återslagrapportering av det regeringsuppdrag som SCB har kring valdeltagande.

Ett flertal nya rapporter har publicerats bl.a. en temarapport baserat på data från AKU om flyktingars arbetsmarknadssituation och en inkomst-rapport där en stor del av inkomststatistiken beskrivs och förklaras. Inkomstrapporten tas fram årligen och syftet är att visa vilken typ av statistik SCB har avseende inkomster för individer och hushåll, samt att öka förståelsen för och underlätta användandet av denna statistik. Vidare ger rapporten en bild av hur den ekonomiska situationen ser ut för individer och hushåll i Sverige och hur denna har utvecklats över tid.

Därutöver har en rapport, inom ramen för Demografisk analys, med titeln ”Ensam, med partner eller kompisboende. Vad säger hushållsregistret?” publicerats. Rapporten beskriver individernas olika boende och hur individer byter hushållsställning mellan två år, till exempel att vara ensamboende till att bo med en partner. Ett syfte med rapporten är också att tydliggöra hushållsregistrets förutsättningar.

AKU

En extern leverantör har sedan 2015 använts för en del av insamlingen till AKU. En förnyad upphandling genomfördes under 2017 vilket enligt det nya avtalet innebär att 50 procent av insamlingen av AKU skulle utföras av den externa leverantören. Under andra halvan av 2018 konstaterades att de tidigare goda utfallet med hög svarsfrekvens hos den externa dataleverantören uteblev och därför vidtogs i början 2019 åtgärder, bl.a. att delar av urvalet skulle kunna bearbetats mer än vad som initialt avtalades. Inför publiceringen av AKU för september 2019 kunde SCB konstatera oförklarliga avvikelser i den externa leverantörens insamlade data som inte hade sitt ursprung i låga svarsfrekvenser. Avvikelseorna bedömdes påverka statistikens kvalitet i sådan omfattning att de redovisade statistikuppgifterna av arbetslöshet och sysselsättning hade påverkats. Åtgärder vidtogs för att ta fram korrigerad statistik för perioden juli 2018 till september 2019 med enbart det SCB-insamlade materialet som grund. Samtidigt informerades användarna kring de konsekvenser som korrigeringen innebär för statistikens omfattning och innehåll, exempelvis att det blir svårare med analyser på mer detaljerad nivå. Konsekvenserna för annan officiell statistik som

använder statistik från AKU bedöms vara marginell. Under hösten fattades beslut om att avveckla samarbetet med den externa leverantören och arbete pågår för att trappa upp urvalsstorleken genom att höja kapaciteten i SCB:s datainsamling. En mer omfattande redogörelse kring konsekvenser för den officiella statistiken, vilka åtgärder som vidtas och deras förväntade effekter har gjorts i enlighet med myndighetens regleringsbrev för 2020.

Statistik inom utbildningsområdet

Från 2018 har SCB tilldelats ansvar för statistik om folkhögskolor samt eftergymnasiala yrkesutbildningar. Under 2019 har fler tabeller för statistik om folkhögskolan, yrkeshögskolan samt konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar lagts ut på produktsidan och i Statistikdatabasen. Utöver att mängden statistik har ökat, är nu också statistiken mer samordnad inom området vilket ökar möjligheterna till jämförelser och analys.

Historiska tidsserier med utbildningsstatistik bl.a. elever i grundläggande utbildning läsår 1944-2018 och utfärdade examina vid universitet och högskolor från och med läsåret 1936/37 har publicerats.

I syfte att förbättra regeringskansliets tillgång till relevant utbildningsstatistik har en ny webbplats skapats. Där återfinns en sammanställning med statistiktabeller från de olika statistikansvariga myndigheterna och tabellerna kommer fortsättningsvis att uppdateras i takt med att ny officiell statistik publiceras.

Förberedelsearbetet för nästa omgång av Vuxnas kunskaper och lärande (PIAAC) har fortsatt. Ett nationellt team har under året planerat för implementeringen av fältstudien för PIAAC i Sverige. I arbetet har det bl.a. ingått att översätta och kvalitetsgranska bakgrundsfrågor, samt testa mätinstrumentet för fältstudien. På det internationella planet har SCB varit aktiva för att i möjligaste mån påverka innehållet i undersökningens omfattning. Till arbetet har en expertgrupp med forskare och experter från nationella myndigheter, departement, forskningsinstitut och universitet/högskolor knutits. Vidare är SCB även projektledare för ett nordiskt-baltiskt PIAAC-nätverk vilken beviljats finansiering från Nordiska ministerrådet.

Under 2019 har SCB genomfört de aktiviteter som specificeras i regleringsbrev avseende anslag 4:4 inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Flera av aktiviteterna berör de analyser som SCB gör i samspelet mellan utbildning och arbetsmarknad.

En ny version av SUN (Svensk utbildningsklassifikation), benämnd SUN2020, som innehåller en uppdaterad inriktningsstruktur fastställdes under våren. I den nya versionen har förtydligande gjorts i innehållsbeskrivningarna samt att fler exempel ges på utbildningar som ingår eller inte ingår i en viss kod vilket bedöms förenkla tillämpningen av standarden.

Ekonomisk statistik

Systemomläggningen av Företagsdatabasen är avslutad och en ny lösning lanserades under oktober månad. Systemet har lyfts till ny teknik. Registervården ska nu kunna effektiviseras och kvalitets-säkras och leda till bättre förutsättningar för samordning av den ekonomiska statistiken, både nationellt och internationellt. En aspekt i samordningsarbetet handlar om profilering av företag i statistiska enheter. Under året har manuell och maskinell profilering utförts och därigenom uppfyllde leveransen av preliminära uppgifter till *Structural business statistics* de krav som ställs av Eurostat.

Anpassningen till mikrodatabutbytet inom utrikes-handeln, där data ska utbytas länder emellan, pågår. Samtliga förutsättningar från Eurostat har ännu inte kommit på plats och arbetet fortsätter under kommande år inför att den nya ramlagen (FRIBS) träder i kraft 2021. Mikrodatabutbytet kommer dock komma på plats först 2022. Det blir då obligatoriskt att bidra med exportdata till en gemensam databas. De uppgifterna utgör sedan andra länders import. Assymetriskstudier kommer genomföras för att säkerställa kvaliteten i de nya statistikunderlagen innan de införs i den statistik som produceras.

Under 2019 har SCB vid flera tillfällen stått redo för anpassningar av statistiken med hänsyn till Brexit. Förarbeten har gjorts för anpassningar av framför allt utrikeshandelsstatistiken.

Arbete pågår i två spår med att anpassa statistikproduktionen för att använda de månatliga arbetsgivar-deklarationer (AGI) som företag har börjat rapportera till Skatteverket. Ett spår hanterar behoven av förändringar som uppstår för befintlig statistik, t.ex. *Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik* (RAMS), som idag använder de årliga kontrolluppgifterna. Under 2019 påbörjades leveranserna från Skatteverket med AGI-information. Eftersom leveranserna var försenade och innehöll felaktiga uppgifter av olika karaktär har en löpande process inte kunnat etableras under året. Utvärderingen av uppgifterna har följaktligen inte kommit så långt som planerat. I det andra spåret utreder SCB hur statistiken inom arbetsmarknadsområdet kan utvecklas och beskrivas i framtiden med de nya uppgifterna som en väsentlig källa. Det arbetet inleds med en grundlig kartläggning av användarnas behov och sker i nära samverkan med viktiga användare av arbetsmarknadsstatistik. Ett närmare samarbete har även byggts upp med andra statistikansvariga myndigheter inom statistikområdet som Medlingsinstitutet och Arbetsmiljöverket samt med Arbetsförmedlingen som också producerar arbetsmarknadsstatistik.

Digital insamling av priser

Det långsiktiga arbetet att inom prisstatistiken ersätta manuell insamling med digital insamling fortsätter. Omställningen innebär att insamlingen sker mer resurseffektivt och att antalet prisuppgifter som beräkningarna bygger på ökar. Under 2019 har transaktionsdata och API:er implementerats för tåg-, flyg- och charterresor. Företagskontakter har tagits i flera branscher angående ändrad insamling framöver, exempelvis pågår utredningsarbete kring hur transaktionsdata i kläd- och bensinbranschen kan implementeras från 2020. Med de beslutade förändringar som införs under 2020 samlas omkring en tredjedel av prisuppgifterna i KPI in digitalt.

Nationalräkenskaperna

Det långsiktiga utvecklingsarbetet med ett nytt produktions- och beräkningsstöd för Nationalräkenskaperna (NR) som innefattar statistikproduktionsprocessens alla delar har resulterat i att lösningar för indatahantering och beräkningar nu testas. Därefter ska stöd för analys och redovisning tas fram och ett fullständigt system planeras finnas på plats i mitten av 2021 för att efter slutgiltiga tester kunna tas i bruk 2022.

Den allmänna översynen av metoder och källor för NR slutfördes under hösten och resultatet publicerades den 13 september. En allmän översyn görs ungefär vart femte år där ny eller förbättrad statistik tas in och modellantaganden ses över i syfte att förbättra kvaliteten i statistiken. Som en följd av översynen reviderades tidserierna för BNP och andra centrala mått.

Utvecklingsarbetet för att ta fram ett snabbestimat för BNP-tillväxten på en aggregerad nivå har löpt på planenligt under året. Snabbestimatet är ett påtalat behov från användarna. Även Eurostat pekar på behovet men det finns inget formellt krav. En test-miljö har tagits fram och testleveranser har även gjorts till Eurostat. Den första publiceringen kommer ske i maj 2020. Förberedelser har också vidtagits för att snabba upp framställningen av årsberäkningen samt kvartalsberäkningen för andra kvartalet. Dessa uppgifter kommer nu kunna publiceras cirka fyra månader respektive två veckor tidigare jämfört med idag.

Arbete pågår med att samordna statistiken mellan NR och betalningsbalansen där avsikten är att redovisa samordnade uppgifter för bytesbalansen fr.o.m. maj 2020. Därefter fortsätter arbetet med att samordna den finansiella balansen till 2022.

Sverige har, som de flesta andra medlemsstater, tillfälliga undantag från delar av de krav som följer av Europaparlamentets och Rådets förordning (EU nr 549/2013 av den 21 maj 2013) om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i Europeiska unionen (ENS 2010). De återstående undantagen kommer att vara avklarade i samband med publiceringen av NR:s årsberäkning i maj 2020.

I samband med den allmänna översynen av NR som publicerades i september 2019 behandlades även de åtgärds punkter som identifierades vid Eurostats BNI-informationsbesök 2018. Åtgärderna och resultatet har redovisats för Eurostat i samband med BNI-rapporteringen i september.

Statistikutbudet över den offentliga ekonomin har utökats under året med nya tabeller i SSD för intäkter, kostnader och investeringar. Det är information som efterfrågats av användarna och i vissa delar

är statistik som tidigare har tagits fram på uppdragsbasis.

Eurostat genomförde ett EDP-besök (Excessive Deficit Procedure) i november och besöket resulterade i 25 åtgärds punkter som ska hanteras under 2020.

Miljöstatistik

För första gången redovisades en sammanhållen statistik för fyra olika former av skogsmark. Statistiken har tagits fram i ett samarbete mellan Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och SCB. Arbetet är en del i ett regeringsuppdrag där uppgiften var att utarbeta en sammanhållen statistik för skogsmark som behövs för att följa upp skogspolitiken mål. Bakgrunden till uppdraget var att regeringen saknade en övergripande sammanhållen och officiell statistik om arealen skogsmark, med uppgifter om vilka instrument som har använts för skydd av skogsmark och utvecklingen över tid. Statistiken kommer att uppdateras årligen genom fortsatt samarbete mellan myndigheterna.

En större översyn av intäkts- och kostnadsundersökning för flerbostadshus genomförs avseende användarbehoven och hur undersökningen kan genomföras med nya datakällor. Då översynen fortsätter under 2020 kommer undersökningen inte genomföras som planerat.

Inom ramen för Miljöräkenskaper har för första gången statistik om miljöpåverkan från konsumtion producerats inom ramen för den officiella statistiken. SCB har sedan 2000-talet utvecklat och publicerat statistik i samarbete med Naturvårdsverket. Statistiken visar miljöpåverkan som orsakas av Sveriges konsumtion från hushållen, den offentliga sektorn, investeringar och lager enligt national- och miljöräkenskapernas ramverk. Redovisningen omfattar också luftutsläpp och klimatpåverkan från både inhemskt producerade och importerade varor och tjänster som efterfrågas i den svenska ekonomin. För att nå det generationsmål som riksdagen antog 2010 och som anger inriktningen för svenskt miljöarbete behöver även de utsläpp som orsakas av importen följas upp.

Avgränsning av tätorter och publicering av officiell statistik på tätortsnivå genomförs med 3-årsintervall istället för 5-årsintervall som tidigare. Detta har möjliggjorts genom förbättrad metod för framställning av de digitala tätortsgränserna. Behovet av tätare intervall har bl.a. framförts av användarråd och förväntas bidra till förbättrade förutsättningar för regional och kommunal planering.

För statistik om grönytor och grönområden har täckningen utökats från 37 tätorter till samtliga 2 000 tätorter. Geodata med avgränsningar av grönområden tillhandahålls vid sidan av statistiken som öppna data. En utökad täckningsgrad har efterfrågats under en längre tid och bidrar till att öka statistikens relevans för bland annat kommunal planering och uppföljning av miljömål.

Åtgärder avseende jämställdhetsintegrering

Under året har SCB arbetat vidare med att genomföra de aktiviteter som återfanns i den ursprungliga handlingsplanen. Att den individbaserade officiella statistiken ska vara uppdelad efter kön regleras i 14 § förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. SCB har till uppgift att göra en årlig uppföljning av paragrafens tillämpning. Denna görs samordnat med den uppföljning som görs avseende kvaliteten i den officiella statistiken. Samordningen bedöms effektivisera arbetet och medför att ett större fokus kan läggas på den återkoppling som görs till de statistikansvariga myndigheterna.

Arbetet med att ta fram nya riktlinjer och stöd vid tillämpningen av 14 § förordningen (2001:100) om den officiella statistiken har slutförts under året och riktlinjerna finns publicerade på SCB:s webbplats. Riktlinjerna är grundläggande för det fortsatta arbetet med att ta fram material som ska stödja statistikproducenterna att inkludera jämställdhetsperspektivet och redovisa statistiken könsuppdelad. En kortare handledning med exempel på hur statistik kan könsuppdelas och redovisas har tagits fram och publicerats i början av 2020.

De SCB-data som utgör stommen i de regionala jämförelserna på området har börjat läggas ut som öppna data. Tidigare har en del av dessa data behövt beställas. Utveckling av en webbportal där statistiken

ska presenteras och visualiseras pågår, lansering sker efter sommaren 2020. De jämställdhetsindikatorer som tas fram på uppdrag av regeringen och som används för att följa upp de jämställdhetspolitiska delmålen har lagts in i Statistikdatabasen vilket bl.a. ger bättre förutsättningar för användarna att få tillgång till tidserier. Arbeta pågår också med att ta fram faktasidor som ska underlätta för användarna att ta del av denna statistik.

En digitalisering av fickboken På tal om kvinnor och män har påbörjats och den fickbok som publiceras under 2020 blir den sista som görs i tryckt form.

Inom ramen för SCB:s varumärkesplattform har en genomgång gjorts av de bilder myndigheten använder i publikationer och på webbplatsen. Genomgången har resulterat i ett nytt bildspråk som ska verka inkluderande och bygger på ett normkritiskt förhållningssätt.

Inom tjänsteexporten har en mall för att genomföra jämställdhetsanalyser i projekten tagits fram. Vidare har fler indikatorer identifierats som kan används i projektuppföljningarna. Indikatorerna ska integreras i de nya rutiner och de nya mallar för rapportering som för närvarande arbetats fram inom ramen för ett metodutvecklingsprojekt för det internationella utvecklingssamarbetet.

Uppdrag i regleringsbrevet

Arbetsplanen över den anslagsfinansierade verksamheten redovisades till regeringen den 31 januari. I enlighet med regleringsbrevet har SCB gjort mikrodata tillgängliga för Regeringskansliet. Under 2019 har ett arbete genomförts tillsammans med Regeringskansliet för att undersöka om MONA-systemet skulle kunna ersätta nuvarande lösning. Ytterligare tester behöver göras innan beslut om en eventuell ändring tas. SCB har också levererat data från NR och AKU till Konjunkturinstitutet på den överenskomna detaljnivå som är anpassad till Finansdepartementets behov. Uppföljning med Konjunkturinstitutet kring de tekniska formerna av leveranserna har genomförts.

AKI-RAM redovisades planenligt till Finansdepartementet den 31 januari.

Uppgifter om tillgänglighet samt könsuppdelning m.m.

Den andra utvärderingen av den officiella statistikens kvalitet har genomförts och resultatet från den första utvärderingsomgången presenterades i Sveriges officiella statistik – årlig rapport för 2018. Då två utvärderingar genomförts finns nu också en möjlighet att se förändringar mellan de båda åren. Ett arbete med översyn av de statistikområden, som finns i bilagan till förordningen om den officiella statistiken, har påbörjats. Arbetet kommer att fortsätta under de kommande åren då det är ett komplext arbete som också involverar alla statistikansvariga myndigheter.

Under 2019 gjordes en övergripande resultatredovisning i årsrapporten för Sveriges officiella statistik av den uppföljning av könsuppdelad statistik som genomfördes under 2018. Samtliga myndigheter har också fått en sammanställning av de svar som lämnats in avseende den egna myndigheten. Med anledning av att SCB tagit fram nya riktlinjer kring tillämpningen av § 14 statistikförordningen gjordes vissa förändringar i frågeställningarna inför den nya utvärderingsomgången som genomfördes under hösten.

Statistik om det civila samhället

Utöver att ha publicerat statistik för det civila samhället avseende år 2017 har SCB inom ramen för regeringsuppdraget genomfört utvecklingsarbete utifrån de åtgärdsförslag som togs fram i utredningen om rampopulationen som gjordes 2018. Bland annat har det utretts hur organisationer som har en ägarkategori inom stat, kommun eller landsting ska hanteras eftersom det civila samhället definitionsmässigt är en arena skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet. Resultatet är att flera av organisationerna försvinner från populationen för det civila samhället medan en del får ändrad kod och fortfarande kommer att ingå. Fokus har varit att förbättra kvalitén i rampopulationens innehåll.

Studie om valdeltagande

En delredovisning i form av en analysrapport har lämnats till Regeringskansliet enligt plan och resultaten föredrogs även för berörda på Kulturdepartementet.

Moderna beredskapsjobb

SCB har lämnat en redovisning till Statskontoret i enlighet med deras önskemål.

Särskilda regeringsuppdrag

Utöver uppdragen i regleringsbrevet har SCB också avrapporterat ytterligare regeringsuppdrag.

Agenda 2030

SCB har under året levererat en delredovisning av regeringsuppdraget med förslag till nationell indikatorlista och ansvarsfördelning. SCB har också levererat en statistisk lägesbild baserad på statistik och information från ett trettiotal myndigheter och departement. Vidare arbetar SCB med att bygga upp ett nära samarbete med andra nationella aktörer.

Arbetet med Agenda 2030 inbegriper också en del internationella åtaganden. SCB delar nu ordförandeskapet i IAEG-SDG med Tanzania och är fortsatt ordförande i UNECE:s styrgrupp för SDG-statistik. En revidering av den globala indikatorlistan genomfördes under andra halvan av 2019. SCB deltar i en arbetsgrupp som tar fram förslag på hur den europeiska uppföljningen ska gå till. Sverige driver också frågor som att förbättra klimatstatistiken inom ramverket och att bygga ett förtroendefullt och pragmatiskt samarbetsklimat mellan statistikbyråerna och de ansvariga FN-organisationerna. SCB:s arbete med uppföljningen av Agenda 2030 presenterades bland annat på ISI World Statistics Congress och Nordiskt statistikermöte i augusti.

Nedan redovisas ett urval av de uppdrag som slutredovisats under 2019.

Uppdrag att ta fram förslag till hur

Tidsanvändningsundersökningen kan genomföras

Regeringsuppdraget "Förstudie Tidsanvändningsundersökningen" har innehållit ett förberedande arbete inför kommande datainsamling. Undersökningen föreslås genomföras enligt en ny design. Arbetet har skett i samverkan med Jämställdhetsmyndigheten och Arbetsmarknadsdepartementet.

Uppdrag att utveckla tillgången till det fördelningspolitiska statistiksystemet för inkomster och transfereringar

Lagen (2019:508) om behandling av personuppgifter i det fördelningsanalytiska statistiksystemet för

inkomster och transfereringar som trädde i kraft under 2019 innebar att vissa användare inte längre fick tillgång till FASIT-modellen. SCB har enligt regeringens uppdrag utrett och lämnat förslag till åtgärder som syftar till att utveckla den del av myndighetens uppdragsverksamhet som innefattar användning av FASIT för de aktuella användarna.

Andra regeringsuppdrag som slutredovisats under året:

- Uppdrag att ta fram förslag till indikatorer för regeringens nationella arbete för mänskliga rättigheter
- Uppdrag att utarbeta preliminära beräkningar enligt föreslagna ändringar i kostnadsutjämnningen för kommuner och landsting

Statistikens tillgänglighet

"Den statistiska informationen ska göras mer tillgänglig och användbar. Förståelsen för och tolkningen av statistiska resultat och samband ska underlättas."

Regleringsbrev för budgetåret 2019

SCB:s Statistiks-service besvarade 10 500 förfrågningar om statistik per telefon och 4 400 per e-post. Det är en tydlig nedgång jämfört med 2018. Utvecklingen av webbplatsens innehåll med nya sidtyper där efterfrågad statistik sammanfattas och analyseras samt att sökfunktionen har utvecklats gör det sannolikt lättare för användaren att själv hitta svaren på enklare frågor vilket kan förklara trenden med färre inkommande frågor.

Under 2019 publicerade SCB 343 statistiknyheter. Av dessa avsåg 276 statistik där SCB är statistikansvarig myndighet och 67 uppdrag från andra statistikansvariga myndigheter. Antalet statistiknyheter för statistik som SCB är ansvarig för har minskat med 15 jämfört med 2018.

SCB:s mediegenomsnitt 2019 var i nivå med tidigare år. Antalet referenser i text i digitala och tryckta medier var 33 458, vilket är en minskning med cirka 300 från 2018.

Tabell 4: Nyckeltal, spridning

	2017	2018	2019
Webbplatsen			
– antal besök, tusental ¹	8 654	7 466	7 888
Statistiknyheter	371	359	343
Statistikdatabasen			
– antal uttag, tusental	1 265	1 246	1 390
– antal tabeller	3 926	4 072	4 407
Statistikservice			
– telefonförfrågningar ²	13 200	12 400	10 500
– e-post	5 500	5 300	4 400

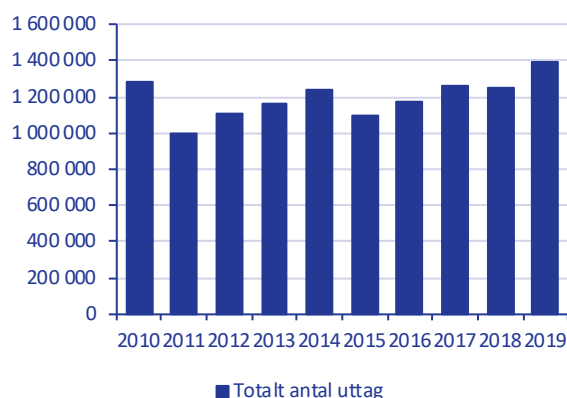
1) Innehållsmässiga och tekniska förändringar medför att jämförelser över åren gällande besöksstatistiken är svåra att göra.

2) Avser besvarade telefonförfrågningar hämtat från telefonsystemet, avrundat till hundratal. Uppgiften över telefonförfrågningar för 2018 har korrigerats.

Ökad tillgänglighet till SCB:s webbplats

SCB:s webbplats är fortsatt den viktigaste kanalen för att tillgängliggöra statistiken. Antalet besök under 2019 var nära 7,9 miljoner. En ny sidtyp, *Kort analys*, lanserades mot en bred publik och tillhanda-håller lättlästa och intresseväckande analyser av efterfrågad statistik, ofta med hjälp av webbplatsens nya möjlighet till interaktiva diagram. Under året har även nya lösningar lanserats för åtkomst till äldre statistik, och för temaområden som t.ex. jämställdhet. Dessutom har webbplatsens sökfunktion vidareutvecklats, och en särskild sidtyp har tagits fram för att på ett tillgängligt sätt kunna visa rörlig bild. Den del av scb.se som vänder sig till de statistikansvariga myndigheterna, SAM-forum, har fått nytt utseende och uppdaterat innehåll.

Figur 2: Totalt antal uttag ur Statistikdatabasen

Fler tabeller i Statistikdatabasen

Vid utgången av 2019 fanns drygt 4 400 tabeller i Statistikdatabasen, vilket är en ökning med ca 8 procent jämfört med 2018. SCB har statistikansvar för 87 procent av tabellerna. Ökningen av antalet tabeller berör enbart statistik där SCB har ansvar. En stor del av de nya tabeller som tillkommit i Statistikdatabasen utgörs av de indikatorer som används för att följa upp de jämställdhetspolitiska målen, vilka återfinns i ämnesområdet Levnadsförhållanden. Det har också publicerats fler tabeller inom ämnesområdet Utbildning där nya tabeller avseende bl.a. folkhögskolan, yrkeshögskolan samt konst- och kulturutbildningar offentliggjorts.

Närmare sex av tio tabeller var översatta till engelska, vilket är i samma nivå som 2018.

Under 2019 gjordes närmare 1,4 miljoner uttag från Statistikdatabasen, vilket är en ökning med 12 procent. Även här dominerar statistik där SCB har statistikansvar och mer än fyra av fem uttag avser sådan statistik.

Öppna data

All officiell statistik som SCB producerar finns fritt tillgänglig i SCB:s statistikdatabas, tillgänglig via API:er och med en öppen licens CC BY. SCB arbetar aktivt för att göra mer statistik fritt tillgänglig som öppen data. Den utredning som gjordes 2018 av statistik som idag erbjuds i den avgiftsfinansierade verksamheten har följts upp under 2019 med ett projekt som fördjupat detaljerna kring öppna data på lokal nivå.

Digitala gränser inklusive statistiktabeller finns nu tillgängliga som öppna geodata för ett tiotal tabeller på DeSO-nivå (Demografiska Statistikområden). SCB bidrar genom tillgängliggörandet bl.a. till att uppfylla målet med öppna geodata i den nationella geodatastrategin. Målet innebär bl.a. att geodata är avgiftsfritt och kan utgöra grund för innovation och utveckling inom offentlig och privat sektor.

Kartsöktjänsten Regina har utökats med statistikuppgifter i informationsrutor för de olika regionala indelningar som användare söker efter. Tjänsten bidrar till att visualisera regionala indelningar på ett enkelt, pedagogiskt och översiktligt sätt. Regina

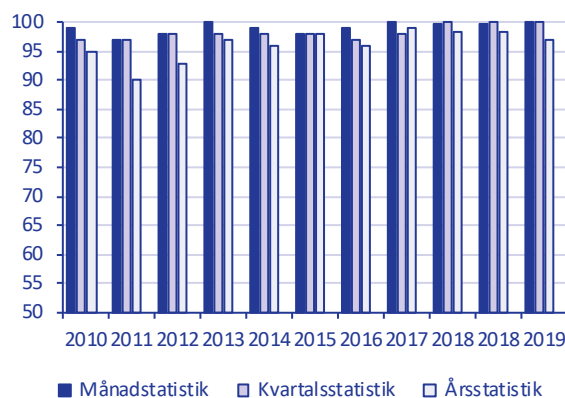
används av många aktörer som ett verktyg för planering.

SCB har i sitt budgetunderlag till regeringen gjort en framställan om en ny finansieringsmodell för att göra företagsregistret fritt tillgängligt. En rapport "Myndigheters användning och behov av grunddata för företag" lämnades till Finansdepartementet i mars. I rapporten framgår att 71 procent av myndigheterna använder grundläggande uppgifter på företagsnivå i sitt verksamhetsutövande, främst identifierande uppgifter samt kontaktuppgifter. Inom ramen för utredningen särskilt värdefulla datamängder enligt PSI-direktivet, som leds av Lantmäteriet, ingår företagsuppgifter från Bolagsverket och SCB.

Punktligheten fortsatt hög

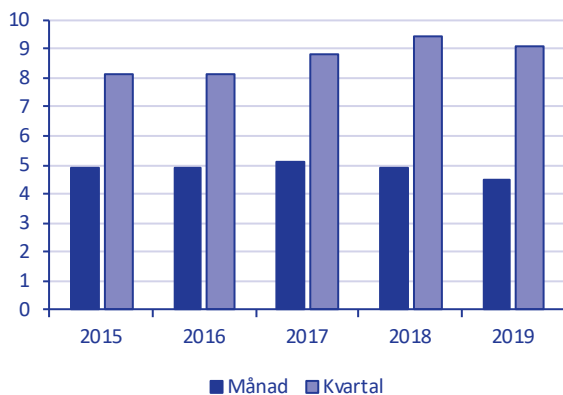
SCB har som mål att all statistik ska publiceras kl. 9.30 det datum som fastställts i den årliga publiceringsplanen. Överensstämmelsen mellan utlovad och faktisk publiceringsdag för den av SCB publicerade officiella statistiken var under året 100 procent för både månads- och kvartalsstatistik och 97 procent för årsstatistiken.

Figur 3: Punktlighet, andel publiceringar i enlighet med publiceringsplanen, procent

Framställningstiden mäter den genomsnittliga tiden mellan referensperiodens slut och då statistiken redovisas. För månadsstatistik var framställningstiden i genomsnitt 4,5 veckor och för kvartalsstatistiken 9,1 veckor. Framställningstiden varierar marginellt mellan åren.

Figur 4: Framställningstid för månads- och kvartalsstatistik, antal veckor

Incidenter i tillgänglighet och publicering

Vid ett tillfälle under året upptäcktes att tabeller från BNP-publiceringen var åtkomliga innan publicering. Det förorsakades av ett handhavandefel som åtgärdades genom en förändrad och säkrare arbetsprocess. Så vitt SCB kan bedöma var spridningen av uppgifterna ytterst begränsad.

Även under 2019 har det i samband med vissa publiceringar, framför allt när konsumentprisindex offentliggjorts, varit problem att nå SCB:s webbplats och några användare har drabbats av en fördröjning. Åtgärder har vidtagits men dessa bedöms inte fullt ut ha löst problemet varför ytterligare insatser pågår.

Tabell 5: Resultatindikatorer i form av antal statistiknyheter, uttag ur Statistikdatabasen samt tabeller i Statistikdatabasen, efter ämnesområde

Ämnesområde	Statistiknyheter			Antal uttag			Antal tabeller		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Arbetsmarknad	43	41	40	144 376	145 479	144 747	594	591	591
Befolkning	8	7	5	341 751	318 875	293 042	226	240	249
Boende, byggande och bebyggelse	27	25	26	94 283	93 111	86 951	261	267	284
Demokrati	6	7	9	34 611	52 242	34 878	347	347	350
Handel med varor och tjänster	67	53	47	46 634	49 566	99 758	65	73	75
Hushållens ekonomi	7	8	6	43 774	47 392	46 556	130	133	133
Levnadsförhållanden	7	12	6	28 405	26 011	28 028	372	402	601
Miljö	19	19	22	20 977	19 819	20 813	186	196	224
Nationalräkenskaper	14	14	15	34 561	33 330	38 659	160	174	181
Näringsverksamhet	50	41	41	32 452	49 521	94 645	298	316	333
Offentlig ekonomi	4	5	5	33 261	32 409	34 983	87	87	90
Priser och konsumtion	37	40	41	117 391	99 779	171 297	123	124	125
Utbildning och forskning	14	19	13	25 199	29 264	31 072	481	487	536
Övrigt				13 364	13 977	15 245	71	75	75
Summa	303	291	276	1 011 039	1 010 775	1 140 674	3 401	3 512	3 847
–därutöver på uppdrag av andra SAM	68	68	67	253 549	235 167	249 289	525	560	560
Totalt	371	359	343	1 264 588	1 245 942	1 389 963	3 926	4 072	4 407

Webbartiklar

Under året har det tidigare artikelformatet ersatts med ett nytt innehållsformat, Kort analys. Formatet riktar sig primärt till samhällsintresserade medborgare, utan krav på djupare kunskap i statistik. En andra målgrupp är journalister i allmänna medier. Under året har 25 Kort-analyser publicerats. Många har fått spridning genom sociala medier och bra medialt genomslag.

Kortformatet Snabba fakta som introducerades i slutet av 2018 har under 2019 etablerats som ett centralt format för kommunikation mot den breda allmänheten. Sidorna svarar på ett kortfattat sätt på några av de vanligaste frågorna som människor har kring statistik och statistiska koncept. Under året har ytterligare faktasidor tillkommit och de är nu tillsammans knappt 40 stycken. De är optimerade för hittbarhet och att driva trafik från sökmotorer. Ungefär 1,3 miljoner besök på scb.se började med att

besökaren fick träff på en Snabba-faktasida i Google. Bland de mest visade fanns artiklar om löner, befolkning, invandring, livslängd och arbetslöshet.

Sociala medier

Under 2019 har SCB kontinuerligt utvärderat insatserna och utvecklat arbetet med sociala medier. Förhoppningen är att närvaron i sociala medier på sikt ska öka intresset för statistik, stärka SCB:s varumärke och i slutändan öka benägenheten att vilja bidra till SCB:s undersökningar.

SCB har drygt 43 000 följare på Facebook och cirka 10 000 följare vardera på Twitter, både svenska och engelska. På Instagram har ökningen under året varit den största hittills, då vi fick ungefär 7 000 nya följare och i slutet av 2019 var antalet följare 16 000.

Antalet publicerade infografiker under 2019 är drygt 90. Under året har SCB jobbat med att ta fram ett manér för rörligt material och illustrationer som ska genomsyra även andra digitala plattformar. En justering av det grafiska uttrycket har gjorts för att öka tillgängligheten och bli mer enhetligt. Infografiken har berört allt från namn, boende, födelsedagar, priser på pizza till skilsmässor, valdeltagande, återvinning, inkomster och markanvändning.

Även 2019 publicerade SCB en julkalender, den här gången som Instagram-story. Julkalendern var utformad som en frågesport där följarna fick testa sina kunskaper i julig statistik varje dag mellan den 1 och 24 december. Ungefär 2 500 personer svarade på frågan varje dag.

Evenemang

En viktig del av SCB:s arbete för att tillgängliggöra statistiken är att arrangera och delta i olika evenemang. SCB har under 2019 arrangerat eller medverkat i ett 40-tal evenemang. Nedan följer ett sammandrag.

SCB har deltagit på tolv *studentmässor* med främst ekonomer men också IT-utvecklare som målgrupp. Syftet med deltagandet är att stärka arbetsgivarvarumärket samt uppmuntra till statistikstudier och berätta om SCB som arbetsplats inför framtida rekrytering. Fem *indexkurser* genomfördes på fem orter med syfte att företag och offentliga organisa-

tioner ska lära sig mer om index inför avtalsreglering. Två kurser i *enkät- och frågekonstruktion* hölls av SCB:s mättekniker för andra myndigheter och organisationer.

Ett *kunskapsseminarium* om förändringar i och med en allmän översyn av BNP hölls med syfte att berätta om förändringar som gjorts och svara på frågor om varför. Under året har två *frukost-* och två *ekonomiseminarier* genomförts. Seminariernas tema har varit miljöräkenskaper om bioekonomi samt miljöpåverkan från svensk konsumtion och Sveriges ekonomi om den regionala utvecklingen och BNP. Två av seminarierna har sänds live via webben för att möjliggöra att fler kan ta del av seminarierna.

Inför *Järvaveckan* i juni samarbetade SCB med The Global Village, arrangör av Järvaveckan. SCB bidrog med underlag och data till den rapport, Fakta för förändring, som presenterades under veckan. SCB arrangerade fyra seminarier på teman inkluderande och hållbar arbetsmarknad, jämlik utbildning och företagets roll i samhället.

I september hölls SCB:s årliga demokratidag, en halvdag med tema Det delade Sverige? Dagen filmades av SVT-forum.

I november samlades drygt 160 personer från statliga myndigheter, näringsliv, kommuner, landsting och regioner till *Statistikforum, konferensen om den officiella statistiken*. Årets tema var "Vi beskriver Sverige". Totalt var 69 organisationer representerade. Konferensen är en mötesplats för nätverkande mellan olika organisationer och professioner inom statistikområdet som metodstatistiker, ämnesexperter, it-personal och kommunikatörer.

Nya insatser för ökad tillgänglighet:

- Diagram och tabeller är tillgänglighetsanpassade
- Ny sidtyp för Kort analys på scb.se

Fortsatta insatser för ökad tillgänglighet:

- Snabba fakta på scb.se
- Rörlig bild
- Seminarier, konferenser och mässor
- Hack for Sweden
- Webbartiklar
- Twitter, Facebook, Instagram och LinkedIn

Dokumentation gör statistiken mer tillgänglig

För att statistik användare ska kunna söka, tolka och använda statistik behövs dokumentation som är riktad till användare.

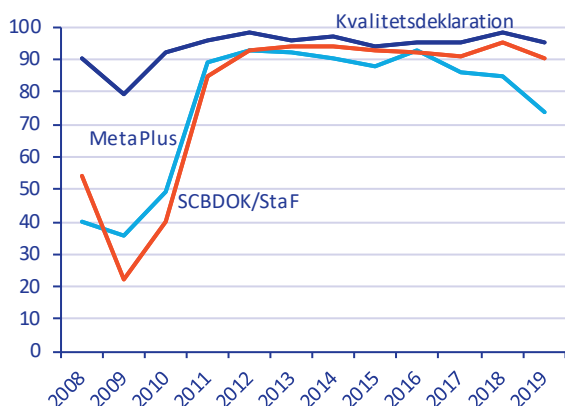
För all officiell statistik ska det enligt SCB:s föreskrifter och allmänna råd (SCB-FS 2002:16 med ändring 2016:27) om offentliggörande m.m. av officiell statistik finnas en aktuell Kvalitetsdeklaration vilken ska presenteras i anslutning till statistikresultaten på SCB:s webbplats. Kvalitetsdeklarationen har ersatt Beskrivning av Statistiken (BaS). Dokumentation av statistikregistren i form av metadata (MetaPlus) och en beskrivning över hur statistiken har framställts görs i Statistikens framställning (StaF) ska också finnas tillgängliga. StaF ersätter den tidigare dokumentationsformen SCBDOK.

Tabell 6: Andel undersökningar med aktuell dokumentation, procent

	2017	2018	2019
Kvalitetsdeklaration	95	98	95
MetaPlus	86	85	74
SCBDOK/StaF	91	95	90

Vid utgången av 2019 fanns en aktuell och fullständig Kvalitetsdeklaration för 95 procent av undersökningarna. Arbete pågår för att ta fram den dokumentation som saknas.

Figur 5: Andel undersökningar med aktuell dokumentation 2008-2019, procent

Kvalitet i processer och statistikundersökningar

Sedan 2014 är SCB certifierad enligt den internationella standarden ISO 20 252 för marknads-, opinions-, och samhällsundersökningar. Standarden ställer krav på kvalitetsledningssystemet, undersökningars olika delmoment, datainsamling, bearbetning av data samt rapportering av statistiken. SCB:s kvalitetsledningssystem säkerställer att verksamheten kontinuerligt mäts, dokumenteras, följs upp, utvärderas och förbättras. Mycket av detta arbete sker i de team som finns bildade för processer och enskilda eller grupper av undersökningar. Verksamhetsstödet (VST) på myndighetens intranät innehåller mer detaljerade beskrivningar för hur kvalitetsledningssystemet tillämpas för statistikproduktionsprocessen. Interna kvalitetsrevisioner ska säkerställa standardens efterlevnad och ger verksamheten underlag för förbättringsarbete. Under 2019 genomfördes 24 kvalitetsrevisioner som sammantaget resulterade i ett sextiotal observationer och avvikelser. Flertalet av dessa har stängts efter att åtgärder har vidtagits och för resterade pågår arbete. Kraven i ISO-standardens överensstämmer även med stora delar av kraven i Riktlinjer för europeisk statistik (ESS Code of Practice) vilka SCB också uppfyller.

ISO-revision 2019

En uppföljningsrevision genomfördes i november 2019. Arbete hade pågått under 2019 för att åtgärda tidigare påtalade brister inom exempelvis dokumentstyrning, beskrivningar av osäkerhetskällor i tekniska rapporter för uppdrag, kravställning och uppföljning av kravefterlevnad hos underleverantörer. Samtliga åtgärder följdes upp och godkändes av revisorn vid uppföljningsrevisionen.

Revisorn lyfte också fram en del positiva iakttagelser såsom den potential som medlyssningen har för att förbättra valideringen av telefonintervjuer och att VST utgör ett bra stöd för medarbetarna. Att medarbetarnas engagemang och kompetens ligger på en hög nivå poängterades också samt SCB:s aktiva arbete med kvalitetsförbättringar. Tre avvikelser, fyra observationer och fyra förbättringsmöjligheter noterades vid uppföljningsrevisionen. Bland avvikelser och observationer påtalades att det saknas fullgod dokumentation över validering inom viss intervjuverksamhet, att fortsatta förbättringar behövs i

beskrivningar av osäkerhetskällor i tekniska rapporter och kvalitetsdeklarationer samt att det saknas kvalitetscoacher på alla avdelningar. Resultatet av granskningen innebar fortsatt certifiering för SCB enligt ISO 20 252.

Eurostats granskning av SCB

Eurostat genomförde under 2014 och 2015 en granskning (peer review) av statistiksystemen i EU:s medlemsländer som avsåg att kontrollera hur väl Riktlinjer för europeisk statistik följs. Riktlinjerna innehåller femton principer som syftar till att höja kvaliteten i och förbättra förtroendet för statistiken. Granskningen medförde 18 rekommendationer som resulterade i 20 förbättringsåtgärder som togs fram av SCB. Vid slutrapporteringen till Eurostat, som avsåg läget per den 31 december 2019, hade alla förbättringsåtgärder genomförts.

Granskningar utförda av Riksrevisionen

I granskningen *Att planera för framtiden – statens arbete med scenarier inom miljö-, energi-, transport- och bostadspolitiken* har Riksrevisionen granskat om regeringen och myndigheter har skapat förutsättningar för scenarier med tillräckligt god kvalitet för välinformerade beslut. Riksrevisionen konstaterar att det saknas generella riktlinjer för scenarioverksamhet. SCB har granskats avseende framställningen av befolkningsscenario vilka utgör källa för flera andra myndigheters beräkningar. Riksrevisionen konstaterar att dessa är väldokumenterade och tillgängliga med genomarbetade känslighetsanalyser. Riksrevisionen riktar inga specifika rekommendationer till SCB.

Riksrevisionen har granskat de statliga myndigheternas insatser för att förenkla för företag att starta företag med hjälp av digitalisering. Granskningen av SCB omfattade tillgängligheten till mikrodatabaser från SCB:s allmänna företagsregister. I resultatet av granskningen riktades inga specifika rekommendationer till SCB. Riksrevisionen konstaterar att det generellt finns förbättringspotential avseende digitalisering av myndighetskontakter för nyföretagande. Det gäller bl.a. brister till följd av tekniska lösningar, styrning och ansvar. SCB deltar fortsatt i samarbetet med Bolagsverket, Skatteverket och Lantmäteriet avseende den sammansatta bas-tjänsten med syfte att effektivisera

informationsutbytet mellan myndigheter och företag.

Riksrevisionen har granskat i vilken utsträckning det kommunala utjämningsystemet är utformat för att ge kommuninvånare en likvärdig service vid likvärdiga skattesatser. I resultatet från granskningen föreslås att kostnadsutjämnningen justeras för att i större utsträckning ta hänsyn till att kommunerna har olika yta, antal invånare och befolkningsförändringar samt för storstädernas och de storstadsnära kommunernas socioekonomi. Granskningen har baserats på uppgifter från SCB:s statistik avseende kommunalekonomisk utjämning och Räkningskapsammandraget. Granskningen resulterade inte i några specifika rekommendationer till SCB.

Riksrevisionen har granskat i vilken utsträckning Nationalräkenskaperna (NR) håller tillräckligt god kvalitet för att utgöra underlag för välinformerade finanspolitiska beslut. I det arbetet har de särskilt intresserat sig för hur statistiken sprids, kvalitetsdeklareras och hur det finansiella sparandets revideringar hanteras. Riksrevisionens övergripande slutsats var att NR har tillräcklig kvalitet men att det finns möjligheter till förbättringar. Till följd av granskningen rekommenderar Riksrevisionen att SCB särskilt uppmärksammar och utvärderar tillförlitligheten i det preliminära utfallet av statens skatteintäkter och säkerställer att det preliminära utfallet av BNP inte innehåller systematiska fel. Kommunikationen till användarna avseende tillförlitligheten i det preliminära utfallet bör förstärkas, bl.a. genom att kvalitetsdeklarationen utökas med sådan information. Enligt rekommendationen ska all statistik avseende NR distribueras direkt från SCB till användare. I linje med rekommendationerna är det SCB:s avsikt att förstärka kvalitetsdeklarationerna avseende tillförlitlighet i sektorsräkenskaperna och utreda hur statistiken från NR i så stor utsträckning som möjligt kan publiceras via SCB:s webbplats. Arbetet med att förstärka prognoserna för skatteintäkter görs i samarbete med ESV.

Utvärdering med stöd av externa experter

SCB tillämpar sedan 2011 ett utvärderingssystem kallat ASPIRE (A System for Product Improvement, Review and Evaluation) som med stöd av externa experter utvärderar utvalda viktiga statistikprodukter.

Till 2019 års omgång av ASPIRE gjordes flera förändringar jämfört med tidigare omgångar.

ASPIRE-utvärderingarna ger två huvudsakliga mått på tillförlitlighet som följer av kvalitetsbegreppet för officiell statistik, dels för tillförlitlighet totalt, dels för samtliga osäkerhetskällor. Det senare utgörs av ett viktat genomsnittsbetyg för varje enskild osäkerhetskälla, t.ex. urval, bortfall, mätning osv. De rekommendationer som lämnas utgör underlag till det löpande förbättringsarbetet.

Fem produkter utvärderades 2019. Trots att dessa produkter har varit med i tidigare omgångar av ASPIRE innebär förändringarnas i utvärderingens upplägg att resultaten inte är jämförbara med tidigare omgångar. 2019 års mätningar ger i stället en utgångspunkt för jämförelser avseende 2021 när dessa produkter kommer igen.

Intervallen i de kvalitativa bedömningarna är; svag (10-24), måttlig (25-44), bra (45-64), mycket bra (65-84), utmärkt (85-100).

Tabell 7: Betygsättning 2019

Statistikprodukt	Antal bedömda tillförlitlighetskriterier	Betyg tillförlitlighet totalt	Genomsnittsbetyg Osäkerhetskällor
AKU	42	47	59
Konsumentprisindex	42	58	63
Producentprisindex	42	53	55
Företagsdatabasen	36	55	58
BNP kvartal	48	55	55
Totalt	210	54	58

Tillförlitlighet totalt bedöms som det mest relevanta måttet för externa intressenter av statistiken. För att få ett högt betyg för tillförlitlighet totalt vill experterna se en djupare förståelse hos produkten av användarkraven avseende tillförlitlighet samt kunskap om hur olika osäkerhetskällor påverkar tillförlitlighet totalt, allt i relation till statistikens ändamål.

Experterna lämnade utöver produktspecifika rekommendationer också mer övergripande iakttagelser. Ett exempel på en produktspecifik synpunkt är att nuvarande fokus på AKU:s undersökningsdesign är att uppfylla EU-kraven, bl.a. med kvartalsredovisning. Experterna pekar också på att det nationellt

finns behov, utifrån att statistiken utgör ett av underlagen för finans- och penningpolitiska beslut, att fånga förändringar mellan månader.

SCB får beröm för sin ambition att arbeta vidare med perspektivet att statistikens kvalitet ska vara anpassad till statistikens ändamål och att myndigheten har tagit viktiga steg i frågan jämfört med andra länder. Experterna anser dock att SCB behöver ta ytterligare steg att fördjupa diskussionerna med användarna om kvalitetskrav för statistiken.

Statistikproduktionsprocess för förbättrad effektivitet och kvalitet

Den långsiktiga inriktningen mot en gemensam produktionsmiljö har fortsatt under året. Fortsatta insatser har också gjorts för att stabilisera funktionaliteten i befintliga delar av produktionsmiljön. Det avser i första hand IT-systemet, som stödjer delprocesserna *Bearbeta* och *Analysera*, men även verktyg som stödjer delprocesserna *Samla in* och *Redovisa och kommunicera*.

Under 2019 har arbetet med att upgradera och vidareutveckla myndighetens webbplats och Statistiskdatabasen fortsatt och flera nya funktioner för statistikanvändare har lanserats.

Det instrument för självutvärdering för statistikundersökningarna som tagits fram har använts i en första mätning i större skala 2019. Syftet med instrumentet är att utvärdera statistikproduktionens effektivitet och funktionalitet genom att identifiera förbättringsmöjligheter och föreslå åtgärder, både på lokal och generell nivå.

SCB har under flera år bedrivit samordnade arbeten i projekt och i linjeverksamheten för att öka svarsfrekvenserna och hantera bortfallets potentiellt negativa konsekvenser. En viktig del av bortfallsarbetet under de senaste åren har varit att testa, förbereda och implementera webbinsamling som ett komplement till telefoninsamling, så kallad kombinerad insamling, i individundersökningar. I augusti 2019 konstaterade SCB att förseningarna i utvecklingsprojektet med att anpassa insamlingsverktyget med ett sk. responsivt gränssnitt var så pass stora att ett införande av kombinerad insamling i AKU och ULF/SILC med start januari 2021 inte var möjlig. Det fortsatta arbetet inriktas nu på att färdigställa

funktionalitet för att kombinerad insamling som möjliggör implemetering i andra individ- och hushållsundersökningar under 2020-2021.

Under året har också ytterligare utveckling gjorts för att införa säkrare inloggning i SCB:s e-tjänster. Implementeringen i SCB:s datainsamling har dock blivit försenad och förskjutits till 2020. Den fortsatta implementeringen inklusive utskick via Mina meddelanden till medborgare och företag som önskar kommunicera digitalt med myndigheter kommer att ske under 2020.

Felrapporter och korrigeringar

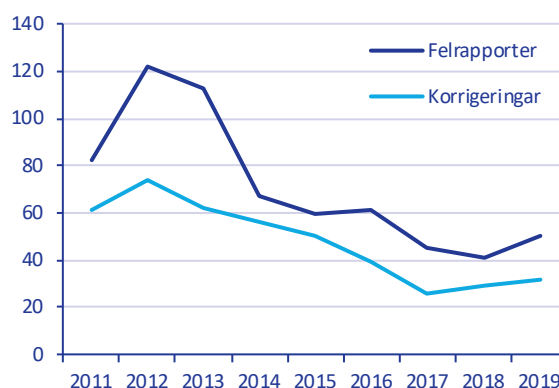
SCB har rutiner för att hantera fel och korrigeringar i den publicerade och levererade statistiken. På webbplatsen märks alla korrigeringar till följd av upptäckta fel och användarna aviseras på olika sätt beroende på typ av korrigering. Fel i statistikproduktionen dokumenteras i en felrapport med en beskrivning av grundorsakerna till att felet uppstått och de åtgärder som vidtagits för att undvika att liknande fel uppstår igen.

Under 2019 gjordes 32 korrigeringar av publicerad statistik, vilket är en liten ökning jämfört med året innan. En av korrigeringarna bedömdes som allvarlig och härrör till kvalitetsbristerna i AKU. Över tid har antalet korrigeringar i den publicerade statistiken totalt sett minskat.

Under 2019 har 50 felrapporter inkommit, det är en ökning jämfört med föregående år då det var 41 inrapporterade fel. Det ligger däremot lägre än perioden 2010–2014 då det genomsnittliga antalet var 90. Analys av felrapporterna visar fortsatt på vikten att ha uppdaterade och tydliga arbetsrutiner, i synnerhet vid hög rörlighet bland personalen. Det är också tydligt att det även vid mindre förändringar av program är viktigt att göra tillräckliga tester.

Manuell hantering av rutinmoment är fortsatt en riskfaktor i produktionen. En ökad satsning på att automatisera och bygga bort manuella moment kommer att genomföras.

Figur 6: Antal felrapporter och korrigeringar, 2011–2019

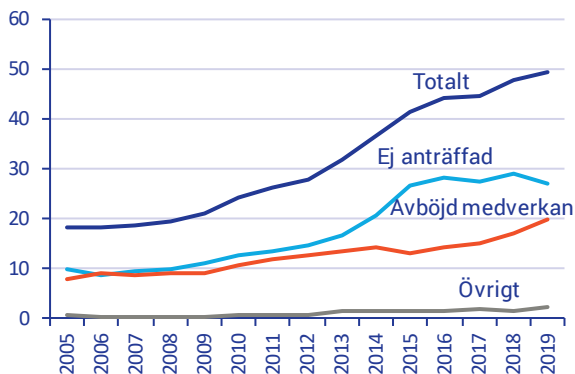
Bortfall

Bortfall innebär att man inte får svar från alla man frågar i en statistisk undersökning. Att SCB inte lyckas samla in data från en individ eller ett företag kan ha flera olika orsaker. De vanligaste orsakerna till bortfall är "ej kontakt", dvs. att SCB inte lyckas komma i kontakt med den som ska svara, och "avböjd medverkan", dvs. att individen eller företaget inte vill vara med i undersökningen. Det senare är särskilt vanligt i undersökningar utan uppgiftslämnarplikt så som alla individundersökningar.

Bortfallet är ett allvarligt problem. Till exempel är det tänkbart att personer som blir engagerade av frågorna i en undersökning svarar mera villigt än vad de mindre intresserade gör eller att bortfallet är systematiskt sett till vissa grupper. Då riskerar statistiken att bli missvisande eller snedvriden. SCB använder, när det är möjligt, statistiska metoder som nyttjar bakgrundsinformation om urvalet och populationen för att minska effekten av bortfallet. Metoderna tar hänsyn till hur olika grupper har svarat, en s.k. kalibreringsteknik.

För att ge en uppfattning om bortfallet och dess huvudsakliga orsaker visas data om bortfallets utveckling i Arbetskraftsundersökningarna (AKU). I AKU samlas data in från individer genom telefonintervju.

Figur 7: Bortfallet i AKU, procent, 2005–2019¹

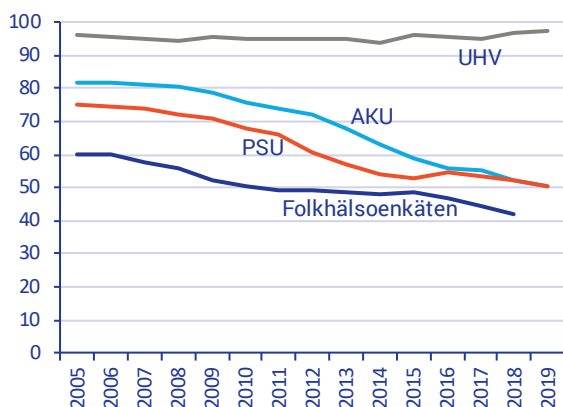

1) Bortfallet för AKU baseras från och med halvårsskiftet 2018 på de data som insamlats av SCB.

Det totala bortfallet i AKU har ökat för varje år men det senaste året har ökningstakten varit relativt låg. Sedan 2009 har bortfallet ökat från 21,0 procent till 49,4 procent 2019, dvs. med drygt 28 procentenheter på tio år.

Den vanligaste orsaken till bortfall är ”ej anträffad”. Det är också ”ej anträffad” som står för större delen av ökningen av bortfallet även om ökningen har minskat något. Över tid har det med andra ord blivit allt svårare för SCB att komma i kontakt med individerna som ska intervjuas. Detta medför också att fler kontaktförsök behöver göras, vilket leder till att kostnaderna för intervjuinsamling ökar. Efter en uppgång av andelen ”ej kontakt” 2018 har andelen nu minskat, sannolikt till följd av att SCB bl.a. fått tillgång till kontaktuppgifter från fler källor. Istället har dock andelen ”avböjd medverkan” ökat.

Figur 8: Svarsfrekvens i procent, 2005–2019¹

1) Bortfallet för UHV 2018 har räknats som ett genomsnitt av månaderna januari till oktober, då insamlingen för årets sista månader pågår en bit in under 2019. Folkhälsoenkäten genomfördes ej under 2019. Bortfallet för AKU baseras från och med halvårsskiftet 2018 på de data som insamlats av SCB.

Partisynpatundersökningen (PSU) genomförs i maj och i november varje år. Data i PSU samlas sedan ett par år tillbaka, in genom kombinerad insamling där uppgiftslämnarna kan svara på undersökningen antingen via en webbenkät eller via telefonintervju. Svarsfrekvensen i PSU har minskat med knappt 21 procentenheter de senaste tio åren.

Datainsamlingsmetoden för den *Nationella Folkhälsoenkäten* genomförs vart annat år sedan 2016 och undersökningen genomfördes senast under 2018. Nästa tillfälle är 2020.

Utrikeshandel med varor (UHV) är en företagsundersökning belagd med uppgiftslämnarplikt. Svarsfrekvensen var ungefär 97 procent 2019 och har de senaste tio åren pendlat mellan knappa 94 och dryga 97 procent.

SCB och uppgiftslämnarna

”Kostnaderna för uppgiftslämnandet till statistiken ska minska.”
 ”Myndigheten ska redovisa företags och andra uppgiftspliktiga organisationers kostnader för uppgiftslämnandet.”

Regleringsbrev för budgetåret 2019

SCB mäter tidsåtgång och kostnad för anslagsfinansierade undersökningar (utom individ- och hushållsundersökningar) samt officiell statistik som SCB producerar på uppdrag åt andra statistikan-svariga myndigheter. Från och med 2017 innehåller sammanställningen endast undersökningar med uppgiftslämnarplikt som genomförs årligen eller oftare. Ingen revidering görs av föregående års beräkningar.

Årets sammanställning visar på en ökning av uppgiftslämnandet för företag och organisationer med totalt 26 000 timmar. Hälften av ökningen beror på förändringar i en undersökning som för att tillgodo-se användarbehov utökats med ytterligare ett under-sökningstillfälle och att fler variabler tillkommit. I årets mätning är det få undersökningar där tiden för uppgiftslämnandet minskar.

Även inom kommuner och regioner har det skett en liten ökning. Uppgiftslämnandet för statliga myndigheter är i princip oförändrat. Det bör betonas att osäkerheten i den tillämpade metoden att beräkna uppgiftslämnarbördan är stor. Tiden för uppgiftslämnandet kan variera i en och samma undersökning beroende på till exempel företagets eller kommunens storlek, organisation eller hur dess administrativa system är uppbyggda. Det är därför svårt att uppskatta en genomsnittlig tidsåtgång. I flertalet undersökningar frågar SCB uppgiftslämnaren hur stor tidsåtgången är. För övriga undersökningar uppskattas tidsåtgången för uppgiftslämnandet av ansvariga för undersökningen.

Tabell 8: Förändring av kostnader och timmar för uppgiftslämnande jämfört med föregående år¹

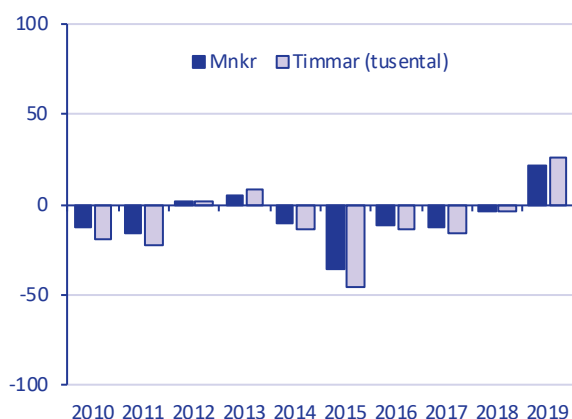
	2017	2018	2019
Miljoner kronor	- 13	- 4	22
Antal timmar (tusen)	- 16	- 4	26

1) Uppgifterna är avrundade till miljoner kronor respektive tusentals timmar.

Tidsåtgång 2019

Tidsåtgången för uppgiftslämnandet till SCB under 2019 har för företag, organisationer, statliga myndigheter, kommuner och regioner uppskattats till totalt 499 000 timmar. Förändringen mellan 2018 och 2019 är en ökning med drygt 26 000 timmar. Tidsåtgången för företag och organisationer har ökat med ca 23 500 timmar, vilket motsvarar ca 6,3 procent. Tiden för myndigheter är i princip oförändrad. Tidsåtgången för kommuner och regioner har ökat med ca 2 000 timmar.

Figur 9: Förändring av kostnader och timmar för uppgiftslämnande jämfört med föregående år, 2010-2019

Kostnader 2019

Den totala kostnaden för uppgiftslämnandet har för året beräknats till 420 mnkr, varav 346 mnkr avser kostnaden hos företag och organisationer, 2 mnkr avser kostnaden hos myndigheter och 72 mnkr avser kostnaden hos kommuner och regioner. Den totala kostnaden har ökat med 22 mnkr eller ca 5,6 procent jämfört med 2018. Timkostnaderna har i beräkningarna för året antagits vara 872 kronor för företag och organisationer samt 721 kronor för myndigheter, kommuner och regioner.

Att minska och underlätta uppgiftslämnandet

SCB arbetar löpande med att förenkla för uppgiftslämnarna. Idag använder merparten av SCB:s företagsundersökningar webbinsamlingsverktyget SIV. I undersökningar som redan har den möjligheten, sker förbättringar bl.a. i form av utökad uppgiftslämnargranskning och bättre mallar. För att underlätta för uppgiftslämnarna att lämna rätt uppgifter ses blanketter och instruktioner över och förtydligas inför varje ny produktionsomgång. Inkommande och utgående frågor analyseras vid produktionsomgångens slut. Det kan leda till ändrad disposition och formuleringar samt justerad eller utökad uppgiftslämnargranskning.

Graden av digitalisering ökar även hos uppgiftslämnarna, vilket underlättar uppgiftslämnandet och minskar svarstiden. För att utnyttja dessa digitala möjligheter bättre har arbetet med att erbjuda företag att lämna uppgifter via fil intensifierats under året. Funktionaliteten för att samla in data från företag och organisationer via s.k. maskin-till-maskin-lösningar fortsatt utvecklas, och använts i produktion i några undersökningar. Samma tekniska lösning används också för insamlingen av data från administrativa register från andra myndigheter. Under 2019 har löpande mottagning av Digitala årsredovisningar från Bolagsverket och data från Skatteverket avseende Arbetsgivardeklarationer på individnivå implementerats i den nya lösningen. Arbeta pågår även för att under 2020 kunna presentera en första version av en statistiktaxonomi som kommer att kunna användas för att lämna data för enskilda företag till flera av SCB:s undersökningar via maskin-till-maskin fr.o.m. 2021.

Under året har arbetet pågått med att kartlägga insamlingsvariabler för att få kontroll på ev. dubbelinsamling och skapa förutsättningar i större utsträckning för att kunna ersätta direktinsamling med administrativa data och även införa maskin till maskinlösningar i större utsträckning.

Under 2019 har ett projekt pågått för att se över den granskning som görs i undersökningarna och bara göra sådan granskning som faktiskt ger betydande effekter på statistiken. Projektet har resulterat i att antalet undersökningar med uppgiftslämnargranskning, dvs. kontroller vid ifyllandet, ökat ytterligare. Det medför en viss ökning av tiden för uppgiftslämnandet vid inlämnandet, men minskar antalet återkontakter betydligt, vilket gör att den totala tiden minskar eller förblir oförändrad. Tiden för återkontakter ingår inte i beräkningen av uppgiftslämnarnas kostnader.

SCB samråder med Näringslivets Regelnämnd (NNR) och med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) inför alla planerade förändringar av uppgiftslämnandet. Det gäller såväl ny statistik som utvidgningar och neddragningar. Även Regelrådets yttrande ska inhämtas vid förändringar i regelverket om det medför effekter av betydelse för företagen.

Samarbete med andra myndigheter för att förenkla uppgiftslämnandet

SCB har fortsatt att leverera uppgifter om arbetsställen till den sammansatta bastjänsten för grundläggande uppgifter som Bolagsverket ansvarar för.

SCB har fortsatt att delta i det projekt som SKR, Tillväxtverket, Bolagsverket och kommuner bedriver för att möjliggöra anslutning av fler aktörers e-tjänster.

Under 2019 har anslutning av myndigheters verksamhetssystem för direkt återanvändning av grundläggande uppgifter fortsatt. För att SCB ska kunna leverera uppgifter för direkt återanvändning, behöver ny finansiering tillkomma samt en förändring av förordningen om det allmänna företagsregistret (SFS 1984:692).

I juli 2016 fick Bolagsverket ett regeringsuppdrag att införa en tjänst för digital inlämning av årsredovisningar, vilket slutrapporterades i mars 2018. I slutet av mars 2018 fick Bolagsverket ett nytt regeringsuppdrag att utveckla tjänsten till att omfatta alla företagsformer som enligt lag ska upprätta och skicka in en årsredovisning. Även det fortsatta regeringsuppdraget som pågår till 2021 genomför Bolagsverket i samarbete med SCB, Skatteverket, Finansinspektionen och Bokföringsnämnden. Under 2019 har arbetet med att samordna begrepp mellan myndigheterna fortsatt, och en taxonomi avseende årsredovisning för större aktiebolag som upprättar koncernredovisning är under utarbetande. Samordningsarbetet är en viktig grund för att möjliggöra, dels en effektiv hantering hos företagen, dels en framtida återanvändning av årsredovisningsuppgifter i stor omfattning. När årsredovisningar finns i ett digitalt och strukturerat format minskar SCB:s behov av att direktinsamla denna typ av information för statistikändamål.

SCB har under 2019 deltagit i det nordiska samarbetsprojektet Nordic Smart Government med deltagande från Norge, Danmark, Finland och Island. Deltagande svenska myndigheter förutom SCB är Bolagsverket och Skatteverket. Ett av projektets mål är att förenkla uppgiftslämnandet till statliga myndigheter för små och medelstora företag. Projektet kommer att slutrapporteras under 2020.

Tabell 9: Kostnader och timmar för uppgiftslämnande 2019

	Antal tusen timmar	Förändring jämfört med fg. år, tusen timmar	Kostnad, mnkr	Förändring jämfört med föregående år, mnkr ¹
Företag, organisationer och myndigheter	499	26	420	22
varav företag och organisationer	397	24	346	21
varav statliga myndigheter	3	0	2	0
varav kommuner och regioner	99	2	72	2

1) Summan stämmer inte pga. avrundning

Avgiftsfinansierad verksamhet

"Målet för den avgiftsfinansierade verksamheten är att, genom att utföra uppdrag utifrån olika användares behov, öka möjligheterna att utnyttja det statistiska material och den statistiska kompetens som finns inom myndigheten."

Regleringsbrev för budgetåret 2019

Den avgiftsfinansierade verksamheten vid SCB utgör nästan halva SCB:s omsättning och är organisatoriskt integrerad med anslagsverksamheten. Grunden till detta är att produktionen av statistiken ska kunna bedrivas effektivt, t.ex. genom att underlag till den officiella statistiken även ska kunna användas för andra statistikändamål. Den avgiftsfinansierade verksamheten hanteras administrativt och produktionsmässigt på ett likartat sätt som anslagsverksamheten i många avseenden. Hur stor del av verksamheten som är avgiftsfinansierad alternativt bedrivs med anslag varierar mellan myndighetens olika avdelningar och enheter.

Den avgiftsfinansierade verksamheten består av uppdragsverksamhet, tjänsteexport, adressförsäljning från Allmänna företagsregistret samt tillhandahållande av en Tillsynsdatabas på uppdrag av Riksbanken och Finansinspektionen.

SCB har haft som ett strategiskt mål att vara en efterfrågad partner för uppdrag och under 2019 har fokus legat på att förbättra processerna för utlämnande av mikrodata samt partnerskap med andra statliga myndigheter inom prioriterade områden.

SCB har interna riktlinjer för uppdragsverksamheten där det rättsliga stödet för uppdragsverksamheten framgår, liksom strategiska principer och vilka typer av uppdrag som SCB tackar nej till.

Resultat

SCB:s avgiftsfinansierade verksamhet bedrivs med full kostnadstäckning. Fördelningen av intäkter och kostnader till anslags- respektive avgiftsfinansierad verksamhet görs utifrån verksamhetsinnehållet. Av SCB:s totala intäkter är knappt hälften av intäkterna hänförliga till den avgiftsfinansierade

verksamheten. Till den avgiftsfinansierade verksamheten medräknas intäkter av avgifter och andra ersättningar, intäkter av bidrag samt finansiella intäkter som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.

SCB:s regleringsbrev innehåller från och med år 2019 en indelning av avgiftsbudgeten på områdena Staten uppdragsgivare, Övriga uppdragsgivare samt Tjänsteexport. Den avgiftsfinansierade verksamhetens intäkter, kostnader och resultat redovisas enligt denna indelning. En omräkning av ackumulerade balanser till den nya indelningen har gjorts. Tidigare indelning var Officiell statistik, Övriga uppdrag och Tjänsteexport.

Beräknade intäkter och kostnader för den avgiftsfinansierade verksamheten uppgick enligt avgiftsbudgeten i regleringsbrevet till 539,0 mnkr respektive 546,8 mnkr. Beräknat resultat enligt avgiftsbudgeten för året var sammantaget -7,8 mnkr varav Staten uppdragsgivare 3,0 mnkr, Övriga uppdrag -10,0 mnkr och Tjänsteexporten -0,8 mnkr.

Intäkterna för år 2019 är 26,8 mnkr lägre jämfört med avgiftsbudgeten och kostnaderna 34,3 mnkr lägre vilket medförde att resultatet för den avgiftsfinansierade verksamheten sammantaget blev 7,5 mnkr bättre och var totalt -0,3 mnkr.

För Staten uppdragsgivare är intäkterna och kostnaderna 5,5 mnkr respektive 6,0 mnkr högre och resultatet 0,6 mnkr sämre jämfört med avgiftsbudgeten. Resultatet för området blev 2,4 mnkr.

För Övriga uppdragsgivare är intäkterna och kostnaderna 34,5 mnkr respektive 40,9 mnkr lägre jämfört med avgiftsbudgeten. Den stora skillnaden beror på en överskattning av utvecklingen av övriga uppdrag. Resultatet för området är -3,7 mnkr vilket är 6,3 mnkr bättre än budgeten.

För tjänsteexporten var intäkterna och kostnaderna 2,3 mnkr respektive 0,5 mnkr högre jämfört med budgeten och resultatet 1,8 mnkr bättre till följd av ökad volym. Resultatet för tjänsteexporten blev 1,0 mnkr.

Resultatet för den avgiftsfinansierade verksamheten 2019 innebär att det ackumulerade överskottet

uppgår sammantaget till 23,9 mnkr (4,7 procent av den avgiftsfinansierade verksamhetens totala intäkter).

Vid utgången av 2019 finns ett ackumulerat underskott om 18,0 mnkr avseende området Staten uppdragsgivare vilket är en minskning med 2,4 mnkr. Det ackumulerade underskottet inom området är hänförligt till officiell statistik. De största underskotten uppstod åren 2007, 2009 och 2010. För år 2007 berodde underskottet främst på höga gemensamma kostnader som fördelades på den avgiftsfinansierade verksamheten, bland annat utvecklingskostnader för effektivisering av statistikproduktionsprocessen. Sammantaget visade själva avtalen för den officiella statistiken balans men underskott uppstod för området efter fördelning av den officiella statistikens andel av kostnader för gemensamma insatser för hela den avgiftsfinansierade verksamheten.

Underskotten 2009 och 2010 beror främst på stora negativa kalkyldifferenser. Viss del av tidigare års underskott har genererats från officiell statistik som SCB inte längre är producenter för. En generell iakttagelse är att avtalen för officiell statistik tidigare inte har inrymt kostnader för förvaltning och utveckling i tillräckligt stor utsträckning. Rationaliseringar har inte kunnat göras i den takt som skulle ha behövts och inte varit i den omfattning som tidigare antagits.

Det ackumulerade överskottet avseende området Övriga uppdragsgivare uppgår till 39,7 mnkr vid utgången av 2019. De största överskotten har genererats åren 2006, 2010 och 2014. Överskotten beror bl.a. på lägre kostnadsutfall jämfört med kalkylerat och större volymer än beräknat på vissa standardprodukter med fast prislista.

Tabell 10: Intäkter, kostnader och resultat i avgiftsfinansierad verksamhet, mnkr

		2017 ¹	2018	2019
Staten uppdragsgivare	Tidigare års över-/underskott	-48,4	-27,3 ⁴	-20,4
	Intäkter ²	135,4	351,8	344,5
	Kostnader ³	137,8	344,9	342,0
	Utfall	-2,3	6,9	2,4
	Ackumulerat över-/underskott	-50,7	-20,4	-18,0
Övriga uppdragsgivare	Tidigare års över-/underskott	81,8	42,4 ⁴	43,4
	Intäkter ²	305,6	96,2	85,5
	Kostnader ³	321,5	95,2	89,1
	Utfall	-15,9	1,0	-3,7
	Ackumulerat över-/underskott	65,8	43,4	39,7
Tjänsteexport	Tidigare års över-/underskott	3,0	3,0	1,2
	Intäkter ²	70,4	61,5	82,3
	Kostnader ³	70,4	63,3	81,3
	Utfall	0,0	-1,8	1,0
	Ackumulerat över-/underskott	3,0	1,2	2,1
Totalt	Intäkter ²	511,4	509,5	512,2 ⁵
	Kostnader ³	529,7	503,4	512,5
	Resultat för avgiftsfinansierad verksamhet	-18,3	6,1	-0,3
	Totalt ackumulerat över-/underskott	18,1	24,2	23,9

1) Uppgifterna för 2017 är enligt tidigare års avgiftsindelning i regleringsbrevet, Officiell statistik, Övriga uppdrag och Tjänsteexport då det inte har varit möjligt att härleda resultatet från 2017 enligt den nya avgiftsindelningen från 2019.

2) Inklusive intäkter av avgifter och andra ersättningar och intäkter av bidrag samt finansiella intäkter som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.

3) Inklusive gemensamma kostnader som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.

4) Ackumulerade balanser från och med 2018 är omräknade till ny avgiftsindelning enligt regleringsbrevet 2019. Underlag finns ej för alla år så viss schablonmässig uppdelning av resultat t.o.m. år 2017 har gjorts på Staten uppdragsgivare och Övriga uppdragsgivare.

5) Varav intäkter av avgifter och andra ersättningar 493,1 mnkr, intäkter av bidrag 19,0 mnkr och finansiella intäkter 0,2 mnkr.

SCB har en åtgärdsplan för att minska obalanserna och få långsiktig balans inom den avgiftsfinansierade verksamhetens olika delar. En uppdaterad åtgärdsplan som beaktar utfallet 2019 kommer att tas fram i samband med årets budgetunderlag.

SCB:s olika tjänster i den avgiftsfinansierade verksamheten

Intäkterna inom den avgiftsfinansierade verksamheten ökade med 2,8 mnkr i jämförelse med föregående år. Den avgiftsfinansierade verksamheten uppvisar ett underskott om 0,3 mnkr.

Tabell 11: Avgiftsfinansierad verksamhet, mnkr

	2017	2018	2019
Intäkter ¹	511,4	509,5	512,2 ³
Kostnader ²	529,7	503,4	512,5
Resultat	-18,3	6,1	-0,3
Ackumulerat överskott	18,1	24,2	23,9
Antal timmar (tusental)	774	718	716

1) Inkl. avgiftsfinansierade verksamhetens andel av gemensamma intäkter.

2) Inklusive gemensamma kostnader som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.

3) Varav intäkter av avgifter och andra ersättningar 493,1 mnkr, intäkter av bidrag 19,0 mnkr och finansiella intäkter 0,2 mnkr.

Den avgiftsfinansierade verksamheten består av ett stort antal tjänster och produkter, allt från enkla tabeller till komplexa informationssystem och hela statistiska undersökningar omfattande alla moment från datainsamling till färdig rapport. SCB utför också årligen ett stort antal bearbetningar av olika statistikregister.

Tabell 12: Intäkter¹ i avgiftsfinansierad verksamhet efter uppdragskategori, mnkr

	2017	2018	2019
Datainsamling/total statistisk undersökning	232,5	220,3	223,1
Konsultation m.m.	62,7	64,9	59,5
Statistisk bearbetning av befintliga register	110,8	123,0	107,8
Nominella uttag	18,0	25,9	26,6
Tjänsteexport	70,4	61,5	82,3
Övrigt	16,0	13,6	12,9
Publikationer	1,0	0,3	0,1
Totalt	511,4	509,5	512,2

1) Inklusive intäkter av avgifter och andra ersättningar och intäkter av bidrag samt finansiella intäkter som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.

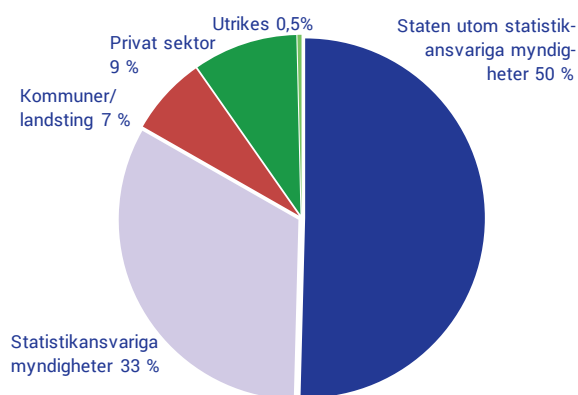
Datainsamling/total statistisk undersökning utgjorde den största uppdragskategorin för året och ökade med 2,8 mnkr. Även tjänsteexporten stod för en ökning medan kategorin statistisk bearbetning av befintliga register minskade i jämförelse med 2018.

Antal uppdrag 2019

Under 2019 registrerades knappt 5 450 nya uppdrag vilket innebär en minskning med ca 360 uppdrag jämfört med föregående år. De flesta uppdragen var av mindre omfattning men cirka 11 procent utgjordes av uppdrag över 50 000 kr.

Statliga myndigheter utgjorde den största kundkategorin och stod för drygt 80 procent av den avgiftsfinansierade verksamhetens intäkter. En tredjedel av den totala volymen utgjordes av uppdrag åt statistikansvariga myndigheter. Här ingår, bland annat, uppdrag som avser officiell statistik samt utrednings- och utvecklingsuppdrag.

Figur 10: Intäkter¹ i avgiftsfinansierad verksamhet efter kundkategori, procent

1) Inklusive intäkter av avgifter och andra ersättningar och intäkter av bidrag samt finansiella intäkter som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.

Utveckla produkter, tjänster och service

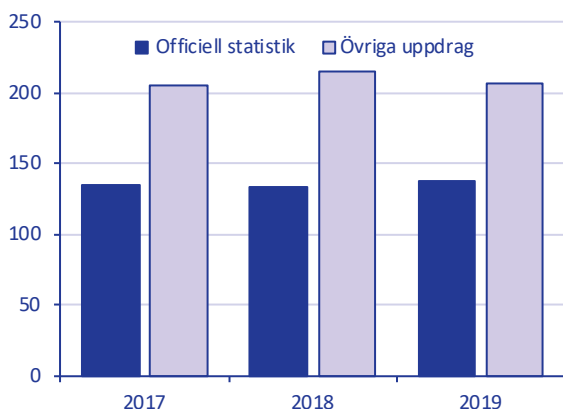
"Myndigheten ska inom ramen för sin statistikverksamhet utföra uppdrag åt andra myndigheter, i den utsträckning som den har tillgängliga resurser för det. Myndigheten ska prioritera uppdrag som rör officiell statistik."

Förordning (2016:822) med instruktion för Statistiska centralbyrån

Uppdrag åt statliga myndigheter

Volymen i den avgiftsfinansierade verksamheten som utfördes åt statliga myndigheter (exkl. tjänsteexport) var ca 345 mnkr. Av den utgjorde 40 procent uppdrag avseende produktion av officiell statistik till statistikansvariga myndigheter. Volymen som avser officiell statistik ökade med 3,5 mnkr i jämförelse med föregående år.

Figur 11: Intäkter¹ i avgiftsfinansierad verksamhet från statliga myndigheter efter officiell statistik och övriga uppdrag, mnkr

1) Inklusive intäkter av avgifter och andra ersättningar och intäkter av bidrag samt finansiella intäkter som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten exkl. tjänsteexport.

Den officiella statistik som SCB har producerat enligt överenskommelser med statistikansvariga myndigheter (SAM) handlar ofta om långsiktiga åtaganden. SCB kan ansvara för hela statistikproduktionen, från insamling till publicering, eller för vissa delmoment. SCB arbetar aktivt för att tillsammans med uppdragsgivarna utveckla den officiella statistiken. SCB har även utfört statistiska undersökningar åt myndigheter som vänt sig direkt till SCB, även om det inte gäller officiell statistik. Undersökningar som inneburit behandling av känsliga personuppgifter har prövats utifrån ett samhällsintresse, i enlighet med nya dataskyddsförordningen.

Riksbanken är en av SCB:s största kunder och SCB har de senaste åren haft i uppdrag att utveckla databaser för kreditgivning till företag (KRITA) respektive värdepappersinnehav (VINN) inom ramen för lagen om databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna. Både VINN och KRITA omfattar numera en betydande del löpande produktion och

sedan september 2019 ingår data från VINN varje månad i den ordinarie publiceringen av finansmarknadsstatistiken. Riksbanken har dessutom direktåtkomst till uppgifter inom både VINN och KRITA.

Under 2019 har dialogen mellan Riksbanken och SCB lett till större arbete i samordningen mellan Balance of Payments, BoP, och nationalräkenskaperna, NR, som kommer att resultera i samordnad bytesbalans mellan BoP och NR under första halvan av 2020.

Inom ramen för SMED-samarbetet, där SCB:s miljöexperter ingår tillsammans med SMHI, Statens lantbruksuniversitet och IVL Svenska miljöinstitutet, utförs varje år ett stort antal uppdrag åt Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten. Samarbetet syftar till att Sverige ska klara den internationella klimatrapporteringen och avser utsläpp till luft och vatten, farliga ämnen och avfall. SCB har inom SMED stöttat Naturvårdsverket i att ta fram data för olika regeringsuppdrag, det har bl.a. gällt omfattande data över plastflöden och plastavfallsflöden. SCB har också tillgängliggjort mer miljödata i Statistikdatabasen om insamlade och behandlade mängder elutrustning och batterier samt import och export av avfall.

Det med Energimyndigheten gemensamma projektet rörande statistik från en framtida elmarknadshubb har avslutats. I väntan på besked om och när en elmarknadshubb inrättas har ett arbete påbörjats avseende utvärdering av testdata från elnätsföretag.

Den helt omlagda månatliga bränsleundersökningen sjuösettes i januari 2018 på uppdrag av Energimyndigheten. Energimyndigheten har tillsammans med SCB identifierat osäkerheter i dataunderlagen och en revidering av statistiken avseende januari 2018–augusti 2019 publicerades i november 2019. Osäkerheterna i statistiken har påverkat de vidarebearbetningar som görs, för både nationella och internationella ändamål, och i vissa fall har modellbaserade skattningar utifrån äldre uppgifter använts i stället.

Problemen i AKU som innebar halverad urvalsstorlek i slutet av året påverkade även en undersökning på uppdrag åt Arbetsmiljöverket. Förlängd insamlingsperiod sattes in som en åtgärd.

På uppdrag av Arbetsförmedlingen genomförs årligen undersökningen Situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning. Undersökningen har fram till och med 2019 genomförts som en uppföljning på AKU-intervjun, men kommer från 2020 att vara en fristående enkätundersökning. Utvecklingsarbete för den nya undersökningsdesignen har inletts under 2019.

En utredning för att utveckla växtskyddsmedelsstatistiken har utförts i samråd med Växtskyddsrådets sekretariat, Kemikalieinspektionen och Jordbruksverket. Växtskyddsrådet ville genomföra en analys av nuvarande statistik på växtskyddsområdet för att se vad som täcks in i dagsläget och vilka möjligheterna är att utveckla och förbättra statistiken om växtskyddsmedel.

Jordbruksverket och SCB har i samråd kommit överens om att flytta över produktionen av den jordbruksekonomiska undersökningen till Jordbruksverket. Under året har produktionssystem flyttats.

Normskördar för sockerbetar, som tas fram på uppdrag av Jordbruksverket, kunde inte tas fram på låg regional nivå avseende 2018 pga. uteblivna dataleveranser med hänvisning till GDPR.

Uppdrag åt övriga kunder

SCB genomför medborgarundersökningen årligen på uppdrag av ca 150 kommuner och mäter kommuninvånarnas nöjdhet med olika delar av den kommunala verksamheten och hur det är att leva i kommunen. Undersökningens metodik håller på att göras om från grunden och i detta utvecklingsarbete är kommunerna samt SKR viktiga parter. Synpunkter från dessa har inhämtats i flera olika forum under året.

Behov av prognoser på regional nivå och även inom kompetensförsörjningsområdet i form av prognoser för speciella utbildningsgrupper (lärare, hälso- och sjukvård) har ökat under året. Det är tydligt att det finns ett stort behov av regional nedbrutna underlag för beslutsfattare på kommunal och regional nivå.

Som ett led i SCB:s arbete med att öka utbudet av öppna data har förberedelser genomförts under året för att under 2020 kunna lägga ut standardiserade regionala befolkningsframskrivningar, månadsvis

befolkningsstatistik på kommunnivå, regional jämställdhetsstatistik, kommunfakta och mer statistik på lokal nivå. Detta är sådant som ingått i SCB:s uppdragsutbud till övriga kunder under 2019.

Förbättrad tillgång till mikrodata

SCB handlägger årligen ca 500 mikrodatautlämnanden för forsknings- och statistikändamål. De flesta mikrodatautlämnanden avser forskningsändamål och då främst till forskare vid universitet och högskolor. Uppdragen är av engångskaraktär men många av kunderna är återkommande. Volymen har varit ungefär densamma de senaste åren. Under 2019 har arbetet att öka tillgängligheten till de uppgifter som används för forskningsändamål fortsatt.

Prissättning

Översynen av prissättningen har fortsatt och genom ett beslut att anslagsfinansiera Geografidatabasen har detta lett till ett reducerat pris för de uppdrag som inkluderar geografiska data. Sammantaget har de senaste årens förändringar inneburit prissänkningar som också ur ett kundperspektiv torde vara uppenbara och återkommande uppdrag av liknande karaktär ligger på en lägre nivå jämfört med tidigare.

Kortare kötider och snabbare återkoppling

Den enskilt viktigaste faktorn till att korta kötiderna är att bemanningen är anpassad till den volym av beställningar som finns. De rekryteringar som gjordes under 2018 har haft positiv effekt på kötiden och tiden innan uppdraget får en handläggare har minskat. Förändrade arbetssätt genom att en första genomgång av beställning och inkomna handlingar görs omgående när en beställning inkommer medför att kunden nu får en omedelbar respons kring om något saknas och om SCB ser några direkta hinder för utlämnandet.

Kontakter med forskare

Under året inrättades ett användarråd för mikrodatautlämnande för forskning vilket har genomfört två formella möten. Socialstyrelsen medverkar i beredningen av mötena och mötena omfattar lägesrapportering samt beskrivningar av de pågående arbetena för att underlätta för den registerbaserade forskningen som görs vid båda myndigheterna. Ledamöterna i användarrådet har haft möjlighet att

framföra synpunkter på hur forskning som inkluderar registerdata från SCB och Socialstyrelsen kan underlättas. Bättre dokumentation av longitudinella data och kvalitetsgranskning av data prioriterades högst av användarrådet. Även information kring juridiska överväganden och utlämnandeprövningar ansågs värdefullt att få bättre insyn i.

SCB för via kundmöten och medverkan i konferenser aktiv dialog med såväl nya som gamla kunder. Liksom tidigare år har också ett antal studiebesök tagits emot. Vid en utbildning för jurister som arrangerades av Datainspektionen deltog representanter från SCB för att beskriva processen för mikrodatautlämnande och för att redogöra för vilken juridisk bedömning som görs i samband med sekretessprövning. SCB deltog också i år som medarrangör av konferensen för registerbaserad forskning.

Det goda och nära samarbetet med Socialstyrelsen i gemensamma frågor har fortsatt under året.

Användare och kunder

"Myndigheten ska redovisa allmänhetens förtroende för myndigheten" samt "...kundnöjdheten i den avgiftsfinansierade verksamheten."

Regleringsbrev för budgetåret 2019

SCB har under 2019 undersökt användare och kunders syn på myndigheten i tre olika undersökningar: SOM-undersökningen, Kundernas förtroende och Uppdragsgivarnas förtroende.

Allmänhetens förtroende

SCB undersöker allmänhetens förtroende för myndigheten med hjälp av en extern leverantör, enligt en etablerad metod som också möjliggör jämförelser med andra myndigheter. Svaren som redovisas för 2019 samlades in hösten 2018.

Resultaten från undersökningen visar att 44 procent har mycket stort eller ganska stort förtroende för myndighetens sätt att sköta sitt arbete. 6 procent har ganska eller mycket litet förtroende. Resultaten visar på små förändringar över åren. Förtroendet är högre bland dem med högre utbildningsnivå.

Tabell 13: Allmänhetens förtroende för SCB, procent

	2017	2018	2019
Mycket stort eller ganska stort förtroende	43	44	44
Kvinnor	40	42	41
Män	47	47	48
Varken stort eller litet förtroende	28	29	29
Kvinnor	28	30	29
Män	27	27	29
Ganska eller mycket litet förtroende	6	5	6
Kvinnor	6	5	4
Män	6	6	7
Ingen uppfattning	23	22	21
Kvinnor	26	23	26
Män	20	20	16
Har kännedom om SCB	39	40	40
Kvinnor	33	34	34
Män	45	46	46

Män har högre förtroende för SCB än vad kvinnor har. Sett till boendeområde är förtroendet högst bland de som bor i storstäderna. Dessutom är förtroendet högre hos de som har högre tillit till andra människor. Förtroendet för myndigheten är lägre, men ändå med ett positivt förtroendevärde, för de som har låg utbildning, bor i mindre tätort och har låg tillit till andra människor. Kännedomen om SCB:s verksamhet stiger med utbildningsnivå och inkomst samt är högre i yrkesgrupper som tjänstemän och egenföretagare. Kännedomen om SCB:s verksamhet är lägre bland kvinnor än män, är lägre i de yngsta och de äldsta åldersgrupperna.

Resultatet för undersökningen visar att förtroendebalansen som uttrycker relationen mellan stort och litet förtroende för dem med åsikt, ligger på +47, vilket är lägre än 2018 då den var +51. Förtroendet för SCB kan därmed sägas vara ganska högt, också vid en jämförelse med andra myndigheter och samhällsinstitutioner.

Kundernas förtroende

Från och med juli 2018 undersöks kundnöjdheten via en ny undersökning *Kundernas förtroende*. Kundundersökningen består av två delar. En del ger alla kunder som fakturerats för ett uppdrag möjlighet att besvara en webbenkät kring det material SCB har levererat. Den andra delen, *Uppdragsgivarnas förtroende*, är en djupgående kvalitativ undersökning

som genomförs i form av intervjuer med SCB:s 20 största uppdragsgivare.

Under 2019 skickades totalt 4 307 enkäter och svarsfrekvensen uppgick till 22 procent. Medelbetyget för bedömningen av uppdraget totalt var 4,7 på den femgradiga skalan där 5 = "I allra högsta grad" och 1 = "Inte alls". Frågorna i enkäten handlar om kunden har förtroende för SCB, om statistiken varit användbar samt om hur SCB:s service fungerat. Nivån för totalbetyget totalt låg på samma nivå som 2018. Även för övriga komponenter var det små förändringar jämfört med tidigare år. Med tanke på svarsfrekvensen och att uppgifterna för jämförelseåret baseras på andra halvårets verksamhet bör inga generella slutsatser dras.

Över hälften av de svarande har gett högsta betyg (5) på alla tre frågor och 20 har gett betyget 2 eller lägre på minst en av frågorna. Vid betyg som är 2 eller lägre görs alltid en återkontakt med kunden för uppföljning av uppdraget.

Tabell 14: Kundnöjdhet enligt Kundens förtroende

Faktor	2018 ¹	2019
Service	4,5	4,7
Förtroende	4,6	4,7
Användbarhet	4,6	4,7
Totalt	4,6	4,7
Antal svar	96	967
Antal utskickade	529	4 307
Antal svar med betyget 5 på alla frågor	41	498
Antal svar med betyg 2 eller lägre	4	20

1) Enkäten infördes 2018 och svaren avser andra halvåret

Uppdragsgivarnas förtroende

Uppdragsgivarnas förtroende är en djupgående kvalitativ undersökning som genomförs i form av intervjuer med SCB:s 20 största uppdragsgivare. Undersökningen genomfördes för första gången under 2019 med halva gruppen och 9 av 10 planerade intervjuer kunde genomföras. Syftet med att genomföra en kvalitativ undersökning är att få fram mer detaljerad information om frågor som förtroende, användbarhet, kvalitet, konkreta förbättringsområden, som kan komplettera svaren från den kvantitativa undersökningen Kundens förtroende.

I intervjuerna kom det fram många konkreta synpunkter på SCB:s verksamhet och samarbete med kund, både positiva som mer kritiska. Sammanfattningsvis pekar resultaten från den kvalitativa intervjuundersökningen på att förtroendet för SCB som statistikproducent är stort eller ganska stort, myndigheten upplevs ha bred erfarenhet och kompetens men att det i vissa fall förekommer ett nyckelpersonberoende som kan påverka leveransförmågan. Man framhåller också vissa brister i samordningen av den officiella statistiken och en slutsats är att SCB behöver förstärka sin samordningsroll i form av nationell statistikbyrå (NSI). Vidare upplevs prissättningen av data som icke transparent samt att handläggningstiderna för vissa uppdrag är orimligt lång.

Samråd med statistikanvändare

"Myndigheten ska lämna information till större användare av statistik samt ge dem möjlighet att lämna synpunkter innan väsentliga förändringar av statistikens innehåll och omfattning genomförs."

Regleringsbrev för budgetåret 2019

Förändringar av statistikens innehåll och omfattning stäms primärt av i de befintliga användarråden och i kontakter med ansvarigt departement. Därutöver finns ytterligare användargrupper och referensgrupper där samråd görs och synpunkter hämtas in. För särskilda större förändringar hämtas synpunkter in direkt för de största användarna. Exempel på detta är att inkomststatistiken genomfört en träff med medarbetare på Finansdepartementet för att diskutera användningen och utvecklingen av den registerbaserade inkomstfördelningsstatistiken. I arbetet med att hantera kvalitetsproblemen som förorsakas av ett högt bortfall i Undersökningarna av barns levnadsförhållanden (Barn-ULF) har träffar med centrala användare hållits och såväl muntliga som skriftliga synpunkter inhämtades i samband med detta.

SCB har under 2019 haft elva användarråd. I de ämnesstatistiska användarråden förankras förändringar i statistiken hos viktiga användare och de

bidrar till att ge SCB kunskap om nya och förändrade statistikbehov. Nedan följer några exempel från användarrådets verksamhet under 2019.

I *Användarrådet för arbetsmarknadsstatistik* har framförallt två frågor diskuterats; vilka är förändringarna i AKU under hösten och det pågående arbetet med genomlysning av arbetsmarknadsstatistiken som SCB har initierat. Det senare har diskuterats både i form av workshop och gemensam diskussion där behov och synpunkter fångats upp. Arbetsmarknadsstatistiken står inför en rad nya utmaningar, så som stora strukturella förändringar på arbetsmarknaden som digitalisering och nya anställningsformer som statistiken inte alltid fångar upp samt vikande svarsfrekvenser, framförallt i individundersökningar där även nya datakällor tillgängliggörs. Målbilden är att SCB, tillsammans med övriga SAM, ger samhället en sammanhållen och sammanvändbar statistik om läget och utvecklingen på arbetsmarknaden, samt fångar de förhållanden som kännetecknar arbetsmarknaden på ett relevant sätt.

Användarrådet för befolkning, demografi och integration är nytt och första mötet genomfördes i maj. Fokus på mötet var dels att beskriva såväl SCB:s förväntningar på ledamöterna och ledamöternas förväntningar på arbetet i rådet. Därefter presenterade SCB den integrationsstatistik som publiceras idag och diskuterade kommande användarbehov inom området. På höstens möte fick ledamöterna möjlighet att lämna synpunkter på ämnet i den integrationsrapport som SCB ska publiceras under 2020 samt på ett förslag på ny landindelning i SCB:s befolkningsframskrivning.

Användarrådet för demokratistatistik har med anledning av det kommande 100-årsfirandet (2021) av att allmän och lika rösträtt infördes diskuterat hur SCB bör högtidligt hålla detta faktum. Användarrådet har fått lämna synpunkter på vilka artiklar SCB ska publicera för att belysa 100 år av demokratistatistik. Efter 2018 och 2019 års val har SCB för första gången på 80 år producerat totalräknade valdeltagandeundersökningar. Användarrådet har informerats om arbetet, fått ta del av nya resultat samt haft möjlighet att komma med synpunkter på arbetet och statistiken.

En stor del av vårens möte i *Användarrådet för ekonomisk statistik* ägnade åt att diskutera frågan ”Vad är SCB till för och krav/önskemål på statistiken”. Några av önskemålen som kom upp var att säkra kvaliteten i AKU genom att bl.a. använda mer registerdata och att underlätta för uppgiftslämnarna genom att använda modern teknik och samla in uppgifter endast en gång. SCB:s regeringsuppdrag att kartlägga användningen av artificiell intelligens noterades av rådet som såg fram emot att ta del av resultaten. Användarrådet betonar hur viktigt det är att SCB i sin nya strategi tillämpar principen om öppna data.

I *användarrådet för FoU-statistik* diskuterades användarrådets syfte, målbild och utvärdering av förgående mandatperiod. Implementeringen av den senaste versionen av Frascatimanualen (OECD 2015) har fortsatt i EU-länderna och för svenska förhållanden viktiga förändringar har stämts av med rådsmedlemmarna. På grund av målet om minskad uppgiftslämnarvärden har SCB varit restriktiva vad gäller tillägg och rådet har diskuterat alternativa datakällor. Som följd av anpassning till en EU-förordning påverkas FoU- och innovationsstatistiken och rådet har involverats för att säkerställa användarbehoven. Rådet önskar följa processen, konsekvensutredningar och bjuds in till eventuella informationsutbyten framöver.

I *Användarrådet för statistik över mark och bebyggelse* har bl.a. förändringar i SCB:s hyresstatistik, priser för nyproducerade bostäder, uppföljning av Agenda 2030 samt ny statistik om verksamhetsområden diskuterats och rådet har lämnat synpunkter. Rådet har även under året informerats om Boverkets användning av statistik från SCB, SCB:s arbete med öppna data samt SCB:s strategi och kraftsamling. Rådets synpunkter i diskussionerna har kunnat användas som stöd i utvecklingsarbete, vid prioritering av arbetsuppgifter och i dialogen med Näringsdepartementet.

Under 2019 har *Användarrådet för miljö och miljö-räkenskaper* haft ett informationsutbyte som är viktigt för SCB och rådets medlemmar. Det var också startåret för den nya mandatperioden och samtal har förts kring hur den nya mandatperioden kan användas. Det ledde bland annat till att flera förslag kom fram över vad användarrådet kunde bidra med

och hur mötena kunde förbättras. Frågor som diskuterats var bl.a. förändring i statistiken om försäljning av mineralgödsel för jord- och trädgårdsbruk, hantering av översynen av statistikområden, implementerade metoder i den löpande produktionen av miljöräkenskaperna och det globala arbetet med miljöräkenskaperna. Under året bidrog användarrådet dessutom med värdefulla synpunkter kring kommunikation och omvärldsbevakning.

Inom *Användarrådet för välfärdsstatistik* har det informerats om publicerad statistik om barns boende, modell för att mäta ekonomisk standard för hushåll med växelsvis boende barn, ny design av undersökningen Hushållens utgifter och hur planen för den kommande tidsanvändningsundersökningen ser ut. SCB har också redogjort för tabellplan för undersökningen om levnadsförhållanden, utredningsarbete om framtida upplägg av undersökningen av barns levnadsförhållanden. I samband med presentationer av verksamheten har det funnits utrymme för ledamöterna att komma med frågor, kommentarer och synpunkter.

Användarrådet för regional statistik informerades om den nya områdesindelningen för statistisk uppföljning av socioekonomisk segregation. Delegationen mot segregation informerade om deras uppdrag, som går hand i hand med uppdraget om den nya områdesindelningen. Rådsmedlemmar har under årets gång bidragit med tre föredrag. Region Sörmland informerade om ett pågående projekt som visade att tillgänglighet till vård tycktes påverka om man söker vård dvs. en större tillgänglighet ger fler sökande till vården. Tillväxtverket berättade om OECD:s beskrivning av megatrender för att framtidssäkra regional utveckling. Västra Götalandsregionen och Region Skåne informerade om sina respektive regioners arbete med strukturbilder. Behovet av fysisk planering på regional nivå växer och har stor betydelse för regionernas utveckling. SCB har haft två workshops med syfte att fånga in synpunkter från rådsmedlemmarna dessa synpunkter och önskemål tar SCB med sig i det fortsatta arbetet.

Användarrådet för kommunikation har många nya deltagare samt ny ordförande varför mycket tid lags på att SCB fått berätta om myndighetens uppdrag och hur budskap kommuniceras. Därtill har även

information om SCB:s strategi för de kommande åren kommunicerats, för att visa på hur detta påverkar organisationen och dess fokus. Användarrådet har fokuserat på att hjälpa SCB att skapa nytta för medborgarna, genom att föreslå aktiviteter som de ser ökar värdet av SCB:s statistik. Det har bl.a. varit stort fokus på hur statistiken kan göras tillgänglig lokalt för medborgarna på en specifik plats.

Det nya *Användarrådet för mikrodatautlämnade för forskning* där även Socialstyrelsen deltar och är med och planerar har under året även inkluderat lägesrapportering från myndigheten och beskrivningar av pågående arbeten för att underlätta för den registerbaserade forskningen. Vid mötena har ledamöterna haft möjlighet att framföra synpunkter på hur forskning som inkluderar registerdata från SCB och Socialstyrelsen kan underlättas. En prioriteringsövning har genomförts kring vilka aktiviteter som skulle ha störst effekt kopplat till målet att skapa en effektivare hantering kring utlämnande av mikrodata.

SCB:S ANVÄNDARRÅD UNDER 2019:

- arbetsmarknadsstatistik
- befolkning, demografi och utbildning
- demokratistatistik
- ekonomisk statistik
- FoU-statistik
- kommunikation
- mark- och bebyggelsestatistik
- mikrodatautlämnande för forskning
- miljö och miljöräkenskaper
- regional statistik
- välfärdsstatistik

Nämnder och råd

Efter att förordnandet för de dåvarande ledamöterna i *Insynsrådet* gick ut den 31 augusti 2016 har inga nya ledamöter utsetts av regeringen.

SCB:s vetenskapliga råd har under 2019 haft två möten. På vårens möte diskuterades svårundersökta populationer, kvalitet i officiell statistik och modeller för att hantera effekter av urvalsfel i AKU. Två speciellt inbjudna diskutanter deltog på mötet, Roger Tourangeau, Westat, och professor Jan van den Brakel, Maastricht University och CBS. Höstens möte hade som huvudtema modellering inom

officiell statistik. Då diskuterades ny design för en sammanhållen statistik över arbetsmarknaden, en modell för köhantering av telefonintervjuer och användningen av momsdata i konjunkturstatistiken. Dessutom deltog Energimyndigheten med ett ämne om priselasticitet för elektricitet. Speciellt inbjuden gäst var Steve Heeringa, University of Michigan.

Nämnden för konsumentprisindex har haft två möten under året där förslag på ändringar samt pågående och planerat utvecklingsarbete i de olika

prisundersökningarna diskuterats tillsammans med användarna.

Från och med 2019 övergick arbetsuppgifterna för *Nämnden för byggnadsindex* till *Nämnden för konsumentprisindex*.

Expertgruppen för arbetsmarknadsstatistik (EFAM) uppgick från och med 1 januari 2019 i *användarrådet för arbetsmarknadsstatistik*.

Samordning och internationellt statistiskt samarbete

Samordning och internationellt statistiskt samarbete

Samordning av den officiella statistiken

SCB ska bl.a.:

- "5. verka för samarbete mellan de statistikansvariga myndigheterna,
- 6. ge råd och stöd till statistikansvariga myndigheter i principiella frågor om den officiella statistikens kvalitet och i frågor om att underlätta uppgiftslämnandet,
- 7. senast den 31 mars varje år lämna en rapport till regeringen om systemet för den officiella statistiken, med en analys av de utvärderingar av kvaliteten som de statistikansvariga myndigheterna ska göra enligt 13 a § förordningen (2001:100) om den officiella statistiken,
- 8. föra en förteckning över statistikansvariga myndigheters statistikprodukter, och
- 9. sammanställa en årlig publiceringsplan för den officiella statistiken"

Förordning (2016:822) med instruktion för Statistiska centralbyrån

Rådet för den officiella statistiken stödjer SCB

En av SCB:s uppgifter enligt instruktionen är att samordna systemet för den officiella statistiken. Till stöd för SCB:s samordningsroll finns ett råd för den officiella statistiken där tolv statistikansvariga myndigheter (SAM) är representerade samt SCB vars generaldirektör är ordförande.

Vid det årliga mötet i Rådet för den officiella statistiken presenterades en målbild för den officiella statistiken samt en handlingsplan med aktiviteter. Arbetet med att ta fram en målbild initierades vid rådets möte 2018 och det har bedrivits i samarbete mellan SCB och övriga statistikansvariga myndigheter. Rådet ställde sig bakom målbilden för den officiella statistiken samt handlingsplanen och aktiviteterna.

Det fortsatta arbetet med att realisera handlingsplanen leds av statistikchefsggruppen med stöd av en nybildad beredningsgrupp.

SCB:s samordningsansvar

SCB lämnade den årliga rapporten, "Sveriges officiella statistik 2018", till regeringen den 29 mars 2019. En engelsk version av rapporten har också publicerats på SCB:s webbplats. I rapporten ges bl.a. en beskrivning av det svenska statistiksystemet och en analys av de utvärderingar av kvaliteten som de statistikansvariga myndigheterna har gjort av sin officiella statistik. En lista på officiella statistikprodukter ingår liksom en redogörelse för aktiviteter som pågått inom ramen för samordningen.

SCB har liksom tidigare tagit fram en publiceringsplan för det kommande året. Planen omfattar all svensk officiell statistik och finns tillgänglig på SCB:s webbplats.

Kompetens och kommunikation

En viktig del av samordningen utgörs av seminarieverksamhet för kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte. Under året hölls en konferens, Statistikforum, om den officiella statistiken med temat *Vi beskriver Sverige*. Statistikforum hade närmare 200 deltagare från statistikansvariga myndigheter, andra statliga myndigheter, representanter för näringsliv, regioner och kommuner.

SCB har löpande spridit information till de andra statistikansvariga myndigheterna via e-post och lagt ut den på SAM-Forum, en särskild webbplats med information som riktar sig till SAM. Innehållet på SAM-Forum har setts över och webbplatsen har uppdaterats med ny struktur och grafisk profil.

Föreskrifter och riktlinjer för officiell statistik

SCB har föreskrifter och riktlinjer för den officiella statistiken. *Riktlinjer och stöd vid tillämpningen av 14 § statistikförordningen*, som avser könsuppdelad statistik, fastställdes under året.

Delade verktyg

SCB har tillgängliggjort IT-verktyg, som utvecklats av SCB för användning i statistikproduktionen, för andra statistikansvariga myndigheter. För närvarande är det fyra verktyg som finns tillgängliga för andra att använda.

Aktiviteter i rådets arbetsgrupper

Arbetsgruppen för metod och kvalitet har under året, förutom erfarenhetsutbyte mellan de deltagande myndigheterna, diskuterat utvärderingen av den officiella statistikens kvalitet och tillgängliggörande av verksamhetsstödet. Vidare har arbetsgruppen diskuterat hur man kan arbeta tillsammans med att utveckla och se över statistikområdena. En enkät skickades ut under våren för att ge ett underlag till en översyn av statistikområdena.

Ett nytt *nätverk för jurister och dataskyddsombud* startade sin verksamhet under 2019 och har under året haft tre möten med deltagande från drygt 20 statistikansvariga myndigheter. Nätverket har, förutom erfarenhetsutbyte mellan de deltagande myndigheterna diskuterat bl.a. personuppgiftsansvar, SCB:s nya sekretesspolicy och röjande-kontroll.

SCB har även initierat ett nytt *nätverk för arkivarier* som startade sin verksamhet i slutet av 2019 och har haft ett inledande möte. Nätverket har, förutom erfarenhetsutbyte, diskuterat bl.a. allmänna handlingar i uppdrag mellan statistikansvariga myndigheter och SCB.

Rådets arbetsgrupp för uppgiftslämnarfrågor liksom *Arbetsgruppen för användbarhet och tillgänglighet* till den officiella statistiken har inte bedrivit någon verksamhet under året då man inväntat arbetet med målbilden för den officiella statistiken.

Internationellt statistiskt samarbete

SCB ska bl.a.:

"1. vara nationell statistikbyrå med den inbörd som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009 om europeisk statistik...i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/759."

"2. utföra de uppgifter gällande årsrapporter som Sverige har enligt artikel 11.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009"

Förordning (2016:822) med instruktion för Statistiska centralbyrån

Under hösten 2019 har en ny strategi för SCB fastställts, där framgår det att SCB ska dra nytta av och bidra till det internationella statistiksamarbetet utifrån myndighetens mål och behov.

Ett aktivt deltagande i internationellt statistiksamarbete är nödvändigt för att bidra till dessa mål och få största möjliga inflytande på de beslut som fattas. SCB deltar i drygt 100 arbetsgrupper knutna till det europeiska statistiksamarbetet.

Tabell 15: Antal EU-arbetsgrupper inom statistikområdet med svenskt deltagande

	2017	2018	2019
Deltagande från SCB	111	114	114
Deltagande från andra SAM	53	53	51

Vidare deltar SCB i ca 20 OECD- och ca 30 FN-arbetsgrupper inom statistikområdet. Samarbete sker också via de femtiotal kontaktnätverk som finns etablerade inom det nordiska statistiksamarbetet. Under 2019 genomfördes 511 arbetsresor inom ramen för SCB:s internationella samarbete vilket är en ökning jämfört med föregående år.

Tabell 16: Antal arbetsresor inom ramen för det internationella statistiksamarbetet av SCB:s personal uppdelat på resmål, kön och chef/handläggare

Resmål	År	Chefer ²		Handläggare		Totalt	
		Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
EU-länder ¹	2017	18	13	89	113	107	126
	2018	21	10	114	156	135	166
	2019	23	24	116	144	139	168
Nordiska länder	2017	6	6	44	67	50	73
	2018	7	7	45	40	52	47
	2019	11	16	62	50	73	66
Övriga länder	2017	8	2	47	51	55	53
	2018	6	1	29	19	35	20
	2019	7	4	29	25	36	29
Totalt	2017	31	21	181	231	212	252
	2018	34	18	188	215	222	233
	2019	41	44	207	219	248	263

1) Exklusive nordiska länder

2) Med chefer avses generaldirektör, biträdande generaldirektör, avdelningschef och enhetschef (ej biträdande avdelnings- samt enhetschefer).

Samarbete inom EU

Samarbetet inom det europeiska statistiska systemet (ESS) prioriteras före annat internationellt samarbete enligt SCB:s internationella strategi. Statistik-samarbetet inom EU syftar till att göra medlemsstaternas statistik jämförbar.

SCB för Sveriges talan och är pådrivande i samarbetet inom det europeiska statistiksystemet för att tillgodose såväl nationella som europeiska behov. Sverige verkar inom EU för en kostnadseffektiv och jämförbar statistik av god kvalitet, en låg uppgiftslämnararbörda samtidigt som de svenska sekretessbestämmelserna värnas. SCB:s engagemang i EU-frågor sker främst inom ramen för arbetet i det europeiska statistiska systemet (ESS) vars medlemmar är kommissionens statistikbyrå (Eurostat), de nationella statistikmyndigheterna och andra myndigheter med ansvar för utveckling, framställning och spridning av europeisk statistik.

ESS-kommittén (ESSC), där SCB:s generaldirektör deltar, är det viktigaste strategiska forumet för diskussioner och beslut inom ESS. Kommittén är rådgivande till Eurostat vad gäller strategiska frågor rörande europeisk statistik och har träffats tre gånger under 2019.

Prioriterade arbetsområden

Under året har ESSC bl.a. diskuterat det kommande fleråriga statistikprogrammet 2021 – 2027, som nu har blivit en del av Kommissionens ramverk "Single Market Programme". Frågan om hur ESS på ett effektivt sätt kan prioritera mellan statistikprodukterna och mellan nya och befintliga användarbehov har också diskuterats.

Avsikten är att under 2020 presentera en prioriteringsmekanism för ESS som inkluderar en systematisk genomgång av statistikområden och dialog med användarna.

ESS Vision 2020 är fortsatt ett prioriterat område och närmar sig nu slutfasen. Visionen antogs av ESSC i maj 2014 som det styrande ramverket för utveckling inom ESS fram till 2020. SCB har som medlem i ESS åtagit sig att arbeta för att intentionerna i visionen förverkligas.

På den årligt återkommande konferensen för generaldirektörer för statistikbyråer inom EU (DGINS) i Bratislava diskuterades globalisering och dess påverkan på statistikproduktionen.

Kvalitetsfrågorna har fortsatt att vara i fokus, och under året har SCB aktivt deltagit i planeringen av nästa "Peer review" granskning, där medlemsländernas statistiksystem granskas av ett team av

experter. Nästa granskning är planerad att genomföras 2021-2022.

Ny lagstiftning på statistikområdet

Ett antal EU-förordningar på statistikområdet har antagits under året. I huvudsak avser dessa genomförandebefogenheter för Europaparlamentets och rådets rättsakter som har till syfte att öka harmoniseringen av EU-statistiken.

Totalt antogs 14 rättsakter under 2019, varav 10 utgjordes av kommissionsförordningar avseende genomförandebefogenheter för kommissionen. ESSC är genomförandekommitté för rättsakter på statistikområdet, vilket innebär att kommittén beslutar om genomförandebefogenheter för kommissionen för Europaparlamentets och rådets rättsakter på statistikområdet. Sverige röstade för samtliga dessa rättsakter i ESSC.

Tabell 17: Gällande EU-rättsakter på statistikområdet¹⁾

	2017	2018	2019
Totalt	278	279	288
Beslutade under året	12	13	14

1) I beräkningen har inte förändringar i rättsakter som beslutats av Rådet och Parlamentet, eller av kommissionen, tagits med.

Under året har medarbetare från SCB, tillsammans med Finansdepartementets representant, fortsatt delta i möten i rådets arbetsgrupp för statistik för att bidra med ämneskunskap. Europaparlamentet och rådet har under året fastställt två förordningar på statistikområdet, efter förhandling i Rådets arbetsgrupp för statistik. Det är ramlagarna inom socialstatistiken (IESS) och företagsstatistiken (FRIBS).

Annat internationellt samarbete

Utöver det europeiska samarbetet deltar SCB aktivt i fler internationella fora för samarbete inom statistikområdet. Främst avser detta samarbete inom Norden, OECD och FN.

Norden

De nordiska statistikbyråerna har ett aktivt samarbete. Det sker bl.a. i form av samverkan inom de ungefär 50 kontaktnätverk som finns etablerade för enskilda statistikområden samt för vissa mer övergripande frågor. På det årliga nordiska chefsstatistikermötet var målet att fördjupa sig i några utvalda strategiska frågor. De fyra teman som

diskuterades var kvalitetsarbete, prioriteringar inom EU-frågor, Datadelning och dataflöden i den offentliga sektorn och resurshantering inom IT.

OECD

SCB deltar i OECD:s statistiksamarbete, främst inom ramen för *Committee on Statistics and Statistical Policy* (CSSP) och dess arbetsgrupper, men också inom ramen för andra kommittéers arbete där statistik är framträdande. Kommittén fortsätter att arbeta med frågeställningar relaterade till att globaliseringens effekter för statistiken och digitaliseringen möjligheter för statistikbyråerna.

FN

SCB har fortsatt ett stort engagemang i utvecklingen av FN-samarbetet. Vid *United Nations Statistical Committee* har Agenda 2030-frågorna varit i stort fokus och driver på utvecklingen av ländernas officiella statistik som behövs för att mäta hållbarhetsmålen. SCB har genom arbetet med den statistiska uppföljningen av Agenda 2030 bidragit till att utveckla uppföljningen på global nivå. Under 2019 har medarbetare på SCB haft ett delat ordförandeskap i *Inter Agency and Expert Group on SDG indicators* (IAEG-SDG), och i *UNCES Steering Group on SDG statistics*.

Samordning av statistikleveranser till internationella organisationer

SCB samordnar statistikleveranser till Eurostat. För att underlätta denna samordning finns vid varje nationell statistikmyndighet en utsedd så kallad Local Coordinator som har till uppgift att vara stöd för de nationella myndigheter som rapporterar data till Eurostat. I uppgiften ingår även att utgöra en informationskanal mellan Eurostat och medlemslandet.

Rapporteringen av statistik till Eurostat regleras av förordningar och direktiv samt i vissa fall frivilliga överenskommelser. Både statistikansvariga myndigheter och andra myndigheter i Sverige rapporterar. Antal filer som ska rapporteras varierar mellan olika länder och även över tid. Punktligheten i dataleveranserna mäts regelbundet av Eurostat men någon återkoppling avseende 2019 har ännu inte gjorts.

Tjänsteexport

Tjänsteexport

"Myndigheten får bedriva sådan tjänsteexport som är direkt kopplad till myndighetens uppgifter."

*Förordning (2016:822) med instruktion för
Statistiska centralbyrån*

Introduktion

SCB:s tjänsteexport är en tydlig del av den strategi som tagits fram under året och anger: "Vi bidrar i det internationella utvecklingssamarbetet utifrån biståndspolitiska mål och utnyttjar vunna erfarenheter och kompetens för att utveckla vår verksamhet".

SCB bidrar till global utveckling och det svenska internationella utvecklingssamarbetet som utförare inom ramen för olika strategier för Sveriges utvecklingssamarbete. Projekten finansieras via tjänsteköps- och bidragsöverenskommelser med Sida och utlandsmyndigheterna. SCB:s internationella utvecklingssamarbete (tjänsteexport) har under 2019 omfattat 12 projektsamarbeten som har haft genomförande under året, varav genomförande har inletts för fyra projekt under året. Därutöver ingicks överenskommelse för två projekt vid slutet av året (Nordmakedonien och Zambia). Av projekten finansieras tio inom ramen för Sveriges geografiska samarbetsstrategier. Nio samarbeten är bilaterala (Albanien, Bangladesh Guatemala, Kambodja, Kenya, Kosovo, Mali, Somalia och Zambia) och två är regionala (Västra Balkan och Migrationsstatistik i Afrika). Två projekt finansieras under Sveriges strategi för kapacitetsutveckling, partnerskap och metoder, International Training Program i jämställdhetsstatistik och Globalt program för att utveckla kapacitet för data och statistik för Agenda 2030.

Den tidigare trenden med minskande antal projekt har vänt och året har sett en ökad volym. Antalet utstationerade långtidsrådgivare är nu tillbaka på samma nivå som 2016 och för mottagna studiebesök har det skett en kraftig ökning jämfört med föregående år. Antalet korttidsuppdrag är något fler. Det

finns viss eftersläpning i aktivitetsnivån efter projektöverenskommelse ingåtts och själva genomförandet kommit igång.

SCB:s modell för kapacitetsutveckling bygger på kunskapsöverföring mellan SCB:s medarbetare och kollegor vid framförallt statistikmyndigheter i andra länder. Arbetet består bl.a. i att som korttidsrådgivare tillhandahålla utbildningar, seminarier, rådgivning, bistå i utarbetandet av planer och strategier, förbättrade arbetsmetoder m.m. Sammanlagt 88 anställda vid SCB (50 kvinnor och 38 män) har deltagit korttidsuppdrag under året. Utöver SCB-anställda har 23 externa konsulter (9 kvinnor och 14 män) anlitats för 34 av korttidsuppdragen. Det är personer som avropats från ramavtal, tagits in från andra svenska statistikproducerande myndigheter, pensionerade medarbetare och/eller konsulter som använts för olika korttidsuppdrag för att komplettera SCB:s befintliga resursbas och kompetensområden.

Totalt har 13 studie- och arbetsbesök i Sverige arrangerats inom ramen för de olika projektsamarbetena med totalt 72 besökare och sammanlagt 343 personbesöksdagar. Medarbetare från andra svenska myndigheter såsom Arbetsförmedlingen, Sveriges lantbruksuniversitet och Svenska miljöinstitutet, Brottsförebyggande rådet, Skogsstyrelsen, Datainspektionen, Jämställdhetsmyndigheten och Försäkringskassan samt Stockholms universitet och Örebro universitet har också medverkat i korttidsuppdrag eller studiebesök.

Tabell 18: Resultatindikatorer tjänsteexport

	2017	2018	2019
Antal utlandsstationerade långtidskonsulter ¹	9	6	11
Kvinnor	3	3	3
Män	6	3	8
Antal korttidsuppdrag	261	225	235
Antal mottagna studiebesök till Sverige	17	8	13

1) Avser antalet långtidskonsulter per 31 december resp. år

Axplock av resultat från pågående projekt

Nedan följer exempel på resultat från projekt vilka genomförts tillräckligt länge för att en sådan redovisning ska vara meningsfull.

Projektet i Albanien syftar till att upprätta ett hållbart statistiskt system i Albanien där statistikmyndigheten självständigt bygger intern och extern institutionell kapacitet och producerar statistik som är användarvänlig och används av nyckelaktörer. Exempel på uppnådda resultat på en övergripande nivå är:

- Ett ramverk med uppföljningsbara indikatorer för att mäta prestationer över tid. Detta ger den albanska statistikmyndigheten ökad möjlighet att löpande utvärdera sina behov.
- En databas där administrativa data från olika källor kombineras. Den ska användas för kvalitetsgranskning och bortfallshantering inom urvalsundersökningar. Databasen möjliggör effektivisering av arbetet och förbättringar av kvaliteten på statistiken

Exempel på uppnådda resultat och viktiga aktiviteter under 2019 är:

- Införande av ett nytt HR-system
- Etablerandet av ett intranät som underlättar samarbete inom organisationen
- En satsning på att medarbetarna ska kunna kommunicera och bättre tillgängliggöra statistiken, dels på vetenskaplig nivå och dels till icke-professionella statistikanvändare

Kenya projektets målsättning är att förbättra den institutionella kapaciteten hos den kenyanska statistikmyndigheten (KNBS) och det nationella statistiska systemet i Kenya att producera relevant, tillförlitlig och aktuell statistik i enlighet med internationella standarder. Exempel på resultat som över tid nåtts under den första projektfasen:

- Jämställdhetsfrågor i Kenya har lyfts genom projektets stöd i att ta fram och stärka jämställdhetsstatistik och sprida den nationellt tillsammans med FN:s organisation för jämställdhet och kvinnors egenmakt (UN Women)
- Miljöstatistiken har förbättrats och produceras nu efter FN:s riktlinjer för miljöstatistik.

- Den kenyanska statistikmyndighetens kapacitet att följa upp landets ekonomi har förstärkts genom förbättrad prisstatistik och ett uppdaterat företagsregister som möjliggör mer omfattande statistik för den privata sektorn.

Exempel på resultat och viktiga aktiviteter under 2019:

- Arbetet med att stärka den ekonomiska statistiken har fortsatt framförallt genom stöd till basårsomläggningen för Nationalräkenskaperna.
- På IT-området har framsteg gjorts under 2019 genom stöd i uppbyggnaden av en ny datacentral, datasäkerhet för folk- och bostadsräkningen som genomfördes i augusti och IT-systemet för nationalräkenskaperna som den kenyanska statistikmyndigheten nu på egen hand kan sköta driften av.

Maliprojektet syftar till att förbättra kvaliteten, tillgänglighet och analysen av statistisk information i enlighet med användarnas behov. På en aggregerad nivå har projektet bland annat bidragit till:

- Effektiviserad planering och uppföljning,
- Ökad förmåga att självständigt genomföra hushållsundersökningar

Exempel på uppnådda resultat viktiga aktiviteter under 2019 är:

- Utbildning av IT-medarbetare i databashantering och underhåll.
- Införande av en kommunikationsstrategi och en behovsanalys för internkommunikation och fastställande av processer för spridning av statistik.
- Vidareutveckling av avfallsstatistik samt utbildning inom beräkningar av utsläpp till luft från avfallssektorn.

Somaliaprojektet syftar till stärkt kapacitet med syfte att underlätta beslutsfattares förståelse för samt höja deras medvetenhet och tillit till statistiska data. Exempel på resultat som projektet uppnått över tid är:

- Konsumentprisindex (KPI) publiceras regelbundet med avsevärt förbättrad kvalitet.

- Två publikationer i jämställdhetsstatistik har publicerats; en för Somaliland och en för Puntland.

Ett exempel på viktiga framsteg som gjorts under året är att SCB, de somaliska samarbetsparterna, Världsbanken och IMF har kommit fram till en harmoniserad bruttonationalprodukt (BNP). Tidigare har det funnits olika uppgifter från Världsbanken, IMF och den somaliska statistikmyndigheten.

Kambodjaprojektets mål är förbättrad kvalitet av den nationella statistiken som underlag till regeringens budget- och ekonomiska beslut. Det utgör en del av ett större program inriktat på ansvarsutkrävande och transparens avseende offentlig finansiell styrning. Över tid har projektet bidragit till:

- Uppbyggnaden av Kambodjas hushållsundersökning som har genomförts i flera omgångar.
- Uppbyggnaden av ett nätverk för kvinnor på den kambodjanska statistikmyndigheten som träffas årligen för att diskutera jämställdhet och kvinnornas roll i organisationen.
- Statistikmyndigheten har även börjat producera nationalräkenskaperna utifrån internationella standarder.

Exempel på resultat och viktiga aktiviteter under året är:

- Ökad kunskap om och förståelse kring nationalräkenskaper bland viktiga statistikanvändare.
- Tidsserier för nationalräkenskaper har säkerställts för att kunna följa Kambodjas utveckling över tid enligt nya beräkningar.
- Den metodgrupp som etablerats har fått ytterligare kunskaper för att bättre kunna stödja den övriga organisationen avseende statistisk metod

Under året har också en SCB-expert på datahantering varit verksam i Kambodjas folk- och bostadsräkning. Detta har bl.a. bidragit till etablerande av en ändamålsenlig IT-infrastruktur.

Guatemalasamarbetets mål är ökad publicering av statistik, förbättrad samordning av statistiksystemet samt ökad trovärdighet i statistiken som produceras. Sammantaget under projektperioden har följande

uppnåtts hos den guatemalanska statistikmyndigheten:

- Det finns en enhet som tilldelats ansvaret att samordna det nationella statistiksystemet
- Det finns kommunikationsstrategi, avseende såväl intern som extern kommunikation och tillgängliggörande av statistik.

Exempel på resultat som uppnåtts under 2019 är:

- För att öka kompetensen inom statistisk metod har projektet genomfört utbildningar inom såväl grundläggande statistisk teori som inom urvalsteori.
- Kontakterna med Guatemalas centralbank har förbättrats
- Som ett led i förbättringen av den interna kommunikationen har utvecklingen av myndighetens intranät inletts.

International Training Programme (ITP) för jämställdhetsstatistik syftar till ökad jämställdhet mellan kvinnor och män genom att använda statistik som ett verktyg. Under 2019 avslutades den tredje programomgången med deltagare från Uganda, Rwanda, Tanzania, Palestina och Bangladesh; och programomgång fyra med deltagare från Kambodja, Myanmar, Zambia, Etiopien och Liberia inleddes.

Exempel på resultat är:

- Ökad spridning och användande av jämställdhetsstatistik i deltagande länder
- Samtliga deltagare har tagit fram och kommunicerat digitalt och tryckt material om jämställdhetsstatistik eller om hur statistik kan användas i organisationer för påverkansarbete för ökad jämställdhet.
- Seminarier och lanseringsevent har möjliggjort debatt och diskussion mellan strategiska nyckelorganisationer för jämställdhetsarbete inom myndighetssfären, civila samhället och akademien.
- Jämställdhetsstatistik har använts som ett verktyg för policyarbete. I exempelvis Rwanda har ITP-deltagare i hög grad bidragit till införandet av Rwandas nationella uppföljningssystem för könsrelaterat våld, inom ramen för Rwandas nationella policy för jämställdhet. I Tanzania har en organisation använt jämställdhetsstatistik i

sitt arbete för gravida elevers rätt att få fullfölja sin skolgång genom att identifiera antalet pojkar och flickor som fullföljt eller hoppat av skolan.

Annat arbete under 2019

I anslutning till FN:s årliga statistikkommissionsmöte deltog SCB i två sidoevenemang med bäring på det internationella utvecklingssamarbetet. I en av panelerna diskuterades migrationsstatistik, och bland annat lyftes SCB:s samarbete med Afrikanska unionen och de regionala organisationerna. SCB deltog också i huvud-sidoevenemang i High Level Forum on Official Statistics om finansiering av utveckling av statistiksystem med tonvikt på uppföljningen av Agenda 2030.

SCB:s gd deltog vid ett seminarium med fokus på statistikanvändning i Mali. Seminariet anordnades med anledning av 10-årsjubileumet av statistiksamarbetet mellan Sverige och Mali. Utöver stark uppslutning av Malis statistiksamfund deltog även Sveriges ambassadör i Mali och Malis minister för befolkning och välfärd i seminariet. Besöket innehöll även deltagande vid en intervju för hushållsundersökningen som malierna nu i princip genomför utan externt tekniskt stöd, samt en genomgång av förberedelserna inför Malis folkräkning.

SCB deltog under 2019 i en rad fora kopplade till utvecklingssamarbete, kapacitetsutveckling och myndighetssamarbete. Ett exempel är Sidas årliga evenemang Utvecklingsforum som i år hade "Jämställdhet i motvind" som tema. SCB presenterade svensk och internationell jämställdhetsstatistik i relation till indikatorerna för målen för hållbar utveckling. Som brukligt deltog SCB på det myndighetsforum som årligen anordnas av Sida och som

riktar sig till myndigheter verksamma inom biståndet. SCB har också aktivt deltagit olika referens- och arbetsgrupper. SCB har fortsatt delta i det nätverk de nordiska statistikbyråerna har för erfarenhetsutbyte inom internationellt utvecklingssamarbete.

Arbetet med att förbereda och stärka kompetensen hos de medarbetare som är aktiva inom tjänsteexporten har fortsatt under 2019. Insatserna har till exempel bestått av en tvådagarskurs i coachande ledarskap i ett globalt perspektiv. Under året deltog långtidsrådgivare och korttidsexperter i MSB:s kurser i fältsäkerhet i medel- och högriskmiljöer. Dessutom har ett drygt femtiotal medarbetare genomfört SCB:s obligatoriska onlinekurs i rese-säkerhet inför uppdrag inom det internationella utvecklingssamarbetet.

SCB-anställda har också deltagit i kurser som anordnas vid Sida Partnership Forum (SPF) som har omfattat resultatstyrning, projektledning i praktiken och antikorrupktion. För att kompetensutveckla personer som inte tidigare har deltagit i tjänsteexporten har nio personer följt med en erfaren kollega på korttidsuppdrag som trainee.

Även i år har en gemensam kompetensutvecklingsvecka genomförts för de som arbetar fulltid med SCB:s tjänsteexport (hemmastationerade och utlandsstationerade). Under året har SCB också infört en kvalitetsäkringskommitté som syftar till att säkerställa att projektförslag och rapporter håller en jämn och hög kvalitet. Under 2019 har projektförslag för Kambodja, Mali, Nordmakedonien och Zambia behandlats i kommittén.

Kompetensförsörjning

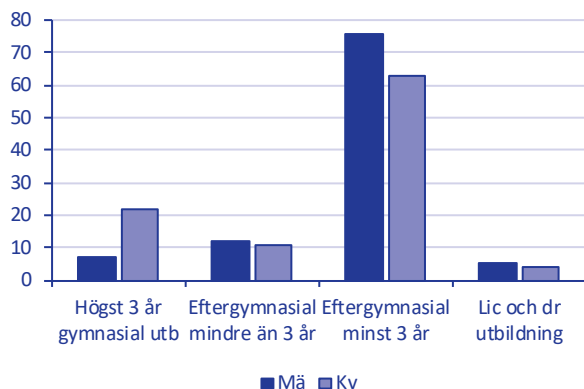
Kompetensförsörjning

I myndighetens nya strategi har kompetensfrågorna en central ställning. Att SCB har rätt kompetens är en nyckel för att möta de utmaningar verksamheten står inför och genomföra den förflyttning som behövs. Efter ett par år där antalet rekryteringar och avgångar varit högt på grund av omlokalisering av verksamhet från Stockholm till Örebro har vi under 2019 kommer tillbaka till mer normala nivåer.

SCB bedömer att vidtagna åtgärder när det gäller kompetensförsörjning påtagligt har bidragit till att myndighetens uppgifter har kunnat fullgöras i linje med uppsatta mål.

Den formella utbildningsnivån på SCB är fortsatt hög och fortsätter att öka. 73 procent av medarbetarna har minst 3 års eftergymnasiala studier. SCB har som riktmärke att personal med kvalificerade uppgifter i statistikproduktionen ska ha minst 60 högskolepoäng i statistikämnet.

Figur 12: Personalens utbildningsnivå 2019, procent

Kompetensförsörjning på kort och lång sikt

Kompetensutveckling

Under året så har ca 500 medarbetare deltagit i centralt anordnade utbildningsinsatser jämfört med ca 650 medarbetare 2018. Utbildningar inom lika-behandling och hälsa har haft flest deltagare under 2019 när det gäller centralt anordnade utbildningar.

Exempel på andra utbildningsinsatser är introduktionsutbildning för samtliga nyanställda, ledarutbildningar för icke-chefer, arbetsmiljö, projektstyrning och ledarskapsutbildningar. Därutöver har ledningsgrupper och chefer fått olika former av stöd, som t.ex. chefshandledning, teamutveckling samt verksamhets- och organisationsutveckling.

SCB har startat ett nytt ledarprogram under 2019 för att säkerställa den framtida chefsförsörjningen.

Det är 150 personer som har deltagit i IT-utbildningar jämfört med 200 under 2018. Dessa har främst fokuserat på SQL och SAS.

Insatser har även genomförts inom ämnes- och metodområdena genom t.ex. det ekonomiska och statistiska systemet, deltagande i nätverk och internationella workshops och arbetsgrupper, lärande i arbetet, bidrag till forskarstudier, samverkan med olika universitet och genom deltagande i utvecklingsprojekt.

Internationellt samarbete och språk

SCB internationella arbete har fortsatt bidra till både chefers och medarbetarnas kompetensutveckling. Resultaten har varit goda när det gäller myndighetens webbaserade utbildningar i engelska till dess chefer och medarbetare.

Insatser för att stärka attraktionen bland potentiella medarbetare

För att bland annat främja den kort- och långsiktiga kompetensförsörjningen har SCB under året deltagit på aktiviteter som riktar sig till studenter vid högskola/universitet. Ett trettiotal SCB-ambassadörer har under året träffat studenter på studiebesök och arbetsmarknadsdagar för att bland annat att uppmuntra till studier i statistik samt att marknadsföra SCB som arbetsgivare. Ett tjugotal studenter anställdes som praktikanter vid SCB under sommaren 2019. Utöver det har ett tiotal praktikanter och examensarbetare tagits emot under året. Myndigheten är också mycket aktiv i social media.

Arbetsmiljö och hälsa

SCB har ett systematiskt arbetsmiljöarbete och genomför årliga kartläggningar av arbetsmiljön vilket utgör ett underlag för den centrala riskbedömningen och arbetsmiljöplanen. Kartläggningarna görs både för medarbetarna samt även en egen kartläggning av chefernas arbetsmiljö. Till grund för riskbedömning sammanställs olycksfall och tillbud, en bedömning av hälsoläget, rehabiliteringsinsatser och skyddsronder.

Arbetsmiljödiskussionerna 2019 fokuserade på två områden:

- Arbetsbelastning och hur stress i arbetet kan undvikas.
- Arbetstillfredsställelse där trivsel på jobbet diskuterades.

Likabehandlingsgruppen på SCB arrangerade ett föredrag som ett led i arbetet för en arbetsplats som är fri från diskriminering och trakasserier/mobbning. SCB har även gjort en informationsinsats för att alla medarbetarna ska veta vart man ska vända sig om man blivit utsatt för detta.

En arbetsmiljöutbildning arrangerades där chefer och skyddsombud deltog gemensamt. Temat för

utbildningen var systematiskt arbetsmiljöarbete i praktiken.

Sedan 2017 har SCB bedrivit ett mer aktivt och förebyggande arbete för att sänka sjukfrånvaron, då den hade ökat flera år i rad. I och med införandet av nya riktlinjer och ett mer förebyggande arbetssätt så bromsades den negativa ökningen och sjukfrånvaron 2018 slutade på 5,0 procent. Det nya aktivare arbetssättet har haft en fortsatt positiv effekt och för 2019 har sjukfrånvaron sjunkit ytterligare till 4,4 procent.

Ett fortsatt aktivt samarbete med företagshälsovården genomförs med syfte att arbeta förebyggande, främjande och rehabiliterande.

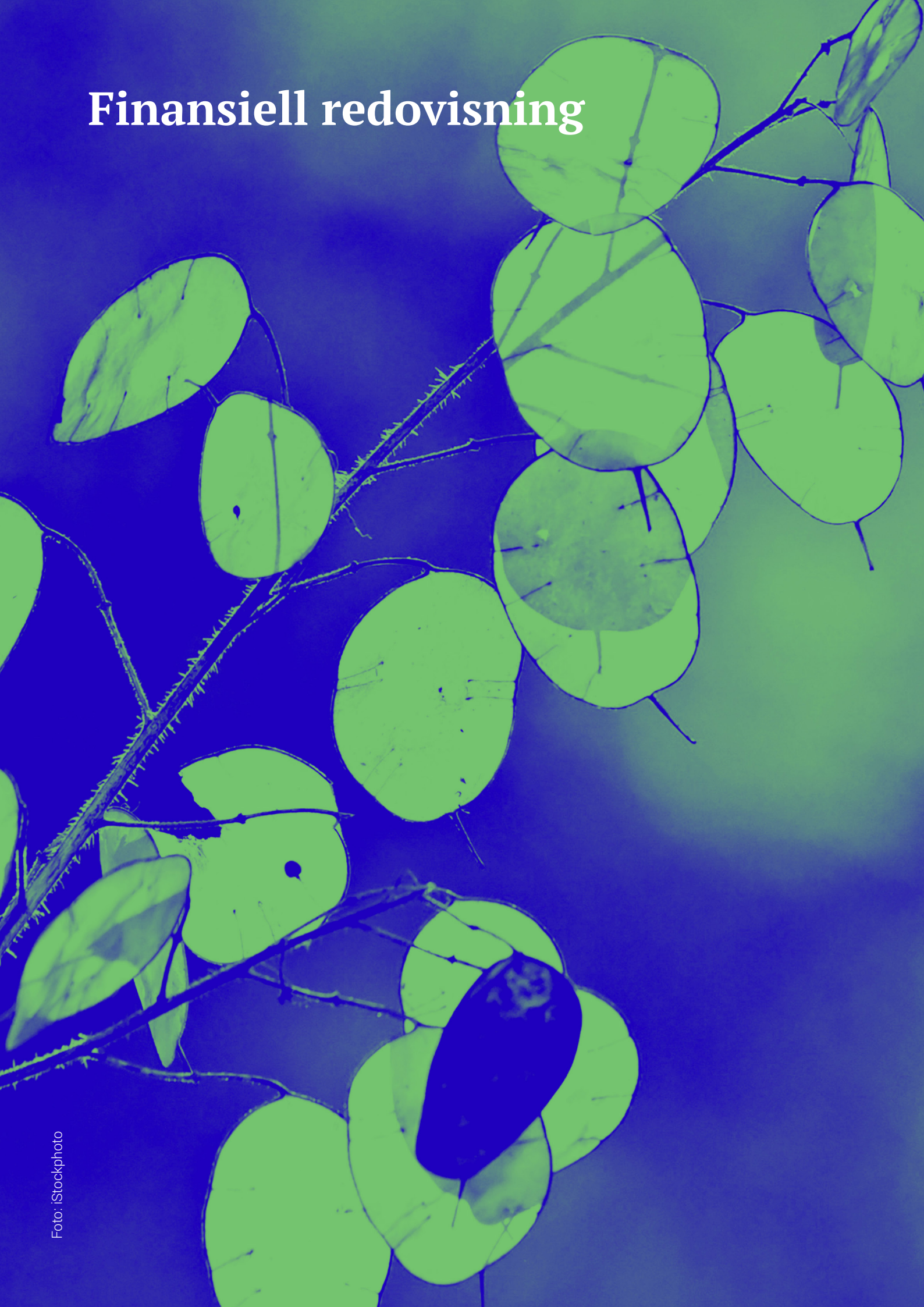
Ett hälsofrämjande perspektiv ska bibehålla och öka hälsan. Ett arbete har påbörjats med att än mer systematiskt arbeta med friskfaktorer och frisktal. Friskvård erbjuds via tillgång till gym och grupp-träningsaktiviteter. SCB erbjuder även medarbetarna ett friskvårdsbidrag på 2 500 kr/år och 2019 valde drygt 900 medarbetare att nyttja det i någon omfattning.

Tabell 19: Personalnyckeltal

	2017	2018	2019
Årsarbetskrafter	1 121	1 059	1 044
Kvinnor	653	598	569
Män	468	461	475
Antal anställda per den 31 december	1 312	1 239	1 223
Kvinnor	778	713	680
Män	534	526	543
Årsmedeltal¹			
Antal anställda	1 203	1 139	1 146
Kvinnor	719	659	640
Män	484	480	506
varav i Stockholm	461	389	387
Kvinnor	253	206	198
Män	208	183	189
varav i Örebro	648	676	697
Kvinnor	385	388	393
Män	263	288	304
varav som fältintervjuare/timavlönade	94	74	53
Kvinnor	81	64	46
Män	13	10	7
varav utlandsstationerade			9
Kvinnor			3
Män			6
Andel med minst 3 års eftergymnasial utbildning inkl. forskarutbildning, procent	68	69	73
Kvinnor	61	63	67
Män	78	78	81
Sjukfrånvaro i förhållande till tillgänglig tid, procent	4,9	5,0	4,4
varav andel långtidssjuka > 60 dagar	49,9	53,7	46,5
Kvinnor	6,2	6,0	5,5
Män	2,9	3,7	2,9
Anställda – 29 år	2,2	1,7	2,5
Kvinnor	2,7	1,9	2,9
Män	1,5	1,6	2,2
Anställda 30 – 49 år	3,7	4,0	3,9
Kvinnor	5,1	5,3	5,3
Män	2,0	2,6	2,4
Anställda 50 – år	7,0	6,8	5,7
Kvinnor	8,0	7,4	6,5
Män	5,0	6,1	4,4

1) Antal anställda exklusive helt tjänstlediga.

Finansiell redovisning

Finansiell redovisning

Sammanställning av väsentliga uppgifter 2015–2019 (tkr)

	Not	2019	2018	2017	2016	2015
Låneram i Riksgäldskontoret						
Beviljad ram	1	129 200	140 000	140 000	136 000	140 000
Utnyttjad ram	1	103 966	110 196	121 590	118 348	108 544
Kontokredit hos Riksgäldskontoret						
Beviljad kredit		51 000	51 000	51 000	51 000	51 000
Maximalt utnyttjad kredit		–	–	14 846	2 939	–
Räntekonto i Riksgäldskontoret						
Räntekostnad		184	241	135	429	245
Ränteintäkt		0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter						
Budget enligt regleringsbrev		539 000	506 000	500 000	500 000	474 100
Totalt utfall	2	512 228	509 457	511 401	514 482	512 719
Anslagskredit						
Beviljad		17 032	16 716	16 654	16 572	16 363
Utnyttjad	3	–	–	–	1 776	–
Anslagssparande						
	4	11 597	12 790	7 199	1 323	16 804
Personal						
Antal årsarbetskrafter	5	1 044	1 059	1 121	1 161	1 200
Medelantal anställda		1 146	1 139	1 203	1 270	1 285
Driftkostnad per årsarbetskraft	5	1 036	998	957	949	877
Årets kapitalförändring						
		-271	6 088	-18 307	-8 852	2 966
Balanserad kapitalförändring						
		24 164	18 076	36 383	45 235	42 269

1) Den beviljade låneramen har tillfälligt sänkts under 2019 enligt ändring i regleringsbrev per 2019-03-28 samt 2019-12-05. Anläggningstillgångarnas bokförda värde per 2019-12-31 uppgick till 105 655 tkr. Skillnaden mellan upptaget lån hos Riksgäldskontoret och bokfört värde beror bl.a. på aktivering av egenutvecklade IT-system under december 2019.

2) Utfall avgiftsintäkter 512 228 tkr består av intäkter av avgifter och andra ersättningar samt intäkter av bidrag och finansiella intäkter som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.

3) Utnyttjad anslagskredit år 2016 med 1 776 tkr avser SCB:s ramanslag från Finansdepartementet.

4) Utgående anslagssparande år 2019 avser SCB:s ramanslag 0201009 (11 546 tkr) och anslag 0905002 (51 tkr).

5) Ny beräkningsmetod 2016. Även timanställda är inkluderade i uppgifterna för åren 2016-2019 samt att för åren 2016-2019 är hänsyn tagen till frånvärden enl. ESV:s föreskrifter. Därav är uppgifterna ej jämförbara med tidigare år.

Resultaträkning, tkr

	Not	2019	2018
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	Not 1	588 886	572 871
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 2	493 620	505 644
Intäkter av bidrag	Not 3	29 772	16 783
Finansiella intäkter	Not 4	410	642
Summa verksamhetens intäkter		1 112 688	1 095 940
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 5	776 648	757 748
Kostnader för lokaler	Not 6	67 458	71 249
Övriga driftkostnader	Not 7	237 214	227 523
Finansiella kostnader	Not 8	290	634
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 9	31 349	32 698
Summa verksamhetens kostnader		1 112 959	1 089 852
Verksamhetsutfall		-271	6 088
Årets kapitalförändring	Not 10	-271	6 088

Balansräkning, tkr

	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	Not 11	76 681	82 192
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	Not 12	3 265	4 984
Summa immateriella anläggningstillgångar		79 946	87 176
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	Not 13	37	111
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	Not 14	25 671	24 128
Summa materiella anläggningstillgångar		25 708	24 239
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	Not 15	31	82
Summa varulager m.m.		31	82
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	Not 16	29 734	32 952
Fordringar hos andra myndigheter	Not 17	58 468	61 673
Övriga kortfristiga fordringar	Not 18	1 164	925
Summa kortfristiga fordringar		89 366	95 551
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	Not 19	41 309	47 645
Upplupna bidragsintäkter	Not 20	9 579	6 929
Övriga upplupna intäkter	Not 20	36 822	26 605
Summa periodavgränsningsposter		87 709	81 179
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	Not 21	-5 601	-5 032
Summa avräkning med statsverket		-5 601	-5 032
Kassa och Bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		62 073	57 435
Kassa och bank		0	0
Summa kassa och bank		62 073	57 435
SUMMA TILLGÅNGAR		339 233	340 629
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring		24 164	18 076
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Not 10	-271	6 088
Summa myndighetskapital	Not 22	23 893	24 164
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 23	1 112	1 899
Övriga avsättningar	Not 23	5 314	4 008
Summa avsättningar		6 426	5 906
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 24	103 966	110 196
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	Not 25	25 914	24 311
Leverantörsskulder	Not 26	35 464	29 579
Övriga kortfristiga skulder	Not 27	13 093	13 199
Summa skulder m.m.		178 438	177 285
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	Not 28	55 710	62 619
Oförbrukade bidrag	Not 29	19 448	14 206
Övriga förutbetalda intäkter	Not 30	55 318	56 449
Summa periodavgränsningsposter		130 477	133 274
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		339 233	340 629
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Anslagsredovisning 2019-12-31, tkr

Anslag		Ing.över- förings- belopp	Årets tilldel- ning enligt reglerings- brev	Omdis- ponerat anslags- belopp	Indrag- ning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter 2019	Utgående överförings- belopp
a = ramanslag	Not							
Utgiftsområde 02 Samhällsekonomi och finansförvaltning								
02 01 009 Statistiska centralbyrån (a)		12 790	565 759			578 549	567 003	11 546
001 Statistiska centralbyrån (a)	Not 1	12 790	565 759			578 549	567 003	11 546
Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg								
09 04 007 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m. (a)			4 575			4 575	4 575	
009 Statistiska undersökningar (a)	Not 2		4 575			4 575	4 575	
09 05 002 Barnets rättigheter (a)			500			500	449	51
003 Barnstatistik (a)	Not 3		500			500	449	51
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning								
16 04 004 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning (a)			11 690			11 690	11 690	
001 Statistiska centralbyrån (a)	Not 4		11 690			11 690	11 690	
Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid								
17 13 005 Insatser för den ideella sektorn (a)			1 500			1 500	1 500	
004 Statistik om det civila samhället (a)	Not 5		1 500			1 500	1 500	
Utgiftsområde 22 Kommunikationer								
22 02 004 Informationsteknik och telekommunikation (a)			4 190			4 190	4 190	
002 Informationsteknik - del till Statistiska centralbyrån (a)	Not 6		4 190			4 190	4 190	
Summa totalt	Not 7	12 790	588 214			601 004	589 407	11 597

1) Tilldelade medel enligt regleringsbrev daterat 2019-12-05 från Finansdepartementet (Fi2019/03701/ESA, Fi2019/03998/RS (delvis)). Intäkter av anslag avseende SCB:s ramanslag är enligt resultaträkningen 566 482 tkr. I summan 567 003 tkr ingår en minskning av semesterlöneskulderna av semesterdagar från år 2008 eller tidigare med 521 tkr. Summa utgifter 589 407 tkr är därmed 521 tkr högre jämfört med intäkt av anslag enligt resultaträkningen som är 588 886 tkr.

2) Tilldelade medel enligt regleringsbrev daterat 2019-06-27 från Socialdepartementet (S2019/02876/RS (delvis)).

3) Tilldelade medel enligt regleringsbrev daterat 2019-11-07 från Arbetsmarknadsdepartementet (A2019/02028/MRB).

4) Tilldelade medel enligt regleringsbrev daterat 2019-06-27 från Utbildningsdepartementet (U2019/02330/GV).

5) Tilldelade medel enligt regleringsbrev daterat 2019-06-27 från Kulturdepartementet (Ku2019/01337/CSM).

6) Tilldelade medel enligt regleringsbrev daterat 2019-06-27 från Infrastrukturdepartementet (I2019/01962/D).

7) Utgående anslagssparande om 11 597 tkr, varav 11 546 tkr avseende SCB:s ramanslag kommer att behöva nyttjas kommande år för intermittert verksamhet samt för ökade avskrivningskostnader till följd av tidigare års aktiveringar av egenutvecklade system. SCB får disponera en ackumulerad anslagsbehållning om 3 procent av ramanslaget från Finansdepartementet samt har en anslagskredit om 3 procent.

Tilläggsupplysningar och noter

Redovisningsprinciper och värderingsprinciper

Allmänt

SCB:s årsredovisning och årsbokslut är upprättad enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag och förordning (2000:606) om myndigheters bokföring och god redovisningssed.

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges.

Redovisning av anläggningstillgångar

Som materiella anläggningstillgångar redovisas investeringar med en beräknad ekonomisk livslängd om minst tre år och ett anskaffningsvärde om minst 25 tkr exkl. mervärdesskatt.

Avskrivningar beräknas enligt linjär metod på tillgångarnas anskaffningsvärde och med hänsyn till bedömd ekonomisk livslängd på i regel 3-5 år för IT-utrustning, 5-10 år för övriga kontorsmaskiner och 7 år för möbler och inventarier. Avskrivningen görs månadsvis.

Värdegränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till 100 tkr. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till lägst 3 år eller till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock som längst 10 år.

Regler för redovisning av immateriella tillgångar innebär att SCB redovisar utgifter för köpta och egenutvecklade IT-system och program samt vissa utvecklingskostnader som investering.

För köpta programvaror och licenser är gränsen för anskaffningsvärdet fastställt till minst 25 tkr exkl. mervärdesskatt.

Utgifter för egenutveckling av IT-system och program som beräknas bli av betydande värde för verksamheten under kommande år balanseras som immateriella anläggningstillgångar. Gränsen för betydande värde är satt till 500 tkr.

I den mån kostnad för persontid har aktiverats har personkostnaden räknats ned till standardlön, dvs.

utan påslag för administration och kontorskostnader.

Avskrivningstiden för dataprogram och licenser är i regel 3-5 år. För egenutvecklade IT-system och program är avskrivningstiden normalt 3-5 år, men för vissa system bedöms den ekonomiska livslängden vara längre vilket avskrivningstiden anpassas efter. Bedömningen grundas i de fallen på att SCB erfarenhetsmässigt använder liknande statistikproduktions-system under betydligt längre tid än 5 år.

Tillgångar och skulder

Tillgångar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens valutakurs.

I posten leverantörsskulder ingår fakturor som avser leveranser för år 2019 om de inkommit senast brytdagen den 3 januari. Fakturor som avser leveranser år 2020 och som inkommit före nyåret tas upp som skuld och förutbetalad kostnad. Beloppsgräns för periodisering är satt till 50 tkr.

Kundfordringar

Kundfakturor som inte har betalats med förfalldatum 30 september 2019 eller tidigare och varit påminnda minst två gånger har tagits upp som osäkra kundfordringar eller kundförlust i bokslutet för år 2019.

Lager

Under posten varulager och förråd redovisas publikationslager. Publikationslagret har värderats till försäljningspris med nedskrivning för beräknad inkurans med 85 procent. Detta bedöms motsvara publikationslagrets verkliga värde. I publikationslagret per den 2019-12-31 finns enbart en publikation kvar.

Redovisning av periodavgränsningsposter och intäktsavräkning för avgiftsintäkter

Under periodavgränsningsposterna redovisas periodiseringsposterna upplupen intäkt/upplupet bidrag respektive förutbetalad intäkt/oförbrukat bidrag. Intäktsavräkningen för uppdrag görs successivt och automatiskt med ledning av kostnadsredovisningen och för uppdrag till fast offert i proportion till färdigställandegraden. Förväntade förluster enligt rapporterade utfallsprognoser redovisas i resultatet i sin helhet medan förväntade

överskott tas upp i proportion till beräknad färdigställandegrad.

Principer för kostnadsfördelningar

Interna kalkylpriser för kostnadsfördelning av persontid är differentierade mellan avdelningarna. Kalkyldifferenser från internavräkning fördelas enligt utfall för respektive avdelning/resultatområde på anslagsverksamheten, respektive den avgiftsfinansierade verksamheten.

I SCB:s modell för ekonomisk styrning inräknas gemensamma kostnader för lokaler, IT-infrastruktur, telefoni, administration etc. i kalkylpriset för persontid för att få en rättvis fördelning av kostnaderna på slutprodukter.

Anslagsverksamhet respektive avgiftsfinansierad verksamhet har därför indirekt via interna kalkylpriser belastats med en proportionell andel av dessa kostnader.

Kostnader för gemensam infrastruktur, processer, verktyg och metoder, har fördelats på basis av tidrapporterad tid på slutprodukter och därmed på anslagsverksamheten, respektive den avgiftsfinansierade verksamheten.

Sjukfrånvaro

I tabellen nedan framgår sjukfrånvaro. Se även tabellen för personalnyckeltal.

Sjukfrånvaro i förhållande till tillgänglig tid, procent

	2017	2018	2019
Totalt	4,9	5,0	4,4
varav andel långtidssjuka > 60 dagar	49,9	53,7	46,5
Kvinnor	6,2	6,0	5,5
Män	2,9	3,7	2,9
Anställda – 29 år	2,2	1,7	2,5
Kvinnor	2,7	1,9	2,9
Män	1,5	1,6	2,2
Anställda 30 – 49 år	3,7	4,0	3,9
Kvinnor	5,1	5,3	5,3
Män	2,0	2,6	2,4
Anställda 50 – år	7,0	6,8	5,7
Kvinnor	8,0	7,4	6,5
Män	5,0	6,1	4,4

Ersättningar och andra förmåner till ledande befattningshavare vid Statistiska centralbyrån

I enlighet med 7 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska SCB redovisa de skattepliktiga ersättningar och förmåner som betalats ut till generaldirektör samt till ledamöterna i SCB:s insynsråd.

Ersättning och beskattningspliktig förmån som utbetalats (kronor) till SCB:s generaldirektör 2019

Joakim Stymne	1 604 318
Skattepliktig förmån	1 846
Övriga uppdrag	Statens musikverk Kungliga Konsthögskolan Nationalmuseum

Sedan 1 september 2016 har det inte funnits några ledamöter förordnade i SCB:s insynsråd.

Noter

Resultaträkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

NOT 1	Intäkter av anslag	2019	2018
	2:1:9:1 Finansdepartementet, SCB:s ramanslag	566 482	550 416
	9:4:7:9 Socialdepartementet, Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	4 575	4 575
	9:5:2:3 Arbetsmarknadsdepartementet, Barnstatistik	449	500
	16:4:4:1 Utbildningsdepartementet, Utbildning och universitetsforskning	11 690	11 690
	17:13:5:4 Kulturdepartementet, Statistik om det civila samhället	1 500	1 500
	22:2:4:2 Infrastrukturdepartementet, Informationsteknik	4 190	4 190
	Summa intäkter av anslag	588 886	572 871
	<i>Intäkter av anslag har ökat mellan 2019 och 2018 med 16,0 mnkr. Förbrukningen förändras mellan åren bl.a. till följd av intermittenta undersökningar samt utvecklingsarbete.</i>		
	<i>Förändring av semesterlöneskulden avseende semesterdagar från år 2008 eller tidigare</i>	521	927
	<i>Summa utgifter i anslagsredovisningen</i>	589 407	573 798
NOT 2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2019	2018
	Avgiftsintäkter	418 646	443 166
	Kopior	13	13
	 Avgiftsintäkter från tjänsteexporten	73 895	59 493
	<i>Enligt 4§ avgiftsförordningen</i>		
	Publikationsförsäljning	173	303
	Kurs- och konferensavgifter	439	–
	Intäkt av uthyrning av lokaler	–	1 500
	 <i>Andra ersättningar</i>		
	Försäljning inventarier	33	2
	Fakturerad kostnadsersättning och andra ersättningar	422	1 166
	Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	493 620	505 644
	<i>Avgiftsintäkterna är lägre jämfört med år 2018 främst pga. intermittenta undersökningar. Avgiftsintäkterna från tjänsteexporten ökade jämfört med år 2018 pga. fler projekt inom tjänsteexporten.</i>		
	<i>Varav intäkter av avgifter och andra ersättningar som kan hänföras till anslagsverksamheten.</i>	556	2 181
	<i>Varav intäkter av avgifter och andra ersättningar som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.</i>	493 064	503 463
	<i>Budget enligt regleringsbrev var 539,0 mnkr. Se avgiftsintäkter i tabellen Sammanställning av väsentliga uppgifter.</i>		
NOT 3	Intäkter av bidrag	2019	2018
	Lönebidrag, anställningsstöd etc.	854	878
	Bidrag från departementet m.fl.	18 526	6 164
	Utomstatliga bidrag inkl. EU-grants	10 393	9 741
	Summa intäkter av bidrag	29 772	16 783
	<i>Intäkter av bidrag varierar mellan åren då de är av tillfällig karaktär.</i>		
	<i>SCB bidragsintäkter för tjänsteexporten uppgår till 8,2 mnkr för år 2019 (1,8 mnkr år 2018)</i>		
	<i>Varav intäkter av bidrag som kan hänföras till anslagsverksamheten.</i>	10 781	11 083
	<i>Varav intäkter av bidrag som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.</i>	18 991	5 700

Resultaträkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

NOT 4	Finansiella intäkter	2019	2018
	Ränteintäkt räntekonto i Riksgäldskontoret	–	–
	Ränteintäkt lån i Riksgäldskontoret	280	601
	Övriga finansiella intäkter	130	41
	Summa finansiella intäkter	410	642
	<i>Ett negativt ränteläge ger ränteintäkter på lån i Riksgäldskontoret.</i>		
	<i>Varav finansiella intäkter som kan hänföras till anslagsverksamheten.</i>	<i>237</i>	<i>347</i>
	<i>Varav finansiella intäkter som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.</i>	<i>173</i>	<i>295</i>
NOT 5	Kostnad för personal	2019	2018
	Löner för anställd personal	506 712	502 674
	Arvoden till personer över 65 år, insynsråd, ledamöter m.m. (S-kod 4112 och 4118)	2 145	1 639
	Periodiserade lönekostnader	–	-432
	Förändring semesterlöneskuld	-1 614	-1 419
	<i>Summa lönekostnader (S-kod 4111–4119)</i>	<i>507 242</i>	<i>502 461</i>
	Arbetsgivaravgifter m.m.	164 583	162 946
	Pensionspremier, pensionsersättningar	94 449	81 355
	Pensionsavsättningar (netto)	-786	850
	Övriga personalkostnader	18 090	18 001
	Avgår aktivering av kostnader för egenutvecklade anläggningstillgångar	-6 931	-7 865
	Summa kostnad för personal	776 648	757 748
	<i>Den totala kostnaden för personal ökade mellan åren med 18,9 mnkr framför allt till följd av högre pensionspremier jämfört med föregående år. Statens pensionsverk sänkte premieräntan jämfört med 2018 vilket innebär högre premier.</i>		
	<i>Löner och sociala avgifter ökade till följd av årlig lönerevision men ökningstakten dämpades av färre årsarbetskrafter 2019 jämfört med 2018.</i>		
	<i>Arbetet med att utveckla och förbättra funktionalitet i de verktyg som används i statistikproduktionsprocessen har fortsatt under år 2019 vilket i vissa fall leder till aktiveringar för egenutvecklade anläggningstillgångar (investeringar). I kostnader för personal görs aktiveringar i de fall det är egen personal som arbetar i utvecklingsprojekten. De aktiverade kostnaderna skrivs av under kommande år i form av avskrivningar. Nivån förändras mellan åren beroende på vilka projekt som genomförs. Årets aktivering uppgår till 6,9 mnkr, vilket är en minskning om 0,9 mnkr jämfört med 2018. Minskningen innebär en ökad kostnad i jämförelse med föregående år.</i>		
NOT 6	Kostnad för lokaler	2019	2018
	Lokalhyra	57 462	62 649
	Hyra i utlandsverksamhet	3 035	1 760
	Övriga lokalkostnader	6 961	6 840
	Summa kostnad för lokaler	67 458	71 249
	<i>Kostnad för lokaler minskade totalt sett med 3,8 mnkr till följd av minskad lokalyta i Stockholm. Tjänsteexporten ökade sin verksamhet vilket medförde att kostnaderna för hyra i utlandsverksamheten ökade.</i>		

Resultaträkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

NOT 7	Övriga driftkostnader	2019	2018
	IT-tjänster och avgifter dataprogram	97 321	95 088
	Kostnader för telefoni, transporter samt porto	19 493	23 930
	Resekostnader exkl. traktamente	21 952	19 519
	Inköp av förbrukningsinventarier m.m.	3 568	1 331
	Övriga inköpta tjänster	81 922	65 948
	Övriga driftkostnader	21 326	28 701
	Avgår aktivering av kostnader för egenutvecklade anläggningstillgångar	-8 369	-6 993
	Summa övriga driftkostnader	237 214	227 523
	<i>Varav totalt övriga driftkostnader avseende tjänsteexporten</i>	<i>38 600</i>	<i>25 287</i>
	<i>Övriga driftkostnader ökade med 9,7 mnkr jämfört med föregående år. Det är framförallt övriga inköpta tjänster som ökade till följd av ökade konsultinsatser pga. att SCB har färre timanställda.</i>		
	<i>Övriga inköpta tjänster avser bl.a. konsultkostnader, externa leverantörer inom insamlingsverksamheten samt även konsultkostnader inom tjänsteexporten som tidigare år redovisats som en särskild rad under övriga driftkostnader.</i>		
	<i>Kostnader för hyra av datorer minskade kraftigt under året enligt flerårigt hyresavtal. Enligt avtalet var det en lägre kostnad andra halvåret 2019.</i>		
	<i>Aktivering av kostnader för egenutvecklade anläggningstillgångar, se not 5. I denna not avses aktivering av konsultkostnader vilken ökade jämfört med 2018 och ger en minskad kostnad i jämförelse med föregående år om 1,4 mnkr.</i>		
NOT 8	Finansiella kostnader	2019	2018
	Räntekostnader för lån i Riksgäldskontoret	–	–
	Räntekostnad räntekonto i Riksgäldskontoret	184	241
	Övriga räntekostnader och avgifter	106	393
	Summa finansiella kostnader	290	634
	<i>Ett negativt ränteläge medför räntekostnader på behållningen på räntekontot i Riksgäldskontoret.</i>		
NOT 9	Avskrivningar och nedskrivningar	2019	2018
	Avskrivningar	30 143	32 094
	Årets nedskrivningar	1 206	604
	Summa avskrivningar och nedskrivningar	31 349	32 698
	<i>Avskrivningarna minskade med 2 mnkr jämfört med 2018 till följd av att flera tidigare års investeringar på egenutvecklade system nu är färdigavskrivna.</i>		
	<i>För årets nedskrivningar se not 11.</i>		
NOT 10	Årets kapitalförändring	2019	2018
	Underskott i den avgiftsfinansierade verksamheten	-271	–
	Överskott i den avgiftsfinansierade verksamheten	–	6 088
	Årets kapitalförändring	-271	6 088

Balansräkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

NOT 11	Balanserade utgifter för utveckling	2019-12-31	2018-12-31
	Utgifter för egenutvecklade IT-system		
	Ingående anskaffningsvärde	185 008	170 150
	Nedskrivning av ej driftsatta anläggningar	-1 206	–
	Årets anskaffning	15 300	14 859
	Årets utrangering, försäljning	-593	–
	Utgående anskaffningsvärde	198 509	185 008
	Ingående ackumulerade avskrivningar	102 816	80 399
	Årets avskrivning	19 604	22 418
	Årets utrangering, försäljning	-593	–
	Utgående avskrivningar	121 828	102 816
	Bokfört värde	76 681	82 192
	<i>Därav pågående projekt</i>	<i>31 252</i>	<i>30 056</i>
	<i>Under 2019 har nedskrivning gjorts av en ännu ej driftsatt anläggning för ett egenutvecklat IT system under uppbyggnad, NR Fiber. Projektet är omfattande och har pågått under flera år och är nu i slutfasen. I takt med att arbetet fortskridits har en enklare direktimportslösning valts vilket gjorde att en delfunktion som byggdes under 2017 inte längre behövs i indataveranssen. I och med att funktionen som byggdes under 2017 inte kommer att innebära några framtida ekonomiska fördelar eller servicepotential för SCB har nedskrivning gjorts med ett belopp om 1 206 tkr.</i> <i>Fyra egenutvecklade IT-system för statistikproduktionen har avskrivningstid på mer än 5 år, tre stycken har 7 år och ett har 8 år, vilket motsvarar bedömd ekonomisk livslängd för dessa system. Erfarenhetsmässigt använder SCB liknande statistikproduktionssystem under betydligt längre tid än 5 år. Det IT-system som har en bedömd ekonomisk livslängd på 8 år ska ersätta flera gamla produktspecifika system. Det är en stor satsning med den medvetna strategin att det ska användas under en längre tid om minst 8 år.</i>		
NOT 12	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2019-12-31	2018-12-31
	Utgifter för licenser och köpta IT-program		
	Ingående anskaffningsvärde	8 897	10 591
	Årets anskaffning	237	2 356
	Årets utrangering, försäljning	-170	-4 050
	Utgående anskaffningsvärde	8 964	8 897
	Ingående ackumulerade avskrivningar	3 913	6 403
	Årets avskrivning	1 954	1 560
	Årets utrangering, försäljning	-169	-4 050
	Utgående avskrivningar	5 699	3 913
	Bokfört värde	3 265	4 984
	<i>Därav pågående projekt</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
NOT 13	Förbättringsutgifter på annans fastighet – ombyggnationer	2019-12-31	2018-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	3 397	3 397
	Årets anskaffning	–	–
	Årets utrangering, försäljning	-475	–
	Utgående anskaffningsvärde	2 922	3 397
	Ingående ackumulerade avskrivningar	3 286	3 212
	Årets avskrivning	74	74
	Årets utrangering, försäljning	-475	–
	Utgående avskrivningar	2 885	3 286
	Bokfört värde	37	111

Balansräkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

NOT 14	Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2019-12-31	2018-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	69 590	87 783
	Årets anskaffning	10 340	3 949
	Årets utrangering, försäljning	-12 750	-22 142
	Utgående anskaffningsvärde	67 180	69 590
	Ingående ackumulerade avskrivningar	45 462	58 944
	Årets avskrivning	8 510	8 041
	Årets nedskrivning	–	604
	Årets utrangering, försäljning	-12 464	-22 128
	Utgående avskrivningar	41 508	45 462
	Bokfört värde	25 671	24 128
NOT 15	Varulager och förråd	2019-12-31	2018-12-31
	Publikationslager	31	82
	Summa varulager och förråd	31	82
	<i>Publikationslagret består av publikationen "På tal om kvinnor och män".</i>		
NOT 16	Kundfordringar, utomstatliga	2019-12-31	2018-12-31
	Kundfordringar	29 734	32 952
	Summa kundfordringar, utomstatliga	29 734	32 952
	<i>Varav fordringar som nedskrivits</i>	<i>20</i>	<i>68</i>
	<i>I kundfordringar ingår även kundfordringar avseende publikationsförsäljningen.</i>		
NOT 17	Fordringar hos andra myndigheter	2019-12-31	2018-12-31
	Kundfordringar	45 587	51 086
	Ingående mervärdesskatt m.m.	12 877	10 582
	Övriga fordringar	4	5
	Summa fordringar hos andra myndigheter	58 468	61 673
	<i>Övriga fordringar om 4 tkr avser fordran hos Skatteverket.</i>		
NOT 18	Övriga kortfristiga fordringar	2019-12-31	2018-12-31
	Utsända fakturor	–	24
	Tjänsteexportens medel i projektländer m.m.	1 151	900
	Övrigt	13	2
	Summa övriga kortfristiga fordringar	1 164	925
NOT 19	Förutbetalda kostnader	2019-12-31	2018-12-31
	Hyreskostnad	19 630	23 510
	Övriga förutbetalda kostnader	21 679	24 135
	Summa förutbetalda kostnader	41 309	47 645
	<i>I posten övriga förutbetalda kostnader ingår framförallt förutbetalda kostnader för support- och licenskostnader.</i>		

Balansräkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

NOT 20	Upplupna bidragsintäkter	2019-12-31	2018-12-31	
	Upplupna lönebidrag	74	30	
	Pågående uppdrag	9 505	6 899	
	Summa upplupna bidragsintäkter	9 579	6 929	
	Övriga upplupna intäkter			
	Pågående uppdrag	36 822	26 605	
	Summa övriga upplupna intäkter	36 822	26 605	
	Upplupna intäkter varierar mellan åren då de är av tillfällig karaktär.			
NOT 21	Avräkning med statsverket	2019-12-31	2018-12-31	
	Anslag i icke räntebärande flöde			
	Ingående balans	2 704	2 057	
	Redovisat mot anslag (+)	22 404	22 455	
	Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-23 696	-21 807	
	Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	1 412	2 704	
	Anslag i räntebärande flöde			
	Ingående balans	-12 790	-6 910	
	Redovisat mot anslag (+)	567 003	551 343	
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-565 759	-557 223	
	Återbetalning av anslagsmedel	–	–	
	Skulder/Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde	-11 546	-12 790	
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag			
	Ingående balans	5 053	5 979	
	Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-521	-927	
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	4 532	5 053	
	Summa avräkning med statsverket	-5 601	-5 032	
NOT 22	Myndighetskapital	Bal. Kap. Avgiftsfin. verksamhet	Kapitalförändring enligt RR	Summa
	UB 2018-12-31	18 076	6 088	24 164
	IB 2019-01-01	18 076	6 088	24 164
	Föregående års kapitalförändring	6 088	-6 088	0
	Årets kapitalförändring		-271	-271
	Summa årets förändring	6 088	-6 359	-271
	UB 2019-12-31	24 164	-271	23 893
	SCB får disponera ackumulerade överskottsmedel upp till 10 procent av omsättningen för den avgiftsfinansierade verksamheten. Med årets resultat uppgår det ackumulerade överskottet till 23 893 tkr motsvarande 4,7 procent av den avgiftsfinansierade verksamhetens intäkter (föregående år 24 164 tkr och 4,7 procent).			

Balansräkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

NOT 23	Avsättningar	2019-12-31	2018-12-31
	Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser		
	Ingående avsättning	1 899	1 049
	Årets pensionskostnad	350	1 737
	Årets pensionsutbetalningar	-1 137	-887
	Utgående avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	1 112	1 899
	Övriga avsättningar		
	Avsättning för återställande av lokaler		
	Ingående avsättning	–	–
	Årets förändring	988	–
	Utgående avsättning för återställande av lokaler	988	–
	Avsättning för lokalt omställningsarbete		
	Ingående avsättning	4 008	3 149
	Årets förändring	318	859
	Utgående avsättning för lokalt omställningsarbete	4 326	4 008
	Summa övriga avsättningar	5 314	4 008
	Utgående avsättningar	6 426	5 906
	<i>Under hösten 2020 kommer SCB att flytta till nya lokaler i Solna. Avsättningen för återställande av lokaler består av uppskattade återställningskostnader i nuvarande lokaler. Hela beloppet bedöms regleras under 2020.</i>		
	<i>Avsättning för lokalt omställningsarbete sker med 0,3 procent av lönesumman enligt centralt avtal om lokala omställningsmedel. Lokalt avtal om vad dessa medel ska användas till framöver har tecknats under 2015</i>		
	<i>För 2020 har gjorts en bedömning att ca 1,5 mnkr av avsättningen för lokalt omställningsarbete kommer att regleras.</i>		
NOT 24	Lån i Riksgäldskontoret, anläggningstillgångar	2019-12-31	2018-12-31
	Ingående låneskuld	110 196	121 590
	Upplånat under året	25 403	21 355
	Amorterat under året	-31 633	-32 749
	Utgående låneskuld	103 966	110 196
	<i>Beviljad låneram enligt regleringsbrev</i>	<i>129 200</i>	<i>140 000</i>
	<i>Anläggningstillgångarnas bokförda värde per den 31 december</i>	<i>105 655</i>	<i>111 415</i>
	<i>Skillnaden mellan upptaget lån hos Riksgäldskontoret och bokfört värde beror bl.a. på aktivering av egenutvecklade IT-system samt inköp under december.</i>		
NOT 25	Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2019-12-31	2018-12-31
	Arbetsgivaravgift och särskild löneskatt	14 428	14 116
	Pensionspremier etc.	12	14
	Utgående mervärdesskatt	4 305	3 941
	Leverantörsfakturor	7 169	6 240
	Summa kortfristiga skulder till andra myndigheter	25 914	24 311

Balansräkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

		2019-12-31	2018-12-31
NOT 26	Leverantörsskulder		
	Ankomstregistrerade fakturor	73	79
	Utomstatliga leverantörsfakturor	35 371	29 367
	Utländska leverantörsfakturor	20	133
	Summa leverantörsskulder	35 464	29 579
NOT 27	Övriga kortfristiga skulder		
	Personalens källskatt	13 043	13 083
	Övrigt	51	116
	Summa övriga kortfristiga skulder	13 093	13 199
NOT 28	Upplupna kostnader		
	Semesterlöneskuld och semesterlönetillägg	34 223	35 686
	Kompskuld, upplupna arvoden och retroaktiv lön	785	971
	Sociala avgifter för semesterlöneskuld och annan löneskuld	17 673	17 825
	Övriga upplupna kostnader	3 029	8 137
	Summa upplupna kostnader	55 710	62 619
	<i>Övriga upplupna kostnader avser främst upplupna kostnader för konsulter.</i>		
NOT 29	Oförbrukade bidrag		
	Inomstatliga oförbrukade bidrag pågående uppdrag	18 564	13 152
	Utomstatliga oförbrukade bidrag pågående uppdrag	885	1 054
	Summa oförbrukade bidrag	19 448	14 206
	<i>Inomstatliga oförbrukade bidrag avser medel som SCB har fått enligt regeringsbeslut samt bidrag från andra myndigheter. Ökningen av inomstatliga oförbrukade bidrag hänför sig av bidragsintäkter till tjänsteexporten. För posten inomstatliga oförbrukade bidrag för pågående uppdrag kommer 411 tkr förbrukas inom tre månader, 16 952 tkr kommer att förbrukas inom ett år och 1 201 tkr förbrukas inom mer än ett år till tre år.</i>		
NOT 30	Övriga förutbetalda intäkter		
	Inomstatliga förutbetalda intäkter pågående uppdrag	43 793	42 147
	Utomstatliga förutbetalda intäkter pågående uppdrag	11 525	14 302
	Summa förutbetalda intäkter	55 318	56 449

Mål och återrapporteringskrav

Mål och återrappporteringskrav enligt regleringsbrevet

Regleringsbrevets mål i sammandrag samt uppnådda resultat.

Mål	Resultat
Målet för den anslagsfinansierade verksamheten är att producera officiell statistik av god kvalitet som är lättillgänglig för användarna.	Sammantaget bedömer myndigheten att den anslagsfinansierade verksamheten genomförts enligt plan. AKU-händelsen var allvarlig. Ett flertal åtgärder har vidtagits och planerats i syfte att säkerställa kvaliteten i AKU och återupprätta förtroendet. Inom flera ämnesområden har utbudet av statistik ökat och detaljeringsgraden har ökat. Se sid. 11-12, 17 ff
Målet för den avgiftsfinansierade verksamheten är att, genom att utföra uppdrag utifrån olika användares behov, öka möjligheterna att utnyttja det statistiska materialet och den statistiska kompetens som finns inom myndigheten.	Den avgiftsfinansierade verksamheten har i hög utsträckning genomförts i enlighet med kundernas beställningar och befintliga överenskommelser. Volymen i den avgiftsfinansierade verksamheten har minskat jämfört med tidigare år och den uppvisar ett mindre underskott. Se sid. 12, 34 ff
Produktiviteten ska öka med i genomsnitt minst 3 procent per år.	Totalproduktiviteten ökade med 3,9 procent 2019. Totalproduktiviteten har ökat med i genomsnitt 3,1 procent under 2015–2019. Se sid. 14-15
Den statistiska informationen ska göras mer tillgänglig och användbar. Förståelsen för och tolkningen av statistiska resultat och samband ska underlättas.	En ny sidtyp "Kort analys" har lagts ut på webbplatsen för 25 ämnen. Fler tabeller har lagts ut i Statistikdatabasen och som öppen data. Se sid. 23–27
Kostnaderna för uppgiftslämnandet till statistiken ska minska.	Kostnaderna för uppgiftslämnandet har under 2019 ökat drygt fem procent och ökningen återfinns till största del i företag och organisationer. Se sid. 31–33
Myndigheten ska se till att de regelverk och rutiner som myndigheten beslutar är samordnade, kostnadseffektiva och enkla för allmänheten, företagare och andra berörda.	SCB ser kontinuerligt över möjligheterna att hämta data ur administrativa källor och arbetar för att förenkla insamlingsprocessen bl.a. genom att samordna innehåll och utöka möjligheterna att lämna uppgifter via fil. Se sid. 31–33

Mål

Resultat

SCB ska redovisa vidtagna åtgärder för att öka tillgänglighet till och användbarheten av statistiken samt åtgärder för att öka förståelsen av statistiska resultat och samband.

Digitala gränser inklusive statistiktabeller finns tillgängliga som öppna data och sidtypen Korta analyser är två exempel som bidrar på detta område. Se sid. 23–27

SCB ska redovisa vidtagna åtgärder för att öka tillgängligheten av statistiskt material för forskningsändamål.

Ett särskilt användarråd har inrättats syfte att skapa bättre förutsättningar för dialog. Genom att finansiera delar av registret Geografidatabasen med anslag har prisnivån justerats. Se sid. 38–39

SCB ska redovisa företags och andra uppgiftspliktiga organisationers kostnader för uppgiftslämnandet.

Kostnaden för uppgiftslämnandet har för 2019 beräknats till 346 mnkr avseende företag och organisationer. Se sid. 31–33

SCB ska redovisa produktivitetens utvecklingen.

Totalproduktiviteten ökade med 3,9 procent 2019. Totalproduktiviteten har ökat med i genomsnitt 3,1 procent under 2015–2019. Se sid. 14–15

SCB ska redovisa allmänhetens förtroende för myndigheten.

44 procent uppgav att de hade mycket eller ganska stort förtroende för myndigheten. Se sid. 39–40

SCB ska redovisa kundnöjdheten i den avgiftsfinansierade verksamheten.

Kundnöjdheten var enligt Kundernas förtroende 4,7 på en femgradig skala. Se sid. 40

SCB ska redovisa bidrag från EU.

SCB erhöll 10,3 mnkr i bidrag från EU under 2019. Se sid. 17

Myndighetens samordning av den officiella statistiken ska stärka systemet för den officiella statistiken och därmed bidra till god kvalitet i och ökad användbarhet av den officiella statistiken. Myndighetens samordning av utveckling, framställning och spridning av europeisk statistik ska genomföras så att den bidrar till att upprätthålla förtroendet för statistiken.

Rådet för den officiella statistiken fastställde under årets möte i oktober en målbild för den officiella statistiken och en handlingsplan med aktiviteter som ska bidra till att uppfylla målbilden. Under året hölls en konferens om den officiella statistiken där temat var *Vi beskriver Sverige*. SCB har under året också tagit fram Riktlinjer och stöd vid tillämpningen av 14 § statistikförordningen, som avser konsuppdeld statistik Dessutom har en översyn av de befintliga statistikområdena initierats. Se sid. 45–46

Myndigheten ska lämna information till större användare av statistik samt ge dem möjlighet att lämna synpunkter innan väsentliga förändringar av statistikens innehåll och omfattning genomförs.

I de ämnesstatistiska användarråden förankras förändringar i statistiken hos viktiga användare och de bidrar till att ge SCB kunskap om nya och förändrade statistikbehov. Se sid. 40–43

Mål

Resultat

Myndigheten ska redovisa resultat av de åtgärder avseende jämställdhetsintegrering som vidtagits för att myndighetens verksamhet ska bidra till att uppnå målen för jämställdhetspolitiken.

SCB har under året publicerat riktlinjer och stöd vid tillämpningen av 14 § förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Statistik som kan användas för regionala jämförelser har börjat läggas ut som öppna data. Även de indikatorer som används för att följa upp de jämställdhetspolitiska målen har lagts ut i Statistikdatabasen. Se sid. 21

Myndigheten ska i Hermes redovisa prognoser för anslaget med tillhörande kommentarer för 2019–2022.

Prognoserna ska lämnas senast den 17 januari, 15 februari, 2 maj, 29 juli och 25 oktober 2019.

Utgiftsprognoser har redovisats i Hermes i enlighet med uppdraget. Redovisas inte på annan plats i årsredovisningen.

Myndigheten ska senast den 31 januari 2019 redovisa en arbetsplan för den anslagsfinansierade verksamheten för 2019. Arbetsplanen ska omfatta planerad produktion och planerade större förändringar i statistiken under året. Planen ska även redovisa förändrade krav från EU och hur de hanteras.

Arbetsplanen för 2019 levererades den 31 januari. Se sid. 21

Myndigheten ska lämna uppgifter om tillgänglighet och könsuppdelning m.m. enligt 13 och 14 §§ förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Uppföljningen av könsuppdelningen av statistiken ska ha två syften: dels förmedla resultaten av uppföljningen, dels redovisa bakomliggande orsaker till att statistiken inte alltid redovisas könsuppdelad. Omfattningen av uppföljningen och återrapporteringen till de statistikansvariga myndigheterna beslutas av myndigheten, utifrån dess erfarenheter från tidigare genomförda uppföljningar av könsuppdelning av statistiken.

Under året genomfördes den andra utvärderingen av den officiella statistikens kvalitet och resultatet från den första utvärderingsomgången presenterades. Under 2019 gjordes också en övergripande resultatredovisning i årsrapporten för Sveriges officiella statistik av den uppföljning av könsuppdelad statistik som genomfördes under 2018. Samtliga myndigheter har också fått en sammanställning av de svar som inlämnats avseende den egna myndigheten. Se sid. 22

Myndigheten ska leverera mikromaterial till Regeringskansliet enligt särskild överenskommelse.

SCB har levererat mikrodata enligt särskild överenskommelse med Regeringskansliet. Se sid. 22

Myndigheten ska leverera data från nationäränskaperna och Arbetskraftsundersökningarna till Konjunkturinstitutet på den överenskomna detaljnivå och i det format som är anpassat till Regeringskansliets (Finansdepartementets) behov. Samråd ska ske med Konjunkturinstitutet om formerna för dataleveranserna.

SCB har levererat data från NR och AKU till Konjunkturinstitutet på den överenskomna detaljnivå som är anpassad till Finansdepartementets behov. Samråd har genomförts med Konjunkturinstitutet. Se sid. 22

Mål

Myndigheten ska redovisa arbetskostnadsindex (RAM) till regeringen (Finansdepartementet) den 1 februari 2019.

Myndigheten ska ta fram statistik om det civila samhället. Grunduppdraget är att ta fram och redovisa statistik utifrån FN:s statistiksystem för satelliträkenskaper om icke vinstdrivande organisationer. Samordning och utveckling av berörda statistikdatabaser bör i den utsträckning som det är lämpligt ske i syfte att förbättra underlaget för statistiken. Utöver satelliträkenskaper ska myndigheten redovisa statistik som beskriver den ekonomiska relationen mellan den offentliga sektorn och det civila samhällets organisationer samt statistik som beskriver befolkningens deltagande i det civila samhället. Myndigheten ska under 2019 publicera den senaste statistiken om det civila samhället. Redovisningen av uppdraget, inklusive ekonomisk redovisning, ska göras i samband med årsredovisningen för 2019.

Regeringen har i januari 2018 gett Statistiska centralbyrån i uppdrag att genomföra en studie om valdeltagandet i de allmänna valen 2018 och det svenska valdeltagandet i Europaparlamentsvalet 2019 (Ku2018/00101/D). För det fortsatta arbetet med studien får Statistiska centralbyrån använda högst 800 000 kronor för 2019 från anslaget 6:1 Allmänna val och demokrati, anslagspost 11 Demokrati – del till Kammarkollegiet, under utgiftsområde 1 Rikets styrelse. Statistiska centralbyrån ska engångsvis rekvirera medlen från Kammarkollegiet senast den 1 oktober 2019. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) vid två olika tillfällen. Redovisningen ska lämnas i form av två rapporter, som ska innehålla analys och statistiska uppgifter med tillhörande kommentarer. En delredovisning om valdeltagandet i de allmänna valen 2018 ska lämnas senast den 28 juni 2019 och en slutredovisning ska lämnas senast den 26 juni 2020. Medel som inte har förbrukats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 oktober 2020.

Myndigheten ska senast den 5 april 2019 till Statskontoret redovisa hur myndigheten under 2018 har bidragit till att anställa personer vid myndigheten som står långt från arbetsmarknaden, inklusive nyanlända (moderna beredskapsjobb). Redovisningen ska ske enligt närmare instruktion från Statskontoret.

Resultat

AKI (RAM) redovisades till departementet enligt plan den 30 januari. Se sid. 21

Utöver att ha publicerat statistik för det civila samhället avseende år 2017 har SCB inom ramen för regeringsuppdraget genomfört utvecklingsarbete utifrån de åtgärdsförslag som togs fram i utredningen om rampopulationen som gjordes 2018. Bland annat har det utretts hur organisationer som har en ägarkategori inom stat, kommun eller landsting ska hanteras eftersom det civila samhället definitionsmässigt är en arena skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet. Resultatet är att flera av organisationerna försvinner från populationen för det civila samhället medan en del får ändrad kod och fortfarande kommer att ingå. Fokus har varit att förbättra kvaliteten i rampopulationens innehåll. Se sid. 22

En delredovisning i form av en analysrapport har lämnats till Regeringskansliet enligt plan och resultaten föredrogs även för berörda på Kulturdepartementet. Se sid. 22

Som en följd av genomförandet av omlokaliseringsbeslutet samt den övriga arbetsbrist som konstaterats har det inte funnits utrymme att bidra till regeringens mål på detta område. SCB har lämnat en redovisning till Statskontoret i enlighet med deras önskemål. Se sid. 22

Sammanställning av nyckeltal om SCB

	2017	2018	2019
Totala intäkter (mnkr) varav	1 084	1 096	1 113
– anslagsintäkter	566	573	589
– avgiftsintäkter och andra intäkter än anslag	519	523	524
Andel av avgiftsintäkter avseende officiell statistik från andra statistikansvariga myndigheter (%)	26	26	27
Totala kostnader (mnkr)	1 102	1 090	1 113
Punktlighet i publiceringen (%)	99	100	99
Kostnad för uppgiftslämnandet (mnkr)	387	385	420
Uppgiftslämnarnas kostnader (förändring jämfört med föregående år i mnkr) ¹	-13	-4	22
Statistikdatabasen	1 265	1 246	1 390
– antal uttag (1 000-tal)			
– antal tabeller	3 926	4 072	4 407
Webbplatsen - antal besök (1 000-tal) ²	8 654	7 466	7 888
Kundnöjdhet i avgiftsfinansierade verksamheten:	–	4,6 ³	4,7 ³
– Kundens förtroende (5-gradig skala)			
Allmänhetens förtroende (mycket eller ganska stort förtroende) (%) ³	43	44	44
Antal registerutdrag enligt Personuppgiftslagen (PUL)	86	245	180
Produktivitetsförändring (%)	8,8	2,2	3,9

1) Förändringen är beräknad på en justerad uppgift för föregående år.

2) Innehållsmässiga och tekniska förändringar medför att jämförelser över åren gällande besöksstatistiken är svåra att göra

3) Uppgiften för 2018 baseras på svar som avser andra halvåret då undersökningen introducerades

Ledamöter i råd och nämnder

SCB instruktionen, förordningen (2016:822) med instruktion för Statistiska centralbyrån, reglerar insynsrådet, vetenskapliga rådet och Rådet för den officiella statistiken. Ledamöterna avser läget 2019-12-31.

Insynsrådet

Efter att förordnandet för insynsrådets ledamöter gick ut 2016-08-31 har inga nya ledamöter utsetts av regeringen.

SCB:s Vetenskapliga råd

- Joakim Stymne, ordförande, SCB
- Helen Stoye, SCB
- Lilli Japac, SCB
- Ingegerd Jansson, SCB
- David Sundström, SCB
- Prof. Jan Bjørnstad, Statistisk sentralbyrå
- Prof. Sune Karlsson, Örebro universitet
- Prof. Xavier de Luna, Umeå universitet
- Prof. Daniel Thorburn, Stockholms universitet
- Prof. Thomas Laitila, SCB, adjungerad ledamot
- Prof. Natalie Shlomo, University of Manchester
- Prof. Annette Jäckle, University of Essex
- Dr Barteld Braaksma, Statistics Netherlands

Rådet för den officiella statistiken

- Joakim Stymne, ordförande, SCB
- Permanent ledamöter:*
- Nils Öberg, Försäkringskassan
 - Herman Sundqvist, Skogsstyrelsen
 - Olivia Wigzell, Socialstyrelsen

- Robert Andrén, Statens energimyndighet
 - Christina Nordin, Statens jordbruksverk
 - Peter Fredriksson, Statens skolverk
- Roterande ledamöter:*
- Sverker Härd, Myndigheten för kulturanalys
 - Sonja Daltung, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
 - Björn Risinger, Naturvårdsverket
 - Daniel Barr, Pensionsmyndigheten
 - Hans Lindblad, Riksgälden
 - Maria Knutsson Wedel, Sveriges lantbruksuniversitet

Nämnden för konsumentprisindex

- Cecilia Hertzman, ordförande, SCB
- Mårten Löf, Sveriges Riksbank
- Jesper Johansson, Sveriges Riksbank
- Marcus Mossfeldt, Finansdepartementet
- Helene Zetterberg, Finansdepartementet
- Tommy Lowén, Pensionsmyndigheten
- Anders Eklund, Försäkringskassan
- David Edgerton, prof., Lunds universitet
- Hans Wijkander, prof., Stockholms universitet
- Peter Vikström, Konsumentverket
- Erik Glans, Konjunkturinstitutet
- Sune Karlsson, professor, Örebro universitet
- Jörgen Dalén, fil. dr, Statistikkonsult
- Randi Johannessen, Statistisk sentralbyrå, Norge
- Roger Gustafsson, Boverket
- Fredrik Isaksson, Sveriges Byggindustrier
- Han-Suck Song, KTH
- Andreas Svensson, HUI Research

Intern styrning och kontroll

SCB:s avdelningschefer har i samband med helårs-uppföljningen lämnat skriftliga intyganden och redovisat en sammanfattande bedömning om den interna styrningen och kontrollen för den verksamhet de ansvarar för. En avdelning anger att det föreläggat en brist avseende den interna styrningen och kontrollen och övriga bedömer att den interna styrningen och kontrollen varit betryggande. Från avdelningarna har för varje tertiäl lämnats en skriftlig rapportering av verksamhetens resultat samt rapporter med uppföljning avseende riskutvecklingen och vidtagna åtgärder. Uppföljningen har också inkluderat perspektivet om intern styrning och kontroll.

Åtgärder för att komma tillrätta med identifierade kritiska risker och brister har genomförts.

Intern kontrollmiljö

Rättsliga förhållanden

Det fortsatta förändringsarbetet med anledning av Dataskyddsförordningen (GDPR) har fortsatt under året. En process för konsekvensbedömningar avseende dataskydd har etablerats och implementerats. Vidare har myndighetens dataskyddsombud under året genomfört en handfull tillsynsärenden. Myndigheten har under 2019 anmält ett tiotal personuppgiftsincidenter till Datainspektionen. I samtliga ärenden, där Datainspektionen har tagit ställning, har de inte haft anledning att lämna några särskilda synpunkter. Fördröjningen av införandet av ett nytt arkiveringssystem och avsaknad av myndighetsspecifika föreskrifter från Riksarkivet medför att den arkiveringsplan som tagits fram är försenad.

Sedan 2016 har SCB ett s.k. complianceärende från Eurostat kring statistiska enheter. Under året har preliminära uppgifter av Företagens ekonomi 2018 redovisats till Eurostat. Arbete inför leverans av de slutgiltiga uppgifterna pågår och när detta är gjort bör ärendet kunna stängas.

Organisationsanpassningar

Vid årsskiftet 2018/2019 trädde en organisationsförändring ikraft med en gemensam avdelning för datainsamling med syftet att tydliggöra uppdrag och ansvar inom datainsamlingsområdet. Med organisationsförändringen vill SCB skapa utrymme för att driva på verksamhetsutvecklingen ytterligare.

Riskbedömning & kontrollåtgärder

Myndighetens strategiska risklista har reviderats vid ett tillfälle under året i samband med verksamhetsplaneringen 2020. Hela ledningsgruppen var involverad i arbetet. Införandet av SCB:s riskmodell i portföljen har fortsatt under året. En riskanalys för den övergripande portföljen genomfördes under året och riskerna har dokumenterats enligt samma modell som för SCB:s övriga risker.

Under 2019 upprättades en särskild risklista med anledning av det förestående lokalbytet i Stockholm. Kontrollåtgärderna genomförs som en integrerad del av arbetet med lokalbytet.

Myndighetens internkontrollplan, som innehåller säkerhetsrisker och regelefterlevnadsrisker, med kontrollmoment utgör del av ansvarig verksamhets löpande arbete. Säkerhetsanalysen som genomfördes under året har legat till grund för ett pågående arbete att uppdatera myndighetens säkerhetsrisker.

Information & kommunikation

Personalseminarier (SCB-forum) har genomförts vid två tillfällen under året där aktuella frågor tagits upp. Personal som inte kunde vara på plats hade möjlighet att delta via webben. Under året hölls också fyra chefsmöten där myndighetens chefer deltog.

Revisioner

Granskningar på central nivå har genomförts genom internrevisionens riktade granskningar. Därutöver har en extern uppföljningsrevision av ISO 20252 och 40 interna kvalitetsrevisioner genomförts i enlighet med kvalitetsledningssystemets krav.

Särskilda händelser under året

SCB har sedan 2015 haft en extern leverantör av data till AKU och volymen trappades upp under 2018 till att omfatta 50 procent av urvalet. En tid efter upp-trappningen konstaterades att den höga svarsfre-kvens som leverantören levererat initialt inte höll i sig vilket föranledde att åtgärder vidtogs tillsam-mans med underleverantören. Efter sommaren 2019 konstaterade SCB efter fördjupad analys oförklarliga avvikelser i leverantörens insamlade data som inte hade sitt ursprung i de låga svarsnivåerna. Avvikel-erna bedömdes påverka statistikens kvalitet i sådan omfattning att de redovisade statistikuppgifterna av arbetslöshet och sysselsättning hade påverkats. Därför publicerades korrigerad statistik för perioden juli 2018 till september 2019 som baserades enbart på det SCB-insamlade materialet som grund. AKU är en av SCB:s viktigare undersökningar vars resultat används som underlag för politiska och ekonomiska beslut. Det som inträffat bedöms därför vara mycket allvarligt.

I den rapport som lämnats till regeringen i enlighet med 2020 års regleringsbrev påvisas brister inom två övergripande områden som också har bäring på den interna styrningen och kontrollen. Det ena området avser brister i processer och rutiner att kvalitets-säkra statistik, bl.a. i vilken utsträckning syste-matiska avstämningar görs mot andra indikatorer.

Det andra området gäller SCB:s uppföljning av befintligt avtal med underleverantör där brister förelegat i processen att följa upp kvaliteten i leveransen.

För att åtgärda uppkomna brister har ett inrikt-ningsbeslut tagits att bilda en ny enhet som kommer stärka samordningen av statistik inom arbets-marknadsområdet. Ett viktigt uppdrag till verksamheten är att utveckla analyskapaciteten och upprätthålla ett betryggande kvalitetssäkrings-system. Vidare kommer också befintliga riktlinjer och rutiner på området gås igenom för att säkerställa att de ger ändamålsenlig vägledning.

När det gäller den andra bristen kan den till stora delar anses som åtgärdad i och med det aktuella avtalet har brutits. Förutsättningarna för SCB att följa datainsamlingen från en extern part har dock förbättrats genom att externa parter nu kan arbeta i SCB:s system. Så var inte fallet för den tidigare underleverantören. Vidareutveckling av med-lyssningsprocessen pågår också vilket förväntas stärka detta kvalitetssäkerhetsmoment ytterligare. Det finns också erfarenheter att dra utifrån ett upphandlingsperspektiv som kan omsättas i bättre beslutsunderlag inför kommande upphandlingar, exempelvis hur riskanalyser görs och hur utvärderingskriterierna formuleras.

Årsredovisningens undertecknande

Mitt ställningstagande

Jag bedömer att det har funnits brister i den interna styrningen och kontrollen under den period som årsredovisningen avser enligt följande:

- Otillräckliga processer och rutiner att kvalitetssäkra statistik har förelegat under året
- Otillräckliga processer och rutiner i uppföljningen av leveranser av data med avseende på kvalitet har förelegat under året

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Örebro den 19 februari 2020

Joakim Stymne
Generaldirektör

Bilden av Sverige

I de minsta tätorterna (mellan 200-499 invånare) hade tätorts-befolkningen i genomsnitt 1 980 m² grönyta per person att jämföra med de största tätorterna (100 000 invånare eller mer) där genom-snittet per person var 183 m².

63 %

av tätorternas landareal är grönyta